

Արձակուրդ,
Ամանոր
և սուրբ
ծնունդ.

0811.02.5 «ԳՅՈՒՂԱՑԻԱԿԱՆ (ՖԵՐՄԵՐԱՅԻՆ) ՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ» ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՑԻ ՊԼԱՆԸ

N	Առարկաների անվանումը և մոդուլները	Ատեստավորում ըստ կիսամյակների			Ուսանողի ուսումնական բեռնվածությունը (ժամ)				Բաշխումն ըստ կուրսերի և կիսամյակների							
		Քնն.	Ստուգարք	Կուրս.աշխ	Պարտադիր լսարանային բեռնվածություն			1-ին կուրս		2- րդ կուրս		3-րդ կուրս		4-րդ կուրս		
					Ընդամենը	Այդ թվում			1-ին կիս.	2-րդ կիս.	3-րդ կիս.	4-րդ կիս.	5-րդ կիս.	6-րդ կիս.	7-րդ կիս.	8-րդ կիս
						Տես. ուսուց .	Լաբո ռ. և գործ ն. աշխ	Սեմ ինա րպ ար ապ- մուն ք	16 շաբ.	16 շաբ.	16 Շաբ	17 շաբ.	16 շաբ.	12 շաբ.	13 շաբ.	10 Շաբ
	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ, ՍՈՑԻԱԼ-ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ ԵՎ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԲՆԱԳԻՏԱԿԱՆ															
1	Մաթեմատիկա	2	1տ		64	32	32		32	32						
2	Ֆիզիկա	2	1տ		64	32	32		32	32						
3	Քիմիա		1տ.		64	32	32		32	32						
4	Ինֆորմատիկա և SS հիմունքներ		1-2տ.		64	32	32		32	32						
5	Հայոց լեզու		1-2տ.		64		64		32	32						
6	Հայ գրականություն		1-2տ.		64		64		32	32						
7	ՆԶՊ		1-2տ.		64	32	32		32	32						
8	Հայոց պատմություն		1-2տ.		64	64			32	32						
9	Աշխարհագրություն		1-2տ.		64	32	32		32	32						
10	Հասարակագիտություն		1-2տ.		64	64			32	32						
11	Կենսաբանություն		1-2տ.		64	32	32		32	32						
12	Բուսաբանություն		2տ.		32	16	16			32						
13	Ռուսաց լեզու		1,2,3;4տ		130	10	120		32	32	32	34				
14	Օտար լեզու		1,2,3;4տ		130	10	120		32	32	32	34				
15	Ֆիզիկական կուլտուրա		1,2-7,8տ		232	10	222		32	32	32	34	32	24	26	20
16	Հայոց լեզվի և խոսքի մշակույթի հիմունքներ		3;4տ		66	16	50				32	34				
17	Տնտեսագիտության հիմունքներ		3;4տ		66	32	34				32	34				
18	Քաղաքագիտության և սոցիոլոգիայի հիմունքներ		4տ		34	20	14					34				
19	Իրավունքի հիմունքներ		5տ		32	16	16						32			
20	Պատմություն		3տ		32	24	8				32					
21	Լանդշաֆտագիտության և էկոլոգիայի հիմունքներ		5տ		32	20	12						32			

[illegible]

5	Գյուղատնտեսական կենդանիների կերակրում և խնամք	5		64	32	32						64			
6	Անասնաբուժական ծագում ունեցող մթերքների պահպանում, վերամշակում		6,7տ	88	52	36							36	52	
7	Գյուղատնտեսական կենդանիների հիվանդությունների բուժման և վարակի տարածման կանխարգելակում	6	5	92	46	46						48	44		
8	ԱԱՀ-ի էկոնոմիկայի քանական և տնտեսական բնութագրում		5,6տ	94	48	46						48	46		
9	Տնտեսական գործունեության պլանավորում		7,8տ	86	44	42								26	60
10	Գյուղատնտեսական արտադրության կազմակերպում		6,7տ	100	50	50							48	52	
11	Գյուղատնտեսական արտադրության կառավարում	8		80	40	40									80
12	Ֆինանսավարկային գործունեություն	8	7տ	112	54	58								52	60
13	Հաշվապահական հաշվառում և հարկեր	8	7	86	44	42								26	60
14	Աշխատանքային ռեսուրսների կառավարում և մոտիվացիա		7,8տ	79	40	39								39	40
15	Գյուղատնտեսական արտադրությունների համար անհրաժեշտ օբյեկտների շինարարություն և պահպանում		7,8տ	79	39	40								39	40
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ			1342	695	647					68	234	310	390	340
	ԸՆՏՐՈՎԻ			78										78	
	ՊԱՀՈՒՍՏԱՅԻՆ ԺԱՄԵՐ			48											
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ			3887	1773	2067		448	480	536	601	579	420	463	360
	ՆԱԽԱՍԻՐԱԿԱՆ ԱՌԱՐԿԱՆԵՐ														
	Տրակտորների վարման հիմ. և երթ. անվտանգ.			39	13	26								39	
	Օրգանական գյուղատնտեսություն			39	13	26								39	
	Ջերմատնային տնտեսություն			39	13	26								39	
	Վարվելակերպի հիմունքներ			39	26	13								39	
	ԽՈՐՀՐԴԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ			300								50	50	100	100
	ՇԱՐԱԹԱԿԱՆ ԺԱՄԵՐԻ ՔԱՆԱԿԸ							28	30	34	35	36	35	35	36

ՊՐԱԿՏԻԿԱ	ԿԻՍԱՄՅԱԿ	ՇԱՐԱԹ	ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ ԿԱՔԻՆԵՏՆԵՐԻ և ԼԱԲՈՐԱՏՈՐԻԱՆԵՐԻ ՑԱՆԿ			
1.Հողի մշակման համակարգեր -1 2 2.Գյուղատնտեսական մեքենաների և սարքավորումների շահագործում-12 3.Մելիորատիվ աշխատանքներ և ոռոգում -12	IV	3	Կաբինետներ		Լաբորատորիաներ	
1.Դաշտային մշակաբույսերի և բերքահավաքի տեխնոլոգիա -1 2 2. Պտղի և խաղողի արտադրության կազմակերպում -1 2 3.Բանջարաբուստանային մշակաբույսերի արտադրության տեխնոլոգիա -1 2	VI	8	1.Հայոց լեզու և գրականություն		1.Քիմիայի	

4.Գյուղատնտեսական կենդանիների կերակրում և խնամք -1 շ 5.Բույսերի պաշտպանություն-1շ 6.Անասնապահական մթերքների արտադրության տեխնոլոգիա-1 շ 7.Անասնաբուժական ծագում ունեցող մթերքների պահպանում և վերամշակում-1շ 8.ԱԱՀ-ի էկոնոմիկայի քանակական և տնտեսական բնութագրումը-1 շ				
1.Գյուղատնտեսական կենդ.հիվանդ.բուժ. և վարակի տար.կանխ.-2 շ 2.Տնտեսական գործունեության պլանավորում -1 շ	VII	3	2.Ռուսաց և օտար լեզուներ	2.Ագրոքիմիայի
			3.Պատմություն	3.Բուսաբուծության
			4.Կենսագործունեության և անվտանգություն	4.Գյուղատնտեսական մթերքների վերամշակման
1.Գյուղատնտեսական արտադրության կառավարում-2շ 2.Ֆինանսավարկային գործունեություն -2 շ 3.Հաշվապահական հաշվառում և հարկեր-2շ 4.Գյուղատնտեսական արտադրության կազմակերպում-2շ	VIII	8	6.Բույսերի պաշտպանություն	5.Անասնաբուծության
				6.Գյուղատնտեսական մեքենաների
Ընդամենը		22	7.Ուսումնամեթոդական	7.Ինֆորմատիկայի
			8.Սպորտային դահլիճ	
ՊԵՏԱԿԱՆ ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
1 Ընդհանուր մասնագիտական մոդուլներից				
2 Հասրուկ մասնագիտական մոդուլներից				

ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՀԱՂՈՐԴԱԳՈՒԹՅՈՒՆ»

Մոդուլի դասիչը	ԱՀ-Հ-5-17-001
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է զարգացնել սովորողի անձնական շփման ունակությունները, ակտիվացնել միջանձնային հաղորդակցության հնարավորությունները, ձևավորել աշխատանքային և մասնագիտական գործունեության ընթացքում նպատակային հաղորդակցման, գործնական կապերի ու հարաբերությունների ստեղծման կարողությունը:
Մոդուլի տևողությունը	32 ժամ, որից Տեսական ուսուցում՝ 16 ժամ Գործնական աշխատանք՝ 16 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սկզբնական մասնագիտական գիտելիքներ պետք չեն
Ուսումնառության արդյունքները	Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝ 1) ներկայացնի հաղորդակցության դերն ու նշանակությունը անձնական և մասնագիտական նպատակների իրականացման համար, 2) կիրառի ուղղակի հաղորդակցման ձևերը, 3) կիրառի անուղղակի հաղորդակցման ձևերը, 4) ձևավորի և զարգացնի միջանձնային հաղորդակցում, 5) խթանի համագործակցության ձևավորումը, ստեղծի նախապայմաններ շարունական գործընկերության համար:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել հաղորդակցության դերն ու նշանակությունը անձնական և մասնագիտական նպատակների իրականացման համար
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է բացատրում հաղորդակցման անհրաժեշտությունը անձի ինքնադրսևորման և գործարար հաջողությունների համար,

	2) ներկայացնում է շփման և անձնական հաղորդակցման ձևերը, բաղադրիչները, 3) ներկայացնում է գործնական հաղորդակցման եղանակները, բաղադրիչները, 4) շփման հնարավորությունը ուղղորդում է նպատակային հաղորդակցմանը, 5) անձնական հատկանիշները օգտագործում է գործնական հաղորդակցության մեջ:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի գնահատումն իրականացվելու է հարց ու պատասխանի, թեսթերի և իրավիճակային խաղերի միջոցով: Ուսանողին կտրվի հարցեր անձնական հաղորդակցման և շփման ձևերի, գործնական հաղորդակցման եղանակների ու դրանց բաղադրիչների վերաբերյալ: Կառաջադրվեն իրավիճակային խնդիրներ՝ նպատակային հաղորդակցման հնարավորությունները բացահայտելու համար: Արդյունքի գնահատման որոշակի քայլեր (մասնավորապես՝ հարց ու պատասխանը և թեսթերը), նպատակահարմար է կիրառել արդյունքի ուսուցման ընթացքում՝ ելնելով առաջացած ընթացիկ իրավիճակներից: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար է, եթե ուսանողը ճիշտ է պատասխանում հարցերին և առաջադրված իրավիճակում օգտագործում է հնարավորությունները:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Ուսումնառության ընթացքում կիրառվում է տեսական և գործնական ուսուցման եղանակները: Անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, նյութեր, մշակված հարցաշարեր, իրավիճակային խնդիրներ:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում 2 ժամ գործնական աշխատանք՝ 4 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 2	Կիրառել ուղղակի հաղորդակցման ձևերը
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում ուղղակի հաղորդակցման ձևերը, 2) բանավոր հաղորդակցման ժամանակ վարում է զրույց, արձագանքում է հարցադրումներին, 3) հանդես է գալիս հաղորդումներով և զեկույցներով՝ ներկայացնում է հստակ և նպատակային խոսք, 4) ուղղակի հաղորդակցման ընթացքում հայտնում է տեսակետ, դրսևորում է հետաքրքրություններ, հաճոյախոսում է, 5) մասնակցում է քննարկումների և բանավեճերի, պահպանում է համագործակցության շարունակականությունը:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի գնահատումն իրականացվելու է հարց ու պատասխանի, թեսթերի և իրավիճակային խաղերի միջոցով:

	Ուսանողին կտրվի հարցեր ուղղակի հաղորդակցման ձևերի վերաբերյալ, հանձնարարվում է որոշակի թեմայի շուրջ զեկույց և հաղորդում պատրաստել, առաջադրվում է թեմատիկ քննարկումներ, որի ընթացքում ուսանողը հանդես է գալիս հնարավոր բոլոր դրսևորումներով: Արդյունքի գնահատման որոշակի քայլեր (մասնավորապես՝ հարց ու պատասխանը և թեսթերը), նպատակահարմար է կիրառել արդյունքի ուսուցման ընթացքում՝ ելնելով առաջացած ընթացիկ իրավիճակներից: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար է, եթե ուսանողը ճիշտ է պատասխանում հարցերին, խոսքը կառուցում է հստակ և նպատակային, կարողանում է արձագանքել ըստ իրավիճակի:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Ուսումնառության ընթացքում կիրառվում է տեսական և գործնական ուսուցման եղանակները: Անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, նյութեր, մշակված քննարկման ենթակա թեմաներ, դերային խաղերի սցենարներ, հաղորդակցման տեխնիկական սարքեր:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում 4 ժամ գործնական աշխատանք 2 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 3	Կիրառել անուղղակի հաղորդակցման ձևերը
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում անուղղակի հաղորդակցման ձևերը, 2) կազմում և ձևակերպում է գրավոր խոսք՝ պահպանելով նպատակայնությունն ու էթիկան, 3) օգտագործում է տեղեկատվական տեխնոլոգիաները և այլ տեխնիկական միջոցները՝ նպատակային տեղեկատվությունը փոխանցելու համար, 4) կազմում է գրություններ՝ ըստ հասցեատիրոջ և նպատակի, 5) վարում է տեղեկատվության հավաքագրման և փոխանցման փաստաթղթեր, 6) բանավոր հաղորդակցման նյութը փոխարկում է գրավորի, 7) գրավոր հաղորդակցման նյութը փոխարկում է բանավոր հակիրճ նյութի:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի գնահատումն իրականացվելու է հարց ու պատասխանի, թեսթերի և իրավիճակային առաջադրանքների միջոցով: Ուսանողին կտրվի հարցեր անուղղակի հաղորդակցման ձևերի վերաբերյալ, կհանձնարարվի որոշակի

	թեմայի շուրջ կազմել տեքստ՝ հաշվի առնելով հասցեատիրոջը, կառաջադրվի թեմա, որի վերաբերյալ տարբեր աղբյուրներից հավաքագրվում, ամբողջացվում և փոխանցվում է տեղեկատվությունը, կհանձնարվի բանավոր հակիրճ միտքը վերածել գրավոր ամբողջական տեքստի, իսկ ամբողջական ծավալուն տեքստից առանձնացնել առաջնային ինֆորմացիան և ներկայացնել հակիրճ խոսքով: Արդյունքի գնահատման որոշակի քայլեր (մասնավորապես՝ հարց ու պատասխանը, թեսթերը), նպատակահարմար է կիրառել արդյունքի ուսուցման ընթացքում՝ ելնելով առաջացած ընթացիկ իրավիճակներից: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար է, եթե ուսանողը ճիշտ է պատասխանում հարցերին և 80% ճշգրտությամբ կատարում է հանձնարարությունները:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Ուսումնառության ընթացքում կիրառվում է տեսական և գործնական ուսուցման եղանակները: Անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, նյութեր, մշակված քննարկման ենթակա թեմաներ, դերային խաղերի սցենարներ, հաղորդակցման տեխնիկական սարքեր:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 2 ժամ գործնական աշխատանք՝ 4 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 4	Ձևավորել և զարգացնել միջանձնային հաղորդակցում
Կատարման չափանիշներ	1) նախաձեռնում է անձնական և աշխատանքային շփում՝ ըստ իրավիճակի և զրուցակցի կամ հասցեատիրոջ, 2) ստանում, մշակում և դասակարգում է անհրաժեշտ (նպատակային) տեղեկատվությունը, 3) առկա տեղեկատվությունն օգտագործում է միջանձնային հաղորդակցում ձևավորելու համար, 4) օգտագործում է հաղորդակցման հնարքները և տեխնոլոգիաները՝ հետաքրքրություն առաջացնելու և շահադրդելու համար, 5) ներգրավվում է երկխոսություններում, քննարկումներում, հայտնում է կարծիք, հիմնավորում է տեսակետներ, 6) պահպանում և եզրափակում է երկխոսությունը, 7) կարողանում է հաղորդակցվել՝ հաշվի առնելով իրավիճակը և ունկնդրի հետաքրքրությունները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի գնահատումն իրականացվելու է գործնական աշխատանքների և իրավիճակային խաղերի միջոցով:

	Ուսանողին կհանձնարարվի գործնական աշխատանքներ որոշակի տեղեկատվություն ստանալու, մշակելու և դասակարգելու համար: Կառաջադրվի իրավիճակային խաղեր՝ անձնական շփում նախաձեռնելու, երկխոսության կողմ լինելու, զրույցը պահպանելու և եզրափակելու կարողությունները դիտարկելու, գնահատելու համար: Նույն առաջադրանքը կհանձնարարվի աշխատանքային շփումների համար: Արդյունքի գնահատման որոշակի քայլեր (մասնավորապես՝ հարց ու պատասխանը և թեսթերը), նպատակահարմար է կիրառել արդյունքի ուսուցման ընթացքում՝ ելնելով առաջացած ընթացիկ իրավիճակներից: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար է, եթե ուսանողը ընդհանուր առմամբ ճիշտ է կատարում հանձնարարությունները:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Ուսումնառության ընթացքում կիրառվում է տեսական և գործնական ուսուցման եղանակները: Անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, նյութեր, մշակված թեմաներ, սցենարներ, դերային խաղերի սցենարներ, հաղորդակցման տեխնիկական սարքեր:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում 2 ժամ գործնական աշխատանք 2 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 5	Խթանել համագործակցության ձևավորումը, ստեղծել նախապայմաններ շարունական գործընկերության համար
Կատարման չափանիշներ	1) ներկայացնում է համագործակցությանը խթանող միջոցառումները (գովազդ, հայտարարություններ, ցուցահանդեսներ և այլն), 2) հավանական գործընկերոջ վերաբերյալ հավաքում է անհրաժեշտ տեղեկատվություն, 3) հավաքագրված տեղեկատվությունն օգտագործում է գործարար հաղորդակցում ձևավորելու համար, 4) օգտագործում է հաղորդակցման հնարքները և տեխնոլոգիաները՝ հետաքրքրություն առաջացնելու և շահադրդելու համար, 5) հաղորդակցման ընթացքում ձեռք է բերում վստահություն, 6) ապահովում է հետադարձ կապի միջոցառումներ:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի գնահատումն իրականացվելու է գործնական աշխատանքների և իրավիճակային խաղերի միջոցով: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է համագործակցությունը խթանող միջոցառումների իմացությունը, և կոնկրետ դեպքերի

	համար դրանց կիրառման առավել նպաստավոր տարբերակները: Կհանձնարարվի հավաքագրել որոշակի գործընկերոջ վերաբերյալ տեղեկատվություն և օգտագործել գործարար հաղորդակցում ձևավորելու համար: Կառաջադրվի իրավիճակային խաղեր՝ գործնական հաղորդակցում նախաձեռնելու, համագործակցության հասնելու և հետադարձ կապ ապահովելու համար: Արդյունքի գնահատման որոշակի քայլեր, մասնավորապես՝ հարց ու պատասխանը, թեսթերը, նպատակահարմար է կիրառել արդյունքի ուսուցման ընթացքում՝ ելնելով առաջացած ընթացիկ իրավիճակներից: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար է, եթե ուսանողը ընդհանուր առմամբ ճիշտ է կատարում հանձնարարությունները:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Ուսումնառության ընթացքում կիրառվում է տեսական և գործնական ուսուցման եղանակները: Անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, նյութեր, մշակված թեմաներ, սցենարներ, դերային խաղերի սցենարներ, հաղորդակցման տեխնիկական սարքեր:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 2 ժամ գործնական աշխատանք՝ 4 ժամ
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԱՌԱՋԻՆ ՕԳՆՈՒԹՅՈՒՆ»	
Մոդուլի դասիչը	ԱՀ-ԱԱՕ-5-17-001
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է սովորողի մոտ ձևավորել աշխատանքային գործունեության ընթացքում և կենցաղում անվտանգության կանոնները պահպանելու, սանիտարահիգիենիկ պահանջներին համապատասխան կենցաղը և աշխատանքը կազմակերպելու, հավանական վտանգները և վթարները կանխարգելելու, արտադրական վթարների դեպքում՝ անվտանգության միջոցառումներ իրականացնելու և առաջին օգնություն ցուցաբերելու կարողություններ:
Մոդուլի տևողությունը	36 ժամ, որից տեսական ուսուցում՝ 12 ժամ գործնական աշխատանք՝ 24 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սկզբնական մասնագիտական գիտելիքներ պետք չեն:

Ուսումնառության արդյունքները	Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝ 1) ներկայացնի աշխատանքային գործունեության ընթացքում և կենցաղում անվտանգության կանոնները, 2) կազմակերպի կենցաղը և աշխատանքը սանիտարահիգիենիկ պահանջներին համապատասխան, 3) կանխի հավանական վտանգները և վթարները, իրականացնի անվտանգության միջոցառումներ, 4) ցուցաբերի առաջին օգնություն:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել աշխատանքային գործունեության ընթացքում և կենցաղում անվտանգության կանոնները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է բացատրում անվտանգության կանոնների սահմանման, իրավական կարգավորման և պահպանման անհրաժեշտությունը, 2) ըստ հիմնական բնագավառների ճիշտ է ներկայացնում անվտանգության կանոնների պահանջները, 3) ճիշտ է ներկայացնում տեխնոլոգիական սարքավորումների շահագործման անվտանգության կանոնները, 4) ճիշտ է ներկայացնում հրդեհային անվտանգության և հակահրդեհային պաշտպանության կանոնները, 5) ճիշտ է ներկայացնում էլեկտրաանվտանգության կանոնները, 6) ներկայացնում է անվտանգության կանոնների խախտման հետևանքները, պատասխանատվությունները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է թեսթային առաջադրանքի հիման վրա: Ուսանողին կհանձնարարվի առնվազն 10 առաջադրանքով թեսթ, որում նա պետք է ընտրի տվյալ իրավիճակի ճիշտ պատասխանը: Ստորև ներկայացվում է արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները՝ անվտանգության հիմնական կանոնները՝ ըստ տարբեր մասնագիտական աշխատատեղերի, տեխնոլոգիական սարքավորումների շահագործման անվտանգության կանոնները, դրանց խախտման հետևանքները, պատասխանատվությունը, հրդեհային անվտանգության և հակահրդեհային պաշտպանության կանոնները, դրանց խախտման հետևանքները, պատասխանատվությունը, էլեկտրաանվտանգության կանոնները, դրանց խախտման հետևանքները, պատասխանատվությունը, կենցաղային հիմնական սարքերի անվտանգության կանոնները:

	Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար է, եթե ուսանողը առաջադրանքը կատարում է ճիշտ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Ուսումնառության ընթացքում կիրառվում է տեսական և գործնական ուսուցման եղանակները: Անհրաժեշտ է ունենալ անվտանգության կանոնների վերաբերյալ նորմատիվ ակտեր, մասնագիտական գրականություն, նյութեր, մշակված թեմաներ:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 4 ժամ գործնական աշխատանք՝ 4 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 2	Կազմակերպել կենցաղը և աշխատանքը սանիտարահիգիենիկ պահանջներին համապատասխան
Կատարման չափանիշներ	1) ներկայացնում է մարդու առողջության և աշխատանքի ընթացքում աշխատունակության վրա ազդող գործոնները (սանիտարահիգիենիկ, հոգեբանաֆիզիոլոգիական, էսթետիկական, սոցիալական-հոգեբանական), 2) ներկայացնում է աշխատավայրի սանիտարիայի և հիգիենայի ընդհանուր նորմերը (միկրոկլիման, ճառագայթումը, լուսավորվածությունը, տատանումները և այլն), 3) ներկայացնում է աշխատանքի համար անհրաժեշտ նյութերը և դրանց անվնաս օգտագործումը, 4) ներկայացնում է սանիտարիայի և հիգիենայի պահպանման համար անհրաժեշտ միջոցառումները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է գործնական առաջադրանքների միջոցով: Ուսանողին կհանձնարարվի ներկայացնել որոշակի, կոնկրետ իրավիճակից բխող սանիտարիայի և հիգիենայի պահպանման, ինչպես նաև անհրաժեշտ աշխատանքային կամ կենցաղային նյութերի անվնաս օգտագործմանն ուղղված միջոցառումներ: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար է, եթե ուսանողը ճիշտ է կատարում հանձնարարությունները:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Ուսումնառության ընթացքում կիրառվում է տեսական և գործնական ուսուցման եղանակները: Անհրաժեշտ է ունենալ անվտանգության կանոնների վերաբերյալ նորմատիվ ակտեր, մասնագիտական գրականություն, նյութեր, մշակված թեմաներ և իրավիճակային խնդիրներ:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 2 ժամ գործնական աշխատանք՝ 6 ժամ

Ուսումնառության արդյունք 3	Կանխել հավանական վտանգները և վթարները, իրականացնել անվտանգության միջոցառումներ
Կատարման չափանիշներ	1) ներկայացնում է կենցաղային և արտադրական վթարների առաջացման պատճառները և հետևանքները, 2) ներկայացնում է արտադրական վթարների կանխման աշխատանքները, 3) ներկայացնում է առանձին խմբերի (հաշմանդամություն ունեցող անձինք, հղիներ, անչափահասներ և այլն) աշխատանքային առանձնահատուկ պայմանները և վտանգների կանխման սահմանված միջոցառումները, 4) ներկայացնում է կենցաղային և արտադրական վթարների ու դժբախտ պատահարների փաստաթղթային ձևակերպումների կարգը:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է հարց ու պատասխանի և գործնական առաջադրանքների միջոցով: Ուսանողին կտրվի հարցեր կենցաղային և արտադրական վթարների առաջացման պատճառների ու հետևանքների, դրանց կանխարգելմանն ուղղված միջոցառումների վերաբերյալ: Կհանձնարարվի ներկայացնել որոշակի խմբերի համար սահմանված աշխատանքային պայմանների ապահովման և կոնկրետ վտանգի կանխարգելմանն ուղղված միջոցառումներ: Կառաջադրվի կոնկրետ կենցաղային վթարի կամ պատահարի համար ներկայացնել փաստաթղթային ձևակերպումների բաղադրիչներ: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար է, եթե ուսանողը ճիշտ է պատասխանում հարցերին և կատարում հանձնարարությունները:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Ուսումնառության ընթացքում կիրառվում է տեսական և գործնական ուսուցման եղանակները: Անհրաժեշտ է ունենալ անվտանգության կանոնների վերաբերյալ նորմատիվ ակտեր, մասնագիտական գրականություն, նյութեր, մշակված թեմաներ և իրավիճակային խնդիրներ:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 2 ժամ գործնական աշխատանք՝ 6 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 4	Ցուցաբերել առաջին օգնություն
Կատարման չափանիշներ	1) տիրապետում է տարբեր իրավիճակներում առաջին օգնության հիմնական կանոններին, 2) առաջին օգնության գործողությունների քայլերը ճիշտ է ներկայացնում,

	3) կատարում է արհեստական շնչառության և սրտի աշխատանքի վերականգնման գործողություն, 4) կատարում է արյան հոսքի դադարեցման և բաց վնասվածքների վիրակապման գործողություն, 5) կատարում է այրվածքների նախնական մշակման և էլեկտրահարվածին առաջին օգնություն ցուցաբերելու գործողություններ, 6) տարբեր կոտրվածքների դեպքում կատարում է վիրակապման և անշարժացման գործողություն, 7) ներկայացնում է տարբեր թունավորման դեպքերում առաջին օգնության գործողությունները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է գործնական առաջադրանքների միջոցով: Ուսանողին կհանձնարարվի կատարել (անհնարինության դեպքում՝ նկարագրել) առաջին օգնության գործողություններ՝ ըստ դեպքերի: Արդյունքի գնահատման որոշակի քայլեր նպատակահարմար է կիրառել արդյունքի ուսուցման ընթացքում՝ ելնելով առաջացած ընթացիկ իրավիճակներից: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար է, եթե ուսանողը ճիշտ է կատարում բոլոր հանձնարարությունները:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Ուսումնառության ընթացքում կիրառվում է տեսական և գործնական ուսուցման եղանակները: Անհրաժեշտ է ունենալ անվտանգության կանոնների վերաբերյալ նորմատիվ ակտեր, մասնագիտական գրականություն, նյութեր, մշակված թեմաներ և իրավիճակային խնդիրներ, առաջին օգնության համար անհրաժեշտ միջոցներ, նյութեր:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 4 ժամ գործնական աշխատանք՝ 8 ժամ
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՀԱՄԱԿԱՐԳՉԱՅԻՆ ՕՊԵՐԱՏՈՐՈՒԹՅՈՒՆ»	
Մոդուլի դասիչը	ԱՀ-ՀՕ-5-17-001
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է զարգացնել սովորողի համակարգչային տեխնիկայից օգտվելու և դրա ծրագրային հնարավորությունները կիրառելու առաջնային կարողությունները, աշխատանքային գործունեության ընթացքում և անձնական կարիքների շրջանակներում կիրառել համակարգչային օպերացիոն համակարգերի, գրասենյակային փաթեթների (Microsoft Office) ծրագրերը, կատարելագործել համացանցից օգտվելու կարողությունները և

	տեղեկատվական բազաների հետ նպատակային աշխատելու հմտությունները:
Մոդուլի տևողությունը	36 ժամ, որից՝ տեսական ուսուցում՝ 4 ժամ գործնական աշխատանք՝ 32 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սկզբնական մասնագիտական գիտելիքներ պետք չեն:
Ուսումնառության արդյունքները	Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝ 1) կիրառի համակարգչային համալիրում ներառվող բաղադրիչները և օպերացիոն համակարգը, 2) խմբագրի և ֆորմատավորի տեքստեր, 3) պատրաստի և խմբագրի աղյուսակներ, 4) կատարի գրաֆիկական խմբագրում և նկարազարդում, 5) համակարգչային ծրագրերով կազմակերպի ցուցադրություն, 6) աշխատի համացանցում:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Կիրառել համակարգչային համալիրում ներառվող բաղադրիչները և օպերացիոն համակարգը
Կատարման չափանիշներ	1) համակարգչային համալիրում ներառվող հիմնական և լրացուցիչ բաղադրիչները բնութագրում է, 2) ճիշտ է պահպանում համակարգիչը և բաղադրիչները միացնելու, օգտագործելու և անջատելու տեխնիկական պայմանները, 3) օգտվում է համակարգչային օժանդակ տեխնիկական սարքերից, 4) ներկայացնում է օպերացիոն համակարգի պատուհանային կառուցվածքը, 5) ներկայացնում է կիրառվող հիմնական ծրագրերը, 6) բացում է առաջադրված թղթապանակը և ֆայլը, 7) օգտվում է պատուհանային մենյուի հիմնական հրամաններից,

	8) ստեղծում է նոր թղթապանակ ու ֆայլ, պահպանում, բացում, փակում և տեղադրում է առաջադրված վայրում, 9) կատարում է փաստաթղթի տպագրում:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի գնահատումն իրականացվելու է հարց ու պատասխանի, թեսթերի և գործնական առաջադրանքների միջոցով: Ուսանողին կտրվի հարցեր համակարգչի հիմնական և լրացուցիչ բաղադրիչների, օժանդակ տեխնիկական սարքերի, դրանց կիրառման և նշանակության մասին: Կհանձնարարվի միացնել համակարգիչը և դրան կից օժանդակ տեխնիկական սարքերը, օգտագործել ծրագրային հնարավորությունները՝ համաձայն առաջադրանքի: Ուսանողին կառաջադրվեն առնվազն 3 հիմնական ծրագրում կատարել նույն գործողությունը. թղթապանակ և ֆայլ բացելու, պատուհանային մենյուի հիմնական հրամաններից օգտվելու, ստեղծված ֆայլը պահպանելու, փակելու, առաջադրված վայրում տեղադրելու և տպագրելու գործողություն: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար է, եթե ուսանողը հիմնականում ճիշտ է պատասխանում հարցերին և ամբողջությամբ ճիշտ է կատարում գործնական հանձնարարությունները:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Ուսումնառության ընթացքում կիրառվում է տեսական և գործնական ուսուցման եղանակները: Անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ և համապատասխան ծրագրեր, համակարգչային օժանդակ տեխնիկական սարքեր:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 2 ժամ գործնական աշխատանք՝ 4 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 2	Խմբագրել և ֆորմատավորել տեքստեր
Կատարման չափանիշներ	1) հայերեն և օտար լեզվով տեքստ մուտքագրելու համար ծրագրերը պատրաստել է, 2) մուտքագրում է տեքստ, մեծատառ նշաններ, սիմվոլներ, թվանշաններ, 3) տեքստային ցուցիչը տեղաշարժելով կատարելում է ուղղումներ, ջնջումներ, լրացումներ, փոփոխություններ, 4) մուտքագրված տեքստի պարզագույն ֆորմատավորման գործողությունները ճիշտ է կատարում, 5) կարողանում է տեքստին կից ներմուծել նկարներ, գրաֆիկներ, աղյուսակներ, անիմացիաներ:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի գնահատումն իրականացվելու է թեսթերի և գործնական առաջադրանքների միջոցով: Ուսանողին

	կհանձնարարվի նախապատրաստել ծրագիրը՝ ըստ առաջադրանքի տեքստեր մուտքագրելու, ձևավորելու, խմբագրելու տեքստը հավելելու գործողություններ՝ առնվազն 3 հիմնական ծրագրում կատարելով նույն գործառույթը: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար է, եթե ուսանողը հիմնականում ճիշտ է պատասխանում հարցերին և ամբողջությամբ ճիշտ է կատարում գործնական հանձնարարությունները:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումը կատարվում է գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ և համապատասխան ծրագրեր:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	գործնական աշխատանք՝ 4 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 3	Պատրաստել և խմբագրել աղյուսակներ
Կատարման չափանիշներ	1) աղյուսակներ կազմելու համակարգչային ծրագրերը և դրանց կիրառումը ներկայացնում է, 2) առաջադրված չափերով կազմում է աղյուսակ և մուտքագրում տվյալներ, 3) աղյուսակում կատարում է ուղղումներ, լրացումներ, փոփոխություններ, 4) աղյուսակի տվյալների մեջ ստեղծում է պարզ ֆունկցիոնալ կախվածություն:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի գնահատումն իրականացվելու է թեստերի և գործնական առաջադրանքների միջոցով: Ուսանողին կհանձնարարվի նախապատրաստել ծրագիրը՝ ըստ առաջադրանքի աղյուսակ կազմելու, ձևավորելու, խմբագրելու, տվյալներ մուտքագրելու, աղյուսակային տվյալները հավելելու և տվյալների ֆունկցիոնալ կախվածություն ստեղծելու գործողություններ՝ առնվազն 2 հիմնական ծրագրում կատարելով նույն գործառույթը: Ֆունկցիոնալ կախվածության օրինակ կարող է հանդիսանալ թվաբանական գործողությունների ամփոփումը, վերափոխումը (օրինակ՝ տոկոսի վերածելը) և այլն: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար է, եթե ուսանողը հիմնականում ճիշտ է պատասխանում հարցերին և ամբողջությամբ ճիշտ է կատարում գործնական հանձնարարությունները:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Ուսումնառության ընթացքում կիրառվում է տեսական և գործնական ուսուցման եղանակները: Անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ և համապատասխան ծրագրեր:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 2 ժամ գործնական աշխատանք՝ 6 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 4	Կատարել գրաֆիկական խմբագրում և նկարազարդում
Կատարման չափանիշներ	1) գծագրում է գրաֆիկական օբյեկտներ՝ օգտագործելով նաև Autoshapes պատուհանի պատրաստի ձևերը, 2) գծագրում է կանոնավոր պատկերներ, 3) ֆորմատավորում է գրաֆիկական օբյեկտները՝ տեղափոխելով, պատճենելով, պտտելով և չափերը փոխելով, 4) խմբավորում է գրաֆիկական օբյեկտները, 5) գծագրում է տեքստային բլոկներ, 6) կատարում է գրաֆիկական օբյեկտների գունաերանգավորում:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի գնահատումն իրականացվելու է թեսթերի և գործնական առաջադրանքների միջոցով: Ուսանողին կհանձնարարվի նախապատրաստել ծրագիրը՝ ըստ առաջադրանքի գրաֆիկական օբյեկտներ, կանոնավոր պատկերներ, տեքստային բլոկներ գծագրելու, խմբագրելու, տվյալներ մուտքագրելու, խմբավորելու, ձևավորելու գործողություններ՝ առնվազն 3 հիմնական ծրագրում կատարելով նույն գործառույթը: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար է, եթե ուսանողը հիմնականում ճիշտ է պատասխանում հարցերին և ամբողջությամբ ճիշտ է կատարում գործնական հանձնարարությունները:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումը կատարվում է գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ և համապատասխան ծրագրեր:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	գործնական աշխատանք՝ 6 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 5	Համակարգչային ծրագրերով կազմակերպել ցուցադրություն
Կատարման չափանիշներ	1) ցուցադրական ծրագրերը և դրանց պատուհանի կառուցվածքը ճիշտ է ներկայացնում, 2) մուտքագրում է տեքստ, թվային արժեքներ և պարզ գործողություններ, 3) ներբեռնում է նկարներ, տեսանյութեր, անիմացիաներ, տվյալներ՝ աղյուսակի, գրաֆիկի տեսքով,

	4) կարողանում է առաջադրված թեմայով պատրաստել ավարտուն փաստաթուղթ ցուցադրության համար, 5) ցուցադրում է պատրաստված տեղեկատվական նյութը:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի գնահատումն իրականացվելու է թեսթերի և գործնական առաջադրանքների միջոցով: Ուսանողին կհանձնարարվի օգտվելով պատուհանային կառուցվածքից նախապատրաստել ցուցադրական ծրագիրը՝ թվային և տեքստային տվյալներ մուտքագրելու, խմբագրելու, նկարներ, տեսանյութեր, անիմացիաներ, աղյուսակային և գրաֆիկական տվյալներ ներբեռնելու, ձևավորելու գործողություններ՝ առնվազն 2 հիմնական ծրագրում կատարելով նույն գործառույթը: Կառաջադրվի ազատ թեմայի ներկայացման համար պատրաստել ցուցադրություն և ներկայացնել՝ պահպանելով թեմայի տրամաբանական կապն ու հաջորդականությունը: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար է, եթե ուսանողը հիմնականում ճիշտ է պատասխանում հարցերին և ամբողջությամբ ճիշտ է կատարում գործնական հանձնարարությունները:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումը կատարվում է գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ և համապատասխան ծրագրեր:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	գործնական աշխատանք՝ 6 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 6	Աշխատել համացանցում
Կատարման չափանիշներ	1) ներկայացնում է «համացանց» հասկացությունը, 2) օգտագործում է ինտերնետային հիմնական ծրագրերը, 3) ներկայացնում է History, Favorites, Stop, Refresh հրամանների, Back և Forward կոճակների նշանակությունը, 4) փնտրում է առաջադրված տվյալները համացանցի տեղեկատվական բազաներում (որոնողական և բաց ցանցերից), 5) կարողանում է համացանցից ներբեռնել, պահպանել և օգտագործել տեղեկությունները, 6) գրանցվում է էլեկտրոնային փոստում, ինտերնետային ծրագրերում և այլ կայքերում,

	7) օգտագործում է էլեկտրոնային փոստի հնարավորությունները, ուղարկում և ստանում ինֆորմացիա:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի գնահատումն իրականացվելու է հարց ու պատասխանի, թեսթերի և գործնական առաջադրանքների միջոցով: Ուսանողին կհանձնարարվի ներկայացնել համացանցի կառուցվածք, օգտագործման նպատակների բազմազանությունը, համացանցի միջոցով կարգավորման ենթակա հնարավոր հարցերը: Ուսանողին կհանձնարարվի մուտք գործել ինտերնետային ծրագիր՝ փնտրել առաջադրված տվյալները, ներբեռնել, օգտագործել և պահպանել տվյալներ: Կառաջադրվի որոշակի տեղեկատվություն փոխանցել սոցիալական կայքերի միջոցով կամ բաշխել ըստ հասցեականության: Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար է, եթե ուսանողը հիմնականում ճիշտ է պատասխանում հարցերին և ամբողջությամբ ճիշտ է կատարում գործնական հանձնարարությունները:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումը կատարվում է գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, համակարգիչ և համապատասխան ծրագրեր:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	գործնական աշխատանք՝ 6 ժամ

ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՀՈՂԻ ՏԵՍԱԿՆԵՐԸ, ՆՐԱՆՑ ՈՐԱԿԱԿԱՆ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄԸ»

Մոդուլի դասիչը	ԳՏԿ-5-17-001
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել հողերի տեսակների, նրանց բերրիության հատկությունների, տարածված հողատիպերի, հողերի որակական հատկությունների, գնահատման մեթոդների, ինչպես նաև առանձին հողատիպերում տարբեր մշակաբույսերի տեղաբաշխման վերաբերյալ գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություններ:
Մոդուլի տևողությունը	102 ժամ, որից տեսական ուսուցում՝ 44 ժամ գործնական աշխատանք՝ 58 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար սկզբնական մասնագիտական գիտելիքներ պետք չեն:
Ուսումնառության արդյունքները	Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝ 1) բնութագրի հողը, հողի տեսակները, տարածված հողատիպերը և հողատեսքերը, 2) բացատրի հողի բերրիության տեսակները և հողում ընթացող գործընթացները, 3) բնութագրի հողերի որակական գնահատման մեթոդները և ցուցանիշները, 4) հաշվարկի հողերի տնտեսական գնահատումը:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Բնութագրել հողը, հողի տեսակները, տարածված հողատիպերը և հողատեսքերը
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է բնութագրում հողը, նրա կազմությունը, հատկությունները, 2) ճիշտ է բնութագրում հողի տեսակները, հողերի տիպերի և հողատեսքերը, 3) ճիշտ է բնութագրում ըստ հողատիպերի մշակաբույսերի տեղաբաշխման առանձնահատկությունները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային և գործնական առաջադրանքների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով

	ստուգվում է ուսանողի գիտելիքները հողի ստրուկտուրայի, մեխանիկական կազմի, գույնի, կառուցվածքի և հզորության, հողային տիպերի, հողատիպերի մշակաբույսերի տեղաբաշխման առանձնահատկությունների վերաբերյալ, իսկ գործնական առաջադրանքների միջոցով ուսանողը պետք է տրված պայմաններին համապատասխան՝ ըստ հողի ստրուկտուրայի, մեխանիկական կազմի, գույնի, կառուցվածքի և հզորության ճիշտ որոշի հողի տիպը: Գործնական առաջադրանքները նպատակահարմար է առաջադրել ըստ ուսուցման փուլերի: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ հասկացություն հողի և նրա առանձնահատուկ դերի մասին, ▪ հողի կազմությունը, հատկությունները, ▪ հողի տեսակները, հողերի տիպերը և հողատեսքերը, ▪ մշակաբույսերի տեղաբաշխման առանձնահատկությունները: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային և գործնական առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ, ոչ էական թերություններով:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Ուսումնառության ընթացքում կիրառվում է տեսական և գործնական ուսուցման եղանակները: Անհրաժեշտ է ունենալ ուսումնական նյութեր, մեթոդական ցուցումներ, հողի նմուշներ ըստ ստրուկտուրայի, մեխանիկական կազմի, գույնի, կառուցվածքի:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 16 ժամ գործնական աշխատանք՝ 14 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 2	Բացատրել հողի բերրիության տեսակները և հողում ընթացող գործընթացները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում հողի բնական բերրիությանը, 2) ճիշտ է բացատրում հողի արհեստական բերրիությանը, 3) ճիշտ է բացատրում հողի տնտեսական բերրիությունը, 4) ճիշտ է ներկայացնում տարբեր բերրիության հողերի օգտագործման արդյունավետ ուղղությունները ըստ տնտեսական շրջանների:

Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային և գործնական առաջադրանքների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքի կիրառման կարողությունը հողի բերրիության, բերրիության բնական, արհեստական և տնտեսական տեսակների, ինչպես նաև տարբեր բերրիության հողերի արդյունավետ օգտագործման ուղղությունների վերաբերյալ, իսկ գործնական առաջադրանքների միջոցով ուսանողը պետք է տրված հողանմուշներին համապատասխան առաջարկի արդյունավետ բերրիության տարբերակներ և առաջարկի տարբեր բերրիության հողերի օգտագործման արդյունավետ ուղղությունները: Գործնական առաջադրանքները նպատակահարմար է առաջադրել ըստ ուսուցման փուլերի: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ հողի բերրիություն, դրա պահպանման և բարձրացման ուղիները, ▪ հողի բնական բերրիությունը, ▪ հողի արհեստական բերրիությունը, ▪ հողի տնտեսական բերրիությունը, ▪ տարբեր բերրիության հողերի օգտագործման արդյունավետ ուղղությունները ըստ տնտեսական շրջանների: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային և գործնական առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ, ոչ էական թերություններով:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Ուսումնառության ընթացքում կիրառվում է տեսական և գործնական ուսուցման եղանակները: Անհրաժեշտ է ունենալ ուսումնական նյութեր, մեթոդական ցուցումներ, հողերի հորիզոնների մասին և վարելաշերտում հումուսի բաղադրության մասին պլակատներ, հողի նմուշներ:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 12 ժամ գործնական աշխատանք՝ 16 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 3	Բնութագրել հողերի որակական գնահատման մեթոդները և ցուցանիշները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է բացատրում հողերի որակական գնահատման մեթոդները, 2) ճիշտ է բացատրում հողերի որակական գնահատման ցուցանիշների համակարգը,

	3) ճիշտ է ընտրում հողերի որակական գնահատման նմուշներ:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային և գործնական առաջադրանքների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքները հողերի որակական գնահատման մեթոդների, հողերի որակական գնահատման ցուցանիշների համակարգի վերաբերյալ, իսկ գործնական առաջադրանքների միջոցով ուսանողը պետք է հողերի որակական գնահատման ցուցանիշների համակարգից օգտվելով՝ ըստ գյուղատնտեսական հատկանիշների կատարի հողերի համեմատական գնահատում: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ հողի որակական գնահատում (հողի բոնիտում), ▪ հողերի որակական գնահատման մեթոդները, ▪ հողերի որակական գնահատման ցուցանիշների համակարգը: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային և գործնական առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ, ոչ էական թերություններով:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Ուսումնառության ընթացքում կիրառվում է տեսական և գործնական ուսուցման եղանակները: Անհրաժեշտ է ունենալ ուսումնական նյութեր, մեթոդական ցուցումներ, հողերի գնահատման սանդղակ (շկալա)՝ կազմված տվյալ տարածքին համապատասխան:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 8 ժամ գործնական աշխատանք՝ 14 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 4	Հաշվարկել հողերի տնտեսական գնահատումը
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում հողերի տնտեսական գնահատման մեթոդները, 2) ճիշտ է ներկայացնում հողերի տնտեսական գնահատման հիմնական ցուցանիշները, 3) ճիշտ է հաշվարկում հողերի տնտեսական գնահատականը:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային և գործնական առաջադրանքների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքի կիրառման կարողությունը՝ հողերի տնտեսական գնահատման մեթոդների,

	ցուցանիշների և հողային կադաստրի վերաբերյալ, իսկ գործնական առաջադրանքների միջոցով ուսանողը պետք է ներկայացնի հողերի ագրոտնտեսական գնահատման սանդղակը տվյալ տարածքի համար՝ արտահայտված որակական և տնտեսական գնահատման բալերով: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ հողային քարտեզներ և դրանց նշանակությունը, ▪ հողային կադաստր և նրա նշանակությունը գյուղատնտեսության մեջ ▪ հողի տնտեսական գնահատում (հողի բոնիտում), ▪ հողերի տնտեսական գնահատման մեթոդները, ▪ հողերի տնտեսական գնահատման ցուցանիշների համակարգը: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային և գործնական առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ, ոչ էական թերություններով:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Ուսումնառության ընթացքում կիրառվում է տեսական և գործնական ուսուցման եղանակները: Անհրաժեշտ է ունենալ ուսումնական նյութեր, կադաստրային հողային քարտեզ որտեղ նշված են հողի օգտագործման սահմանները, տարածքի ռելիեֆը, գյուղատնտեսական հողատեսքերը, բնակավայրերը:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 8 ժամ գործնական աշխատանք՝ 14 ժամ
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՀՈՂԻ ՄՇԱԿՄԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԵՐԸ»	
Մոդուլի դասիչը	ԳՏԿ-5-17-002
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել հողի մշակման նպատակների և խնդիրների, հողի մշակման հիմնական և մակերեսային համակարգերի, նրանց կիրառման եղանակների և ձևերի մասին գիտելիքները, որոնք կապված են բույսերի աճի և զարգացման համար համապատասխան պահանջների և հողային պայմանների ստեղծման հետ, գործնականում կիրառելու կարողություններ:

Մոդուլի տևողությունը	96 ժամ, որից՝ տեսական ուսուցում՝ 62 ժամ գործնական աշխատանք՝ 34 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելուց առաջ անհրաժեշտ է ուսումնասիրել ԳՏԿ-5-17-001 «Հողի տեսակները, նրանց որակական գնահատումը» մոդուլը:
Ուսումնառության արդյունքները	Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝ 1) բացատրի հողի մշակման անհրաժեշտությունը, նպատակը, խնդիրները, նրանց իրականացման տեխնոլոգիական գործընթացները, 2) բացատրի հողի հիմնական և մակերեսային մշակումների եղանակները և ձևերը, հողային գործոնների նկատմամբ մշակաբույսերի պահանջների առանձնահատկությունները, 3) բացատրի հողի մշակման համակարգերի կիրառումն ըստ բնակլիմայական գոտիների կապված հողի ցանքային, հետցանքյա և բերքահավաքին հաջորդող գործընթացների հետ, 4) բացատրի ցելերի մշակման առանձնահատկությունները:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Բացատրել հողի մշակման անհրաժեշտությունը, նպատակը, խնդիրները, նրանց իրականացման տեխնոլոգիական գործընթացները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է բացատրում հողի մշակման նպատակը և անհրաժեշտությունը, 2) ճիշտ է նեկայացնում հողի մշակման խնդիրները, 3) ճիշտ է բացատրում հողի մշակման տեխնոլոգիական գործընթացները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեստային և գործնական առաջադրանքների հիման վրա: Թեստերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքները հողի մշակման նպատակի և անհրաժեշտության, հողի մշակման խնդիրների և հողի մշակման տեխնոլոգիական գործընթացների վերաբերյալ, իսկ գործնական առաջադրանքների միջոցով

	ուսանողը պետք է ներկայացնի փորձարարական աշխատանքներ հողի կառուցվածքի փոփոխությունների վերաբերյալ և բույսերի աճի համար հողում անհրաժեշտ պայմանների ստեղծման վերաբերյալ: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ հողի մշակման հիմունքները, ▪ հողի մշակման տեխնոլոգիական գործընթացները: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային և գործնական առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ, ոչ էական թերություններով:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Ուսումնառության ընթացքում կիրառվում է տեսական և գործնական ուսուցման եղանակները: Անհրաժեշտ է ունենալ ուսումնական նյութեր ու ցուցադրական նյութեր, մեթոդական ցուցումներ, էլեկտրոնային նյութեր և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 10 ժամ գործնական աշխատանք՝ 12 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 2	Բացատրել հողի հիմնական և մակերեսային մշակումների եղանակները և ձևերը, հողային գործոնների նկատմամբ մշակաբույսերի պահանջների առանձնահատկությունները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է բացատրում հողի հիմնական և մակերեսային մշակման եղանակները, 2) ճիշտ է բացատրում հողի մուլչապատման անհրաժեշտությունը և եղանակները, 3) ճիշտ է բացատրում հողային գործոնների նկատմամբ մշակաբույսերի պահանջները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային և գործնական առաջադրանքների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքի կիրառման կարողությունը հողի հիմնական և մակերեսային մշակման եղանակների, հողի մուլչապատման, հողային գործոնների նկատմամբ մշակաբույսերի պահանջների վերաբերյալ, իսկ գործնական առաջադրանքների միջոցով ուսանողը պետք է ներկայացնի թե որ դեպքերում պետք է կատարել հողի հիմնական մշակում, և որ դեպքերում մակերեսային մշակումներ՝ կախված դաշտը զբաղեցրած մշակաբույսերից: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ հողի հիմնական մշակման եղանակները,

	▪ հողի մակերեսային մշակման եղանակները, ▪ հողի մուլչապատման անհրաժեշտությունը և եղանակները, ▪ մշակաբույսերի պահանջները հողային գործոններից: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային և գործնական առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ, ոչ էական թերություններով:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Ուսումնառության ընթացքում կիրառվում է տեսական և գործնական ուսուցման եղանակները: Անհրաժեշտ է ունենալ ուսումնական նյութեր ու ցուցադրական նյութեր, մեթոդական ցուցումներ, էլեկտրոնային նյութեր և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 10 ժամ գործնական աշխատանք՝ 16 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 3	Բացատրել հողի մշակման համակարգերի կիրառումն ըստ բնակլիմայական գոտիների կապված հողի ցանքային, հետցանքյա և բերքահավաքին հաջորդող գործընթացների հետ
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է բացատրում հողի մշակման համակարգերը տարբեր բնակլիմայական գոտիներում, 2) ճիշտ է բացատրում նախացանքային, ցանքային և հետցանքային գործընթացները, 3) ճիշտ է բացատրում բերքահավաքին հաջորդող գործընթացները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային և գործնական առաջադրանքների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքները հողի մշակման համակարգերի, նախացանքային, ցանքային և հետցանքյա գործընթացների, բերքահավաքին հաջորդող գործընթացների վերաբերյալ, իսկ գործնական առաջադրանքների միջոցով ուսանողը պետք է ըստ հողի մշակման եղանակների օրինակելի սխեմայի կազմի հողի մշակման համակարգ (աղյուսակ)՝ առաջադրված համապատասխան գոտիների համար: Գործնական առաջադրանքները նպատակահարմար է առաջադրել ըստ ուսուցման փուլերի: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ հողի մշակման համակարգեր, ▪ հողի մշակման համակարգերը ըստ կատարման ժամկետի,

	3) ճիշտ է ընտրում հողերի որակական գնահատման նմուշներ:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային և գործնական առաջադրանքների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքները հողերի որակական գնահատման մեթոդների, հողերի որակական գնահատման ցուցանիշների համակարգի վերաբերյալ, իսկ գործնական առաջադրանքների միջոցով ուսանողը պետք է հողերի որակական գնահատման ցուցանիշների համակարգից օգտվելով՝ ըստ գյուղատնտեսական հատկանիշների կատարի հողերի համեմատական գնահատում: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ հողի որակական գնահատում (հողի բոնիտում), ▪ հողերի որակական գնահատման մեթոդները, ▪ հողերի որակական գնահատման ցուցանիշների համակարգը: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային և գործնական առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ, ոչ էական թերություններով:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Ուսումնառության ընթացքում կիրառվում է տեսական և գործնական ուսուցման եղանակները: Անհրաժեշտ է ունենալ ուսումնական նյութեր, մեթոդական ցուցումներ, հողերի գնահատման սանդղակ (շկալա)՝ կազմված տվյալ տարածքին համապատասխան:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 8 ժամ գործնական աշխատանք՝ 14 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 4	Հաշվարկել հողերի տնտեսական գնահատումը
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում հողերի տնտեսական գնահատման մեթոդները, 2) ճիշտ է ներկայացնում հողերի տնտեսական գնահատման հիմնական ցուցանիշները, 3) ճիշտ է հաշվարկում հողերի տնտեսական գնահատականը:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային և գործնական առաջադրանքների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքի կիրառման կարողությունը՝ հողերի տնտեսական գնահատման մեթոդների,

	ցուցանիշների և հողային կադաստրի վերաբերյալ, իսկ գործնական առաջադրանքների միջոցով ուսանողը պետք է ներկայացնի հողերի ագրոտնտեսական գնահատման սանդղակը տվյալ տարածքի համար՝ արտահայտված որակական և տնտեսական գնահատման բալերով: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ հողային քարտեզներ և դրանց նշանակությունը, ▪ հողային կադաստր և նրա նշանակությունը գյուղատնտեսության մեջ ▪ հողի տնտեսական գնահատում (հողի բոնիտում), ▪ հողերի տնտեսական գնահատման մեթոդները, ▪ հողերի տնտեսական գնահատման ցուցանիշների համակարգը: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային և գործնական առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ, ոչ էական թերություններով:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Ուսումնառության ընթացքում կիրառվում է տեսական և գործնական ուսուցման եղանակները: Անհրաժեշտ է ունենալ ուսումնական նյութեր, կադաստրային հողային քարտեզ որտեղ նշված են հողի օգտագործման սահմանները, տարածքի ռելիեֆը, գյուղատնտեսական հողատեսքերը, բնակավայրերը:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 8 ժամ գործնական աշխատանք՝ 14 ժամ
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՊԱՐԱՐՏԱՆՅՈՒԹԵՐ, ՆՐԱՆՑ ՏԵՍԱԿՆԵՐԸ ԵՎ ՕԳՏԱԳՈՐԾՈՒՄԸ»	
Մոդուլի դասիչը	ԳՏԿ-5-17-003
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել պարարտանյութերի տեսակների առանձնահատկությունների, պարարտանյութերը հող մտցնելու եղանակների, դրանց համատեղ կիրառման, պարարտանյութերը ըստ սննդանյութերի պարունակության և ազդեցության բնույթի դասակարգման վերաբերյալ գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություններ:
Մոդուլի տևողությունը	68 ժամ, որից տեսական ուսուցում՝ 28 ժամ գործնական աշխատանք՝ 40 ժամ

Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելուց առաջ անհրաժեշտ է ուսումնասիրել ԳՏԿ-5-17-002 «Հողի մշակման համակարգերը» մոդուլը:
-----------------------------	---

Ուսումնառության արդյունքները	Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝ 1) դասակարգի պարարտանյութերը և բնութագրի օրգանական պարարտանյութերը, 2) բնութագրի հանքային պարարտանյութերը, 3) բնութագրի բակտերիալ պարարտանյութերը, 4) ներկայացնի պարարտացման համակարգը խոտադաշտային ցանքաշրջանառություններում:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Դասակարգել պարարտանյութերը և բնութագրել օրգանական պարարտանյութերը
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է դասակարգում պարարտանյութերը, 2) ճիշտ է բացատրում պարարտանյութերը հողը մտցնելու ձևերը, 3) ճիշտ է դասակարգում օրգանական պարարտանյութերի տեսակները (գոմաղբ, կոյաջուր, տորֆ, կոմպոստներ, թռչունների ծերտը), 4) ճիշտ է բացատրում գոմաղբի սննդարար նյութերի պարունակությունը (ազոտ, ֆոսֆոր, կալիում, կալցիում, մագնեզիում), 5) ճիշտ է բացատրում տարբեր մշակաբույսերի բերքատվություն վրա օրգանական պարարտանյութերի ազդեցությունը, 6) ճիշտ է բացատրում հիմնականում գոմաղբը երբ են դաշտ փոխադրում և ինչ մեքենաների օգնությամբ են հող մտցնում:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային և գործնական առաջադրանքների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքները պարարտանյութերի դասակարգման, պարարտանյութերը հողը մտցնելու ձևերի, օրգանական պարարտանյութերի տեսակների վերաբերյալ, իսկ գործնական առաջադրանքների միջոցով ուսանողը պետք է նշի տարբեր մշակաբույսի համար ինչպիսի օրգանական պարարտանյութեր են անհրաժեշտ և այդ պարարտանյութերը հող մտցնելու դեպքում, ինչպես է բարձրանում տվյալ մշակաբույսի բերքատվությունը և

	բարելավում հողի որակը, և կարողանա հաշվարկել տարբեր մշակաբույսերի համար միավոր մակերեսի համար անհրաժեշտ օրգանական պարարտանյութերի քանակը: Գործնական առաջադրանքները նպատակահարմար է առաջադրել ըստ ուսուցման փուլերի: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ պարարտանյութերի տեսակները, ▪ պարարտանյութերը հողը մտցնելու ձևերը, ▪ օրգանական պարարտանյութերի տեսակները, ▪ գոմաղբի սննդարար նյութերի պարունակությունը, դաշտ փոխադրումը և ինչ մեքենաների օգնությամբ են հող մտցնում: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային և գործնական առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ, ոչ էական թերություններով:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Ուսումնառության ընթացքում կիրառվում է տեսական և գործնական ուսուցման եղանակները: Անհրաժեշտ է ունենալ ուսումնական և ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, տարբեր պարարտանյութեր, չափիչ գործիքներ, աղյուսակներ և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 8 ժամ գործնական աշխատանք՝ 12 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 2	Բնութագրել հանքային պարարտանյութերը
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է դասակարգում հանքային պարարտանյութերի տեսակները, 2) ճիշտ է դասակարգում հանքային տարբեր պարարտանյութերի ազդեցությունը մշակաբույսերի բերքատվության վրա, 3) ճիշտ է բացատրում հանքային պարարտանյութերը հող մտցնելու եղանակները և ժամանակը, 4) ճիշտ է ներկայացնում հանքային պարարտանյութերի տեղափոխումն և հող մտցնելու մեքենաները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է հարց ու պատասխանի և գործնական առաջադրանքների հիման վրա:

	Ուսանողը պետք է ներկայացնի հանքային պարարտանյութերից որը ինչ ազդեցություն է ունենում մշակաբույսերի վրա. լավացնում է բերքի որակը, ավելացնում է սպիտակուցների պարունակությունը, տալիս է ամրություն, դարձնում է ցրտադիմացկուն, դիմանում է երաշտին և սնկային հիվանդություններին, իսկ գործնական առաջադրանքների միջոցով ուսանողը պետք է նշի հանքային տարբեր պարարտանյութերի ազդեցությունը մշակաբույսերի բերքատվության վրա, և հաշվարկի տարբեր մշակաբույսերի համար միավոր մակերեսի համար անհրաժեշտ հանքային պարարտանյութերի քանակը: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ հանքային պարարտանյութերի տեսակները, ▪ հանքային պարարտանյութերը հող մտցնելու ձևերը և պարարտացման մեքենաներ, ▪ հանքային տարբեր պարարտանյութերի ազդեցությունը մշակաբույսերի բերքատվության վրա: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե ուսանողը ճիշտ է պատասխանում հարցերին և գործնական առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ, ոչ էական թերություններով:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Ուսումնառության ընթացքում կիրառվում է տեսական և գործնական ուսուցման եղանակները: Անհրաժեշտ է ունենալ ուսումնական և ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, տարբեր հանքային պարարտանյութեր, աղյուսակներ և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 8 ժամ գործնական աշխատանք՝ 10 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 3	Բնութագրել բակտերիալ պարարտանյութերը
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում բակտերիալ պարարտանյութերի առանձնահատկությունները, 2) ճիշտ է ներկայացնում բակտերիալ պարարտանյութերի ազդեցությունը տարբեր մշակաբույսերի բերքատվության վրա, 3) ճիշտ է ներկայացնում տարբեր մշակաբույսերի մշակման համար անհրաժեշտ տարբեր բակտերիալ պարարտանյութերի քանակը:

Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է հարց ու պատասխանի և գործնական առաջադրանքների հիման վրա: Ուսանողը պետք է ներկայացնի բակտերիալ պարարտանյութերի առանձնահատկությունները և ազդեցությունը տարբեր մշակաբույսերի բերքատվության վրա, իսկ գործնական առաջադրանքների միջոցով պետք է նշի տարբեր մշակաբույսերի սերմերի մշակումը և ախտահանումը ինչ բակտերիաներով և բակտերիաների ինչ քանակությամբ է կատարվում: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ բակտերիալ պարարտանյութերի տեսակները, ▪ բակտերիալ պարարտանյութերի ազդեցությունը տարբեր մշակաբույսերի բերքատվության վրա և տարբեր մշակաբույսերի մշակման համար անհրաժեշտ տարբեր բակտերիալ պարարտանյութերի քանակը: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե ուսանողը ճիշտ է պատասխանում հարցերին և գործնական առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ, ոչ էական թերություններով:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Ուսումնառության ընթացքում կիրառվում է տեսական և գործնական ուսուցման եղանակները: Անհրաժեշտ է ունենալ տարբեր բակտերիալ պարարտանյութերի վերաբերյալ ուսումնական և ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 6 ժամ գործնական աշխատանք՝ 8 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 4	Ներկայացնել պարարտացման համակարգը խոտադաշտային ցանքաշրջանառություններում
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում օրգանական և հանքային պարարտանյութերի կիրառումը, 2) ճիշտ է ներկայացնում պարարտանյութերը հող մտցնելու միջոցառումները՝ կուտակումը, ճիշտ պահպանումը և ժամանակին դաշտ փոխադրումը, 3) ճիշտ է ներկայացնում ցանքաշրջանառության մեջ օրգանական և հանքային պարարտանյութերի նշանակությունը:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է հարց ու պատասխանի և գործնական առաջադրանքների հիման վրա:

	Ուսանողը պետք է ներկայացնի օրգանական և հանքային պարարտանյութերի ճիշտ կիրառումը, դրանց ճիշտ տեղաբաշխումը ցանքաշրջանառության մեջ և պարարտանյութերը հող մտցնելու միջոցառումները, իսկ գործնական առաջադրանքների միջոցով ուսանողը պետք է կատարի պարարտանյութերը հող մտցնելու միջոցառումներ: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ օրգանական և հանքային պարարտանյութերի կիրառումը, ▪ պարարտանյութերը հող մտցնելու միջոցառումները՝ կուտակումը, պահպանումը և ժամանակին դաշտ փոխադրումը, ▪ ցանքաշրջանառության մեջ օրգանական և հանքային պարարտանյութերի նշանակությունը: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե ուսանողը ճիշտ է պատասխանում հարցերին և գործնական առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ, ոչ էական թերություններով:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Ուսումնառության ընթացքում կիրառվում է տեսական և գործնական ուսուցման եղանակները: Անհրաժեշտ է ունենալ տարբեր պարարտանյութերի վերաբերյալ ուսումնական և ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, դիդակտիկ նյութեր, աղյուսակներ և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 6 ժամ գործնական աշխատանք՝ 10 ժամ
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԲՈՒՅՍՆԵՐԻ ԿՅԱՆՔԻՆ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ ԳՈՐԾՈՆՆԵՐԸ ԵՎ ՆՐԱՆՑ ՌԵԺԻՄՆԵՐԸ»	
Մոդուլի դասիչը	ԳՏԿ-5-17-004
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել կենդանական աշխարհի գոյատևման համար օրգանական նյութ ստեղծող մշակաբույսերի կյանքին անհրաժեշտ պահանջների, նրանց ունեցած դերի, նշանակության, ինչպես նաև այդ պահանջների ու պայմանների մասին գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություններ:
Մոդուլի տևողությունը	102 ժամ, որից տեսական ուսուցում՝ 44 ժամ գործնական աշխատանք՝ 58 ժամ

Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելուց առաջ անհրաժեշտ է ուսումնասիրել ԳՏԿ-5-17-003 «Պարարտանյութեր, նրանց տեսակները և օգտագործումը» մոդուլը:
Ուսումնառության արդյունքները	Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝ 1) ներկայացնի մշակաբույսերի կյանքի անհրաժեշտ գործոնները, նրանց դերը և նշանակությունը, 2) ներկայացնի բույսի կյանքին անհրաժեշտ գործոնների հիմնավորման գիտական երկրագործության օրենքները և դրանց կիրառման արդյունավետությունը, 3) ներկայացնի յուրաքանչյուր գործոնի ազդեցությունը:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել մշակաբույսերի կյանքի անհրաժեշտ գործոնները, նրանց դերը և նշանակությունը
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է մեկնաբանում բույսերի կողմից օրգանական նյութ (բերք) ստեղծելու համար բույսերի կյանքին անհրաժեշտ պահանջները (գործոնները), 2) ճիշտ է ներկայացնում բույսերի կյանքին անհրաժեշտ գործոնների դերն ու նշանակությունը:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային և գործնական առաջադրանքների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքները բույսերի կյանքին անհրաժեշտ պահանջների (գործոնների) և այդ պահանջների (գործոններ) դերի և նշանակության վերաբերյալ, իսկ գործնական առաջադրանքների ընթացքում ուսանողը պետք է փորձարարական աշխատանքի միջոցով ներկայացնի բույսի կյանքին անհրաժեշտ գործոնների՝ լույսի, ջերմության, օդի, սննդատարրերի և ջրի պահանջի անհրաժեշտությունը: Գործնական առաջադրանքները նպատակահարմար է առաջադրել ըստ ուսուցման փուլերի: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ բույսի կյանքին անհրաժեշտ պահանջները (գործոնները), ▪ բույսի կյանքին անհրաժեշտ տիեզերական (երկնային) գործոնները՝ լույս, ջերմություն, ▪ բույսի կյանքին անհրաժեշտ հողային (երկրային) գործոնները՝ օդ, սննդատարրեր, ջուր,

	▪ լույսի դերն ու նշանակությունը բույսի կյանքում, ▪ ջերմություն դերն ու նշանակությունը բույսի կյանքում, ▪ օդի դերն ու նշանակությունը բույսի կյանքում, ▪ սննդատարրերի դերն ու նշանակությունը բույսի կյանքում, ▪ ջրի դերն ու նշանակությունը բույսի կյանքում: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային և գործնական առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ, ոչ էական թերություններով:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Ուսումնառության ընթացքում կիրառվում է տեսական և գործնական ուսուցման եղանակները: Անհրաժեշտ է ունենալ ուսումնական և ցուցադրական նյութեր, էլեկտրոնային նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, դիդակտիկ նյութեր և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 16 ժամ գործնական աշխատանք՝ 22 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել բույսի կյանքին անհրաժեշտ գործոնների հիմնավորման գիտական երկրագործության օրենքները և դրանց կիրառման արդյունավետությունը
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում գիտական երկրագործության օրենքները, 2) ճիշտ է ներկայացնում բույսերի կողմից օրգանական նյութի ստեղծման համար երկրագործության օրենքների կիրառման արդյունավետությունը:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային և գործնական առաջադրանքների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքները յուրաքանչյուր օրենքի էության և նրա կիրառման արդյունավետության վերաբերյալ, իսկ գործնական առաջադրանքների ընթացքում ուսանողը պետք է արդյունավետ կիրառի երկրագործության օրենքները բույսերի կողմից օրգանական նյութի ստեղծման ընթացքում: Գործնական առաջադրանքները նպատակահարմար է առաջադրել ըստ ուսուցման փուլերի:

	Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ երկրագործության օրենքները և ագրոտեխնիկան, ▪ բույսի կյանքի գործոնների անփոխարինելիության և համարժեքության օրենք, ▪ մինիմումի, օպտիմումի և մաքսիմումի օրենք, ▪ բույսի կյանքի գործոնների համատեղ ներգործության օրենք, ▪ վերադարձի օրենք: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային և գործնական առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ, ոչ էական թերություններով:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Ուսումնառության ընթացքում կիրառվում է տեսական և գործնական ուսուցման եղանակները: Անհրաժեշտ է ունենալ ուսումնական և ցուցադրական նյութեր, էլեկտրոնային նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, դիդակտիկ նյութեր և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 12 ժամ գործնական աշխատանք՝ 20 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 3	Ներկայացնել յուրաքանչյուր գործոնի ազդեցությունը
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում տարբեր բույսերի պահանջներին համապատասխան նրանց աճի և զարգացման համար անհրաժեշտ պայմանները, 2) ճիշտ է ներկայացնում բնակլիմայական տարբեր գոտիներում մշակաբույսերի կառուցվածքը, բույսի աճի և զարգացման համար անհրաժեշտ գործոնների օպտիմալ պայմանների համադրումը:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային առաջադրանքների և բանավոր հարցման հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքները տարբեր բույսերի աճի և զարգացման համար անհրաժեշտ պայմանների վերաբերյալ: Նկարագրում և մեկնաբանում է բնակլիմայական տարբեր գոտիներում մշակաբույսերի կառուցվածքի, բույսի աճի և զարգացման համար անհրաժեշտ գործոնների օպտիմալ պայմանների համադրումը: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները.

	- բույսերի պահանջը կյանքի գործոնների նկատմամբ, - բնակլիմայական տարբեր գոտիներում մշակաբույսերի կառուցվածքի, աճի և զարգացման համար անհրաժեշտ գործոնների օպտիմալ պայմանների համադրումը: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ, բանավոր հարցման ընթացքում թույլ է տալիս ոչ էական թերություններ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Ուսումնառության ընթացքում կիրառվում է տեսական և գործնական ուսուցման եղանակները: Անհրաժեշտ է ունենալ ուսումնական և ցուցադրական նյութեր, էլեկտրոնային նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, դիդակտիկ նյութեր և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 16 ժամ գործնական աշխատանք՝ 16 ժամ
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԴԱՇՏԱՅԻՆ ՄՇԱԿԱՐՈՒՅՍԵՐԻ ՄՇԱԿՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԲԵՐՔԱՀԱՎԱՔԻ ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱՆԵՐԸ»	
Մոդուլի դասիչը	ԳՏԿ-5-17-005
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել դաշտային մշակաբույսերի դասակարգման, սերմնաբուծության, դաշտային մշակաբույսերի մշակության տեխնոլոգիաների, նրանց նշանակության և դերի, օգտագործման, կենսաբանական առանձնահատկությունների, աճի և զարգացման, աճի փուլերի անցման համար ունեցած պահանջների, բերքի, բերքահավաքի և պահեստավորման վերաբերյալ գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություններ:
Մոդուլի տևողությունը	84 ժամ, որից տեսական ուսուցում՝ 30 ժամ գործնական աշխատանք՝ 54 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելուց առաջ անհրաժեշտ է ուսումնասիրել ԳՏԿ-5-17-004 «Բույսերի կյանքին անհրաժեշտ գործոնները և նրանց ռեժիմները» մոդուլը:

Ուսումնառության արդյունքները	Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝ 1) ներկայացնի դաշտային մշակաբույսերի տեսակները և մշակման տեխնոլոգիաները, 2) ներկայացնի դաշտային մշակաբույսերի առանձին սորտերի կենսաբանական առանձնահատկությունները, կախված վեգետացիայի տևողությունից և մշակության ժամկետներից, 3) ներկայացնի գյուղատնտեսական մշակաբույսերի աճի տարբեր փուլերում ունեցած պահանջները, կախված բնակլիմայական տարբեր գոտիների պայմաններից, 4) ներկայացնի բերքահավաքի ժամկետները, բերքահավաքի, բերքի տեղափոխման և պահեստավորման գործընթացները, 5) ներկայացնի դաշտային մշակաբույսերի մշակության մեքենայացման և խնամքի գործընթացները, 6) ներկայացնի տարբեր մշակաբույսերի ցանքսի նորմաները և սերմացուի նախապատրաստումը:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել դաշտային մշակաբույսերի տեսակները և մշակման տեխնոլոգիաները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում մշակաբույսերի տեսակները, 2) ճիշտ է ներկայացնում մշակաբույսերի մշակման տեխնոլոգիաները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային և գործնական առաջադրանքների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքները գյուղատնտեսական մշակաբույսերի տեսակների, նրանց առանձնահատկությունների և մշակաբույսերի մշակման տեխնոլոգիաների վերաբերյալ, իսկ գործնական առաջադրանքների միջոցով ուսանողը պետք է խմբավորի առաջադրված դաշտային մշակաբույսերը ըստ առավել տարածված խմբերի. հացահատիկային, բանջարաբոստանային, տեխնիկական, կերային: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ դաշտային մշակաբույսերի տեսակները, ▪ հացահատիկային մշակաբույսեր,

	▪ բանջարաբոստանային մշակաբույսեր, ▪ տեխնիկական մշակաբույսեր, ▪ կերային մշակաբույսեր, ▪ մշակաբույսերի տարբեր տեսակների մշակման տեխնոլոգիաները: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային և գործնական առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ, ոչ էական թերություններով:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ հացահատիկային, բանջարաբոստանային, տեխնիկական, կերային մշակաբույսերի վերաբերյալ ուսումնական և ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 6 ժամ գործնական աշխատանք՝ 10 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել դաշտային մշակաբույսերի առանձին սորտերի կենսաբանական առանձնահատկությունները, կախված վեգետացիայի տևողությունից և մշակության ժամկետներից
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում դաշտային մշակաբույսերի առանձին սորտերի կենսաբանական առանձնահատկությունները, 2) ճիշտ է ներկայացնում տարբեր մշակաբույսերի վեգետացիայի տևողությունները և մշակության ժամկետները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային և գործնական առաջադրանքների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքները դաշտային մշակաբույսերի առանձին սորտերի կենսաբանական առանձնահատկությունների, տարբեր մշակաբույսերի վեգետացիայի տևողությունների և մշակության ժամկետների վերաբերյալ, իսկ գործնական առաջադրանքների միջոցով ուսանողը պետք է առաջադրված դաշտային մշակաբույսերի առանձին սորտերից ընտրություն կատարելիս հաշվի առնի բնակլիմայական պայմանները, դրական ջերմաստիճանների գումարը, հողի տիպը, ջրապահովածությունը, սորտի տնտեսական ցուցանիշները, հասունացման ժամկետները, հիվանդությունների և վնասատուների նկատմամբ դիմացկանությունը: Գործնական առաջադրանքները նպատակահարմար է առաջադրել ըստ ուսուցման փուլերի:

	Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ հացահատիկային դաշտային մշակաբույսերի առանձին սորտերի կենսաբանական առանձնահատկությունները, վեգետացիայի տևողությունները և մշակության ժամկետները, ▪ բանջարաբուստանային դաշտային մշակաբույսերի առանձին սորտերի կենսաբանական առանձնահատկությունները, վեգետացիայի տևողությունները և մշակության ժամկետները, ▪ տեխնիկական դաշտային մշակաբույսերի առանձին սորտերի կենսաբանական առանձնահատկությունները, վեգետացիայի տևողությունները և մշակության ժամկետները, ▪ կերային դաշտային մշակաբույսերի առանձին սորտերի կենսաբանական առանձնահատկությունները, վեգետացիայի տևողությունները և մշակության ժամկետները, Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային և գործնական առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ, ոչ էական թերություններով:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ հացահատիկային, բանջարաբուստանային, տեխնիկական, կերային մշակաբույսերի վերաբերյալ ուսումնական և ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 6 ժամ գործնական աշխատանք՝ 10 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 3	Ներկայացնել գյուղատնտեսական մշակաբույսերի աճի տարբեր փուլերում ունեցած պահանջները, կախված բնակլիմայական տարբեր գոտիների պայմաններից
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում տարբեր գոտիների բնակլիմայական պայմանները, 2) ճիշտ է մեկնաբանում մշակաբույսերի աճի տարբեր փուլերում առաջադրվող պահանջները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային և գործնական առաջադրանքների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքները դաշտային մշակաբույսերի առանձին սորտերի կենսաբանական առանձնահատկությունների, տարբեր մշակաբույսերի վեգետացիայի տևողությունների և մշակության ժամկետների

	վերաբերյալ, իսկ գործնական առաջադրանքների միջոցով ուսանողը պետք է առաջադրված դաշտային մշակաբույսերի առանձին սորտերից ընտրություն կատարելիս հաշվի առնի բնակլիմայական պայմանները, դրական ջերմաստիճանների գումարը, հողի տիպը, ջրապահովածությունը, սորտի տնտեսական ցուցանիշները, հասունացման ժամկետները, հիվանդությունների և վնասատուների նկատմամբ դիմացկանությունը: Գործնական առաջադրանքները նպատակահարմար է առաջադրել ըստ ուսուցման փուլերի: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ տարբեր գոտիների բնակլիմայական պայմանները, ▪ մշակաբույսերին անհրաժեշտ ջերմություն, խոնավություն, լույս, ▪ մշակաբույսերին անհրաժեշտ ջերմություն, ▪ մշակաբույսերի պահանջը հողից, ▪ մշակաբույսերին համապատասխան դաշտի նախապատրաստում, ▪ ցանքաշրջանառության մեջ տվյալ մշակաբույսի տեղը, ▪ մշակաբույսերի սնուցում, ▪ մշակաբույսերի հիվանդությունների և վնասատուների դեմ պայքարի միջոցառումները: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային և գործնական առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ, ոչ էական թերություններով:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ հացահատիկային, բանջարաբոստանային, տեխնիկական, կերային մշակաբույսերի վերաբերյալ ուսումնական և ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 4 ժամ գործնական աշխատանք՝ 8 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 4	Ներկայացնել բերքահավաքի ժամկետները, բերքահավաքի, բերքի տեղափոխման և պահեստավորման գործընթացները

Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում բերքի հասունության աստիճանի որոշման ձևերը և բերքի մոտավոր քանակը, 2) կարողանում է որոշել բերքահավաքի ժամկետները, 3) ճիշտ է բնութագրում բերքահավաքի, բերքի տեղափոխման և պահեստավորման գործընթացները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային և գործնական առաջադրանքների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքները բերքի հասունության աստիճանի որոշման ձևերի և բերքի մոտավոր քանակի, բերքահավաքի ժամկետների, բերքահավաքի, բերքի տեղափոխման և պահեստավորման գործընթացների վերաբերյալ, իսկ գործնական առաջադրանքների միջոցով ուսանողը պետք է տրված առաջադրանքից կատարի ստացվող բերքի մոտավոր հաշվարկ, իրականացնի բերքահավաքի, բերքի տեղափոխման և պահեստավորման գործընթացները: Գործնական առաջադրանքները նպատակահարմար է առաջադրել ըստ ուսուցման փուլերի և իրականացնել դաշտում: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ բերքի (պտղի) հասունացման աստիճանները, ▪ բերքի մոտավոր քանակի հաշվարկը, ▪ բերքահավաք, ▪ բերքի տեղափոխումը և պահեստավորումը: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային և գործնական առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ, ոչ էական թերություններով:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ մշակաբույսերի վերաբերյալ ուսումնական և ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, էլեկտրոնային անիմացիոն նյութեր, բերքահավաքի մեքենաների մոդելներ, առանձին հանգույցներ:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 4 ժամ գործնական աշխատանք՝ 8 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 5	Ներկայացնել դաշտային մշակաբույսերի մշակության մեքենայացման և խնամքի գործընթացները

Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում դաշտային մշակաբույսերի մշակության մեքենայացման գործընթացները, 2) ճիշտ է ներկայացնում դաշտային մշակաբույսերի խնամքի գործընթացները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային և գործնական առաջադրանքների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքները դաշտային մշակաբույսերի մշակության մեքենայացման և դաշտային մշակաբույսերի խնամքի գործընթացների վերաբերյալ, իսկ գործնական առաջադրանքների միջոցով ուսանողը պետք է տրված առաջադրանքից կատարի ստացվող բերքի մոտավոր հաշվարկ, իրականացնի բերքահավաքի, բերքի տեղափոխման և պահեստավորման գործընթացները: Գործնական առաջադրանքները նպատակահարմար է առաջադրել ըստ ուսուցման փուլերի և իրականացնել դաշտում: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ գյուղատնտեսական աշխատանքների արտադրական գործընթացների մեքենայացում, ▪ մշակաբույսերի մշակության մեքենայացման գործընթացները, ▪ մշակաբույսերի խնամքի գործընթացները, ▪ մշակաբույսերի պահպանման առանձնահատկությունները: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային և գործնական առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ, ոչ էական թերություններով:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ մշակաբույսերի վերաբերյալ ուսումնական և ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, էլեկտրոնային անիմացիոն նյութեր, սխեմաներ, տեխնոլոգիական քարտեր և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 4 ժամ գործնական աշխատանք՝ 8 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 6	Ներկայացնել տարբեր մշակաբույսերի ցանքսի նորմաները և սերմացուի նախապատրաստումը
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում տարբեր մշակաբույսերի ցանքսի նորմաները,

	2) ճիշտ է ներկայացնում սերմացուի նախապատրաստման գործընթացները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային և գործնական առաջադրանքների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքները տարբեր մշակաբույսերի ցանքսի նորմաների, սերմացուի նախապատրաստման գործընթացների վերաբերյալ, իսկ գործնական առաջադրանքների միջոցով ուսանողը պետք է տրված առաջադրանքից կատարի մշակաբույսերի ցանքսի նորմայի հաշվարկ, իրականացնի սերմացուի նախապատրաստման գործընթացները: Գործնական առաջադրանքները նպատակահարմար է առաջադրել ըստ ուսուցման փուլերի և իրականացնել դաշտում: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ տարբեր մշակաբույսերի ցանքսի նորմաները, ▪ հետքերքահավաքային մշակման և պահպանման առանձնահատկությունները, ▪ սերմացուի նախապատրաստման գործընթացները: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային և գործնական առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ, ոչ էական թերություններով:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ մշակաբույսերի վերաբերյալ ուսումնական և ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, էլեկտրոնային անիմացիոն նյութեր, սխեմաներ, սերմերի տեսակներ և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 6 ժամ գործնական աշխատանք՝ 10 ժամ
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԻ ԵՎ ՍԱՐՔԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐԻ ՇԱՀԱԳՈՐԾՈՒՄ»	
Մոդուլի դասիչը	ԳՏԿ-5-17-006
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել ավտոմոբիլների, տրակտորների, գյուղատնտեսական մեքենաների, անասնապահական տեղակայանքների և սարքավորումների տեսակների, նրանց կառուցվածքի, շահագործման և տեխնիկական սպասարկումների, մեքենատրակտորային ագրեգատների (ՄՏԱ) ռացիոնալ

	կոմպլեկտավորման, աշխատանքների տեխնոլոգիական գործընթացների վերաբերյալ գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություններ, գյուղատնտեսական տեխնիկայի շահագործման ցուցանիշները հաշվարկելու, դրանք աշխատանքին նախապատրաստելու, դաշտում կարգավորելու և վարելու, վառելանյութերի և քսայուղերի տեսակները տարբերելու, նրանց անհրաժեշտ քանակը որոշելու, ինչպես նաև պահպանում իրականացնելու կարողություններ:
Մոդուլի տևողությունը	84 ժամ, որից տեսական ուսուցում՝ 36 ժամ գործնական աշխատանք՝ 48 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելուց առաջ անհրաժեշտ է ուսումնասիրել ԳՏԿ-5-17-005 «Դաշտային մշակաբույսերի մշակություն և բերքահավաքի տեխնոլոգիաներ» մոդուլը:
Ուսումնառության արդյունքները	Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝ 1) ներկայացնի մեքենաների համակարգը, բուսաբուծական և անասնապահական մթերքների արտադրության տեխնոլոգիական գործընթացների համալիր մեքենայացման և ավտոմատացման միջոցները, 2) ներկայացնի գյուղատնտեսական մեքենաների և սարքավորումների կառուցվածքը, տեխնիկական և շահագործական ցուցանիշները, 3) կազմի մեքենատրակտորային ագրեգատներ, որոշի նրանց կազմն ու քանակը, 4) որոշի տեխնիկական սպասարկումների տեսակները և քանակը, 5) ներկայացնի տրակտորների, ավտոմոբիլների, գյուղատնտեսական մեքենաների և սարքավորումների պահպանման եղանակները և տեխնոլոգիաները, 6) բացատրի տրակտորների, ավտոմոբիլների, գյուղատնտեսական մեքենաների և սարքավորումների վարման անվտանգության կանոնները:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել մեքենաների համակարգը, բուսաբուծական և անասնապահական մթերքների արտադրության

	տեխնոլոգիական գործընթացների համալիր մեքենայացման և ավտոմատացման միջոցները
Կատարման չափանիշներ	1) բնութագրում է բուսաբուծական և անասնապահական մթերքների արտադրության գործընթացները, 2) ներկայացնում է տնտեսությանն անհրաժեշտ տեխնիկական միջոցների ընտրության մեթոդը:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային և գործնական առաջադրանքների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքները բուսաբուծական և անասնապահական մթերքների արտադրության գործընթացների, տնտեսությանն անհրաժեշտ տեխնիկական միջոցների ընտրության մեթոդի վերաբերյալ, իսկ գործնական առաջադրանքների միջոցով ուսանողը պետք է տրված մի շարք առաջադրանքից կազմի որոշակի մթերքների արտադրության գործընթացների ցանկ և ընտրի այդ գործընթացներին համապատասխան մեքենաներ ու գործիքներ: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. - բուսաբուծական մթերքների արտադրության գործընթացներ, - անասնապահական մթերքների արտադրության գործընթացներ, - գյուղատնտեսական տեխնիկական միջոցներ, - տեխնիկական միջոցների ընտրության մեթոդ: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային և գործնական առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ տարբեր մեքենաների և գործիքների ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, էլեկտրոնային նյութեր, սխեմաներ և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 8 ժամ գործնական աշխատանք՝ 8 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել գյուղատնտեսական մեքենաների և սարքավորումների կառուցվածքը, տեխնիկական և

	շահագործական ցուցանիշները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է նկարագրում մեքենաների կառուցվածքը և աշխատանքի սկզբունքը, 2) ճիշտ է որոշում տեխնիկական միջոցների շահագործական ցուցանիշները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային և գործնական առաջադրանքների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքները մեքենաների կառուցվածքի և աշխատանքի սկզբունքի, տեխնիկական միջոցների շահագործական ցուցանիշների վերաբերյալ, իսկ գործնական առաջադրանքների միջոցով ուսանողը պետք է ընտրի և հաշվի մեքենաների տեխնիկական և շահագործական ցուցանիշները: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ մեքենաների կառուցվածքը և աշխատանքի սկզբունքը, ▪ տեխնիկական միջոցների շահագործական ցուցանիշները: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային և գործնական առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ տարբեր մեքենաների և գործիքների ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, էլեկտրոնային անիմացիոն նյութեր, չափորոշիչներ, սխեմաներ և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 6 ժամ գործնական աշխատանք՝ 8 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 3	Կազմել մեքենատրակտորային ագրեգատներ, որոշել նրանց կազմն ու քանակը
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է որոշում մեքենայական ագրեգատների, վառելանյութերի և քսայուղերի քանակը, 2) ճիշտ է կազմում տրակտորների և ավտոմոբիլների ծանրաբեռնվածության գրաֆիկներ:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային և գործնական առաջադրանքների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքները մեքենայական ագրեգատների, վառելանյութերի և քսայուղերի քանակի, տրակտորների և ավտոմոբիլների ծանրաբեռնվածության գրաֆիկների վերաբերյալ, իսկ գործնական աշխատանքի

	միջոցով ուսանողը պետք է տրված առաջադրանքներից որոշի առանձին մշակաբույսերի մշակման գործընթացների համար մեքենատրակտորային ագրեգատների, վառելանյութերի և քսայուղերի քանակը, կազմի տրակտորների և ավտոմոբիլների ծանրաբեռնվածության գրաֆիկներ: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ մեքենատրակտորային ագրեգատներ, ▪ մեքենատրակտորային վառելանյութեր և քսայուղեր, ▪ տրակտորների և ավտոմոբիլների աշխատանքային գրաֆիկներ: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային և գործնական առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ տարբեր մեքենաների և գործիքների ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, էլեկտրոնային անիմացիոն նյութեր, չափորոշիչներ, սխեմաներ և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 6 ժամ գործնական աշխատանք՝ 8 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 4	Որոշել տեխնիկական սպասարկումների տեսակները և քանակը
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է որոշում տեխնիկական սպասարկումների և նորոգումների տեսակները, քանակը և կատարման ժամկետները, 2) ճիշտ է կազմում տրակտորների, ավտոմոբիլների, գյուղատնտեսական մեքենաների և սարքավորումների պլան գրաֆիկը:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային և գործնական առաջադրանքների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքները տեխնիկական սպասարկումների և նորոգման տեսակների, քանակի և կատարման ժամկետների, տրակտորների, ավտոմոբիլների, գյուղատնտեսական մեքենաների և սարքավորումների

	պլան գրաֆիկի կազմման վերաբերյալ, իսկ գործնական աշխատանքի միջոցով ուսանողը պետք է տրված առաջադրանքներից որոշի առանձին տրակտորների, ավտոմոբիլների, գյուղատնտեսական մեքենաների և սարքավորումների համար տեխսպասարկումների տեսակը, քանակը, աշխատանքի ծավալը, ժամկետները և կազմի տրակտորների, ավտոմոբիլների, գյուղատնտեսական մեքենաների և սարքավորումների պլան գրաֆիկներ: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ տեխնիկական սպասարկումների տեսակները և քանակը, ▪ նորոգումների տեսակները և քանակը, ▪ տեխնիկական սպասարկումների և նորոգումների կատարման ժամկետները, ▪ տրակտորների, ավտոմոբիլների, գյուղատնտեսական մեքենաների և սարքավորումների պլան գրաֆիկը: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային և գործնական առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ տարբեր մեքենաների և գործիքների ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, էլեկտրոնային անիմացիոն նյութեր, նորմատիվ տեխնիկական փաստաթղթեր և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 6 ժամ գործնական աշխատանք՝ 8 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 5	Ներկայացնել տրակտորների, ավտոմոբիլների, գյուղատնտեսական մեքենաների և սարքավորումների պահպանման եղանակները և տեխնոլոգիաները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում տեխնիկայի պահպանման դրույթներն և հրահանգները, 2) ճիշտ է ներկայացնում բաց, փակ և կոմբինացված պահպանման եղանակների առանձնահատկությունները, 3) ճիշտ է ներկայացնում պահպանման ժամանակ տեխնիկական միջոցների խնամքի և տեխնիկական սպասարկման ձևերն և միջոցները,

	4) ճիշտ է ներկայացնում պահպանման ժամանակ հակահրդեհային միջոցառումները և միջոցները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է հարց ու պատասխանի հիման վրա: Ուսանողը պետք է կարողանա ներկայացնել տեխնիկայի պահպանման դրույթներն ու հրահանգները, բաց, փակ և կոմբինացված պահպանման եղանակների առանձնահատկությունները, պահպանման ժամանակ տեխնիկական միջոցների խնամքի և տեխնիկական սպասարկման ձևերն և միջոցները, պահպանման ժամանակ հակահրդեհային միջոցառումները և միջոցները: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ տեխնիկայի պահպանման դրույթներն և հրահանգները, ▪ բաց, փակ և կոմբինացված պահպանման եղանակները, ▪ պահպանման ժամանակ տեխնիկական միջոցների խնամքի և տեխնիկական սպասարկման ձևերն և միջոցները, ▪ պահպանման ժամանակ հակահրդեհային միջոցառումները և միջոցները: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե ուսանողը հիմնականում ճիշտ է պատասխանում հարցերին:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ տարբեր մեքենաների և գործիքների ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, էլեկտրոնային անիմացիոն նյութեր, նորմատիվ տեխնիկական փաստաթղթեր և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 6 ժամ գործնական աշխատանք՝ 8 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 6	Բացատրել տրակտորների, ավտոմոբիլների, գյուղատնտեսական մեքենաների և սարքավորումների վարման անվտանգության կանոնները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում տրակտորների և ավտոմեքենաների վրա աշխատելու ժամանակ կիրառվող անվտանգության կանոնները,

	2) ճիշտ է ներկայացնում տրակտորիստի և ավտովարորդի հիմնական պարտականություններն և նրանց պահանջվող անհրաժեշտ հոգեբանաֆիզիկական հատկությունները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային և գործնական առաջադրանքների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքները տրակտորների և ավտոմեքենաների վրա աշխատելու ժամանակ կիրառվող անվտանգության կանոնների, տրակտորիստի և ավտովարորդի հիմնական պարտականությունների և նրանցից պահանջվող անհրաժեշտ հոգեբանաֆիզիկական հատկությունների վերաբերյալ, իսկ գործնական աշխատանքի միջոցով ուսանողը պետք է երթունակ տրակտորի (ավտոմեքենայի) վրա կատարի մի շարք վարժություններ: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ տրակտորների և ավտոմեքենաների վրա աշխատելու ժամանակ կիրառվող անվտանգության կանոնները, ▪ տրակտորիստի և ավտովարորդի հիմնական պարտականությունները, ▪ տրակտորիստից և ավտովարորդից պահանջվող անհրաժեշտ հոգեբանաֆիզիկական հատկությունները: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային և գործնական առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ տարբեր մեքենաների և գործիքների ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, չափորոշիչներ, անիվավոր և թրթուրավոր տրակտորներ, ավտոմեքենաներ: Էլեկտրոնային անիմացիոն նյութեր, սխեմաներ, նորմատիվ տեխնիկական փաստաթղթեր և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 4 ժամ գործնական աշխատանք՝ 8 ժամ
ՄՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՊՏՂԻ ԵՎ ԽԱՂՈՂԻ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱ»	
Մոդուլի դասիչը	ԳՏԿ-5-17-007

Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել խաղողի և պտղատու այգիների մշակության, բերքահավաքի տեխնոլոգիաների կիրառման, օգտագործվող մեքենաները նկարագրման, պտղատու ծառերի տեսակների ընտրության, դաշտի նախապատրաստման, տնկման, խնամքի, հիվանդությունների կանխորոշման և բուժման, բերքահավաքի, տեղափոխման և պահպանության, տեխնիկական միջոցների ընտրության և օգտագործման կարողություններ:
Մոդուլի տևողությունը	84 ժամ, որից տեսական ուսուցում՝ 36 ժամ գործնական աշխատանք՝ 48 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելուց առաջ անհրաժեշտ է ուսումնասիրել ԳՏԿ-5-17-005 «Դաշտային մշակաբույսերի մշակություն և բերքահավաքի տեխնոլոգիաներ» մոդուլը:
Ուսումնառության արդյունքները	Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝ 1) ներկայացնի պտղատու տնկարանների հիմնման, տնկանյութի արտադրության տեխնոլոգիան, 2) ներկայացնի այգիների հիմնման հողատարածքի ընտրության, նախապատրաստման և կարգավորման տեխնոլոգիան, 3) ներկայացնի խաղողի արմատակալների և պտղի տնկիների տնկման, այգեթաղի և այգեբացի գործընթացները, 4) ներկայացնի ծառերի և վազերի էտի ու ձևավորման, ինչպես նաև պատվաստման գործընթացները, 5) ներկայացնի այգիների սնուցման, հիվանդությունների, վնասատուների դեմ պայքարի միջոցառումները և փոշոտման գործընթացի կազմակերպումը, 6) ներկայացնի բերքահավաքի, բերքի տեղափոխման և պահեստավորման գործընթացները:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել պտղատու տնկարանների հիմնման, տնկանյութի արտադրության տեխնոլոգիան
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է կատարում խաղողի և պտղի տեսակների ընտրությունը ըստ հողակլիմայական պայմանների և նկարագրում

	գոտիականությունը, 2) ճիշտ է ներկայացնում պտղատու տնկարանների հիմնման և տնկանյութի արտադրության տեխնոլոգիական գործընթացները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային և գործնական առաջադրանքների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքները խաղողի և պտղի տեսակների ընտրության, պտղատու տնկարանների հիմնման և տնկանյութի արտադրության տեխնոլոգիական գործընթացների վերաբերյալ, իսկ գործնական աշխատանքի միջոցով ուսանողը պետք է առաջադրանքներից կազմի հանրապետության տարբեր շրջաններում խաղողի և պտղի տեսակների, տնկարանների հիմնման և տնկանյութի արտադրության գործընթացների ցանկը: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ խաղողի տեսակների ընտրությունը ըստ հողակլիմայական պայմանների, ▪ պտղի տեսակների ընտրությունը ըստ հողակլիմայական պայմանների, ▪ պտղատու տնկարանների հիմնում, ▪ տնկանյութի արտադրության տեխնոլոգիա: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային և գործնական առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական նյութեր, պաստառներ, ուսումնամեթոդական գրականություն, էլեկտրոնային նյութեր և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 6 ժամ գործնական աշխատանք՝ 6 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել այգիների հիմնման հողատարածքի ընտրության, նախապատրաստման և կարգավորման տեխնոլոգիան
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է նկարագրում այգիների հիմնման համար հողատարածքի ընտրության և նախապատրաստման

	չափանիշները, 2) ճիշտ է ներկայացնում դաշտի ձևանշման և ծառերի սնման մակերեսի որոշման հիմնական չափանիշները, 3) ճիշտ է ներկայացնում այգիների հողի նախապատրաստման տեխնոլոգիական գործընթացները, 4) ճիշտ է ներկայացնում այգում հողի միջշարային և միջբնային մշակման տեխնոլոգիական գործընթացները և ագրոտեխնիկական պահանջները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է հարց ու պատասխանի հիման վրա: Ուսանողը պետք է ներկայացնի այգիների հիմնման համար հողատարածքի ընտրության և նախապատրաստման չափանիշները, դաշտի ձևանշման և ծառերի սնման մակերեսի որոշման հիմնական չափանիշները, այգիների հողի նախապատրաստման տեխնոլոգիական գործընթացները, այգում հողի միջշարային և միջբնային մշակման տեխնոլոգիական գործընթացները և ագրոտեխնիկական պահանջները: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ այգիների հիմնման համար հողատարածքի ընտրության, ▪ այգիների հիմնման համար հողատարածքի նախապատրաստման չափանիշները, ▪ դաշտի ձևանշման և ծառերի սնման մակերեսի որոշման հիմնական չափանիշները, ▪ այգիների հողի նախապատրաստման տեխնոլոգիական գործընթացները, ▪ այգում հողի միջշարային և միջբնային մշակման տեխնոլոգիական գործընթացները: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե ուսանողը հիմնականում ճիշտ է պատասխանում հարցերին:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական նյութեր, պաստառներ, ուսումնամեթոդական գրականություն, էլեկտրոնային նյութեր և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 6 ժամ գործնական աշխատանք՝ 8 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 3	Ներկայացնել խաղողի արմատակալների և պտղի տնկիների տնկման, այգեթաղի և այգեբացի գործընթացները

Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում տնկման փուտերի փորման և ակոսների անցկացման գործընթացները, 2) ճիշտ է ներկայացնում ինտենսիվ այգիների առանձնահատկությունները, 3) ճիշտ է ներկայացնում խաղողի և պտղի արմատակալների տեսակները և առանձնահատկությունները, 4) ճիշտ է ներկայացնում խաղողի արմատակալների և պտղի տնկիների տնկման ձևերը, 5) ճիշտ է ներկայացնում խաղողի անդալիզի գործընթացը, 6) ճիշտ է ներկայացնում ոռոգման ակոսների և ջրապահ հարթակների պատրաստման տեխնոլոգիան, 7) ճիշտ է ներկայացնում այգեթաղի և այգեբացի գործընթացները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային և գործնական առաջադրանքների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքները տնկման փուտերի փորման և ակոսների անցկացման գործընթացների, ինտենսիվ այգիների առանձնահատկությունների, խաղողի և պտղի արմատակալների տեսակների և առանձնահատկությունների, խաղողի արմատակալների և պտղի տնկիների տնկման ձևերի, խաղողի անդալիզի գործընթացի, ոռոգման ակոսների և ջրապահ հարթակների պատրաստման տեխնոլոգիայի, այգեթաղի և այգեբացի գործընթացների վերաբերյալ, իսկ գործնական աշխատանքի միջոցով ուսանողը պետք է կատարի տնկման փուտերի փորման և ակոսների անցկացման, խաղողի անդալիզի, այգեթաղի և այգեբացի գործընթացները: Գործնական առաջադրանքները նպատակահարմար է առաջադրել ըստ ուսուցման փուլերի և իրականացնել այգում: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ տնկման փուտերի փորմում և ակոսների անցկացում, ▪ ինտենսիվ այգիների առանձնահատկությունները, ▪ պտղի արմատակալների տեսակները և առանձնահատկությունները, տնկիների տնկման ձևերը, ▪ խաղողի արմատակալների տեսակները և առանձնահատկությունները և արմատակալների տնկման ձևերը, ▪ խաղողի անդալիզի գործընթացը, ▪ ոռոգման ակոսների և ջրապահ հարթակների պատրաստման տեխնոլոգիան,

	▪ այգեթաղի և այգեբացի գործընթացները: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային և գործնական առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական նյութեր, պաստառներ, ուսումնամեթոդական գրականություն, էլեկտրոնային նյութեր և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 6 ժամ գործնական աշխատանք՝ 8 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 4	Ներկայացնել ծառերի և վազերի էտի ու ձևավորման, ինչպես նաև պատվաստման գործընթացները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում էտի եղանակները և դրանց ազդեցությունը բույսերի վրա, 2) ճիշտ է ներկայացնում ծառերի և վազերի էտի ժամկետները, տեխնիկան և գործիքները, 3) ճիշտ է նկարագրում ծառերի և վազերի պատվաստման դերը պտղաբուծության և խաղողաբուծության ինտենսիվացման գործում, 4) ճիշտ է ներկայացնում պատվաստակալներին ներկայացվող պահանջները և պատվաստման ձևերը:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային և գործնական առաջադրանքների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքները էտի եղանակների և բույսերի վրա դրանց ազդեցության, ծառերի և վազերի էտի ժամկետների, տեխնիկայի և գործիքների, պտղաբուծության և խաղողաբուծության ինտենսիվացման գործում ծառերի և վազերի պատվաստման դերի, պատվաստակալներին ներկայացվող պահանջների և պատվաստման ձևերի վերաբերյալ, իսկ գործնական աշխատանքի միջոցով ուսանողը պետք է ճիշտ ընտրի ծառերի և վազերի էտի գործիքները, կատարի ծառերի և վազերի էտ, իրականացնի պատվաստման գործընթացը: Գործնական առաջադրանքները նպատակահարմար է առաջադրել ըստ ուսուցման փուլերի և իրականացնել այգում: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ էտ, էտի եղանակները, ▪ ծառերի էտի ժամկետները, տեխնիկան և գործիքները,

	▪ վազերի էտի ժամկետները, տեխնիկան և գործիքները, ▪ ծառերի պատվաստման դերը պտղաբուծության ինտենսիվացման գործում, ▪ վազերի պատվաստման դերը խաղողաբուծության ինտենսիվացման գործում, ▪ պատվաստակալները և պատվաստման ձևերը: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային և գործնական առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական նյութեր, պաստառներ, ուսումնամեթոդական գրականություն, էլեկտրոնային նյութեր, էտի գործիքներ, պատվաստման նյութեր և գործիքներ և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 6 ժամ գործնական աշխատանք՝ 10 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 5	Ներկայացնել այգիների սնուցման, հիվանդությունների, վնասատուների դեմ պայքարի միջոցառումները և փոշոտման գործընթացի կազմակերպումը
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում պտղատու ծառերի և վազերի հանքային տարրերի սննդառության առանձնահատկությունները և դրանց ազդեցությունը բույսերի բերքատվության և պտուղների որակի վրա, 2) ճիշտ է նկարագրում պարարտանյութերի տեսակները, պարարտացման ձևերն ու նորմաները, ժամկետները և սնուցման եղանակները, 3) ճիշտ է ներկայացնում փոշոտման եղանակները և առանձնահատկությունները՝ ըստ բույսերի տեսակների:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային և գործնական առաջադրանքների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքները պտղատու ծառերի և վազերի հանքային տարրերի սննդառության առանձնահատկությունների, պարարտանյութերի տեսակների, պարարտացման ձևերի ու նորմաների, ժամկետների և սնուցման եղանակների, ըստ բույսերի տեսակների փոշոտման եղանակների և առանձնահատկությունների վերաբերյալ, իսկ գործնական աշխատանքի միջոցով ուսանողը պետք է կատարի պտղատու ծառերի և վազերի

	բերքատվությանն ու պտուղների որակի բարձրացմանն անհրաժեշտ պարարտանյութերի ընտրույուն, պարարտացման ձևերի ու նորմաների հաշվարկ, պարարտացման ժամկետների և սնուցման եղանակների ճիշտ ընտրություն: Գործնական առաջադրանքները նպատակահարմար է առաջադրել ըստ ուսուցման փուլերի: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ պտղատու ծառերի հանքային տարրերի սննդառության, ▪ վազերի հանքային տարրերի սննդառության, ▪ պտղատու ծառերին անհրաժեշտ պարարտանյութերի տեսակները, պարարտացման ձևերն ու նորմաները, ժամկետները և սնուցման եղանակները, ▪ խաղողի վազերին անհրաժեշտ պարարտանյութերի տեսակները, պարարտացման ձևերն ու նորմաները, ժամկետները և սնուցման եղանակները, ▪ փոշոտման եղանակները և առանձնահատկությունները: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային և գործնական առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ, թույլ է տալիս ոչ էական թերություններ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական նյութեր, պաստառներ, ուսումնամեթոդական գրականություն, էլեկտրոնային նյութեր, պարարտանյութերի նմուշներ և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 6 ժամ գործնական աշխատանք՝ 8 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 6	Ներկայացնել բերքահավաքի, բերքի տեղափոխման և պահեստավորման գործընթացները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում պտղի և խաղողի հասունության աստիճանի, բերքատվության և բերքահավաքի ժամկետների որոշման մեթոդները, 2) ճիշտ է ներկայացնում բերքահավաքի եղանակները և անհրաժեշտ տեխնիկական, տրանսպորտային և օժանդակ միջոցները,

	3) ճիշտ է ներկայացնում բերքի պահեստավորման գործընթացը, 4) ճիշտ է ներկայացնում բերքահավաքի ժամանակ աշխատանքի անվտանգության կանոնները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային և գործնական առաջադրանքների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքները պտղի և խաղողի հասունության աստիճանի, բերքատվության և բերքահավաքի ժամկետների որոշման մեթոդների, բերքահավաքի եղանակների և անհրաժեշտ տեխնիկական, տրանսպորտային և օժանդակ միջոցների, բերքի պահեստավորման գործընթացի, բերքահավաքի ժամանակ աշխատանքի անվտանգության կանոնների վերաբերյալ, իսկ գործնական աշխատանքի միջոցով ուսանողը պետք է կատարի բերքահավաք՝ անհրաժեշտ տեխնիկական, տրանսպորտային և օժանդակ միջոցներ օգտագործելով, պահեստավորի բերքը՝ պահպանելով բերքահավաքի ժամանակ աշխատանքի անվտանգության կանոնները: Գործնական առաջադրանքները նպատակահարմար է առաջադրել ըստ ուսուցման փուլերի և իրականացնել այգում: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ պտղի և խաղողի հասունության աստիճանի և բերքատվության որոշում, ▪ բերքահավաքի մեթոդները, բերքահավաքի եղանակները և անհրաժեշտ տեխնիկական, տրանսպորտային և օժանդակ միջոցները, ▪ բերքի պահեստավորում, ▪ բերքահավաքի ժամանակ աշխատանքի անվտանգության կանոնները: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային և գործնական առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ, թույլ է տալիս ոչ էական թերություններ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական նյութեր, պաստառներ, ուսումնամեթոդական գրականություն, էլեկտրոնային նյութեր, բերքահավաքի և բերքի պահեստավորման անհրաժեշտ նյութեր և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 6 ժամ գործնական աշխատանք՝ 8 ժամ

ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՄԵԼԻՈՐԱՏԻՎ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐ ԵՎ ՈՌՈԳՄԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԵՐ»

Մոդուլի դասիչը	ԳՏԿ-5-17- 008
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել հողերի մելիորացման և կուլտուրականացման, ագրոտեխնիկական և ագրոմելիորատիվ միջոցառումների, ոռոգման անձրևացման և կաթիլային եղանակների կիրառման, դրենաժային ջրերի օգտագործման վերաբերյալ գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություններ:
Մոդուլի տևողությունը	36 ժամ, որից տեսական ուսուցում՝ 16 ժամ գործնական աշխատանք՝ 20 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելուց առաջ անհրաժեշտ է ուսումնասիրել ԳՏԿ-5-17-002 «Հողի մշակման համակարգեր» մոդուլը:
Ուսումնառության արդյունքները	Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝ 1) ներկայացնի հողերի մելիորացման և կուլտուրականացման ագրոտեխնիկական և ագրոմելիորատիվ միջոցառումները, 2) կազմակերպի քարքարոտ հողերի մելիորացիան և կուլտուրականացումը, 3) ներկայացնի բույսերի ոռոգման համակարգերը, 4) ներկայացնի ոռոգման տարբեր եղանակների կիրառությունը մելիորացված հողերում:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել հողերի մելիորացման և կուլտուրականացման ագրոտեխնիկական և ագրոմելիորատիվ միջոցառումները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում փխրեցման միջոցով հողի ջրաթափանցելիության և ֆիլտրացման արագության մեծացման նշանակությունը բույսերի աճի վրա,

	2) ճիշտ է բացատրում փխրեցման դերը հողի մակերեսի կեղևակալումից խուսափելու համար, 3) ճիշտ է բացատրում փխրեցման դերը հողի մակերեսից ջրի քիչ գոլորշիացման գործում, 4) ճիշտ է կատարում մշակաբույսերի ընտրությունը:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային և գործնական առաջադրանքների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքները փխրեցման միջոցով հողի ջրաթափանցելիության և ֆիլտրացման արագության մեծացման նշանակության, հողի մակերեսը կեղևակալումից պաշտպանելու համար փխրեցման դերի, փխրեցման դերը հողի մակերեսից ջրի քիչ գոլորշիացման գործընթացի վերաբերյալ, իսկ գործնական առաջադրանքների միջոցով ուսանողը պետք է հաշվի առնելով վերոնշյալ հանգամանքները կատարի տեղանքին համապատասխան մշակաբույսերի ընտրություն, որպես պարտադիր մեխորատիվ միջոցառում: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ հողերի մեխորացում, հողաբարելավման անհրաժեշտությունը, ▪ հողի փխրեցման նշանակությունը, ▪ հողի մակերեսային կեղևակալումը, ▪ բույսի ջրային հաշվեկշիռը (մուտքեր, ելքեր), ▪ հողի մակերեսից ջրի գոլորշիացումը, ▪ մշակաբույսերի ընտրությունը, որպես պարտադիր մեխորատիվ միջոցառում: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային և գործնական առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ, ոչ էական թերություններով:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ տարբեր ուսումնական և ցուցադրական նյութեր, չափիչ գործիքներ, աղյուսակներ, էլեկտրոնային նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 4 ժամ գործնական աշխատանք՝ 6 ժամ

Ուսումնառության արդյունք 2	Կազմակերպել քարքարոտ հողերի մելիորացիան և կուլտուրականացումը
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում քարքարոտ հողերի մելիորացման և կուլտուրականացման գործընթացները, 2) ճիշտ է ներկայացնում դարավանդումը որպես լանջերի հողերի արդյունավետ օգտագործման միջոցառում, 3) ճիշտ է ներկայացնում հողերի յուրացման տեխնոլոգիան և օգտագործվող մեխանիզմները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է հարց ու պատասխանի հիման վրա: Ուսանողը պետք է ներկայացնի քարքարոտ հողերի մելիորացման և կուլտուրականացման գործընթացները, դարավանդումը՝ որպես լանջերի հողերի արդյունավետ օգտագործման միջոցառում, հողերի յուրացման տեխնոլոգիան և օգտագործվող մեխանիզմները: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ քարքարոտ հողերի մելիորացում և կուլտուրականացում, ▪ քարքարոտ հողերի խմբավորումը՝ մակերեսային , խորքային քարքարոտությունը դարավանդում, ▪ քարքարոտ հողերի կուլտուրականացում (քարաթմբերի և քարացրոնների հավասարեցում, մակերեսային և հողի պրոֆիլում թաղված և կիսաթաղված քարերի հանում և դաշտից հեռացում, ցեմենտած հորիզոնի փշրում և վերացում, տարածքի հարթեցում և այլն), ▪ հողի էրազիան կանխող և հողի կայունությունը պահպանող գյուղատնտեսական միջոցառում, ▪ հողերի յուրացման մեխանիզմները: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ, ոչ էական թերություններով:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ տարբեր ուսումնական և ցուցադրական նյութեր, աղյուսակներ, էլեկտրոնային նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 4 ժամ գործնական աշխատանք՝ 4 ժամ

Ուսումնառության արդյունք 3	Ներկայացնել բույսերի ոռոգման համակարգերը
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում ոռոգման համակարգերը, 2) ճիշտ է ներկայացնում ոռոգման տեսակներն ու ըստ ջրման հաճախականության ոռոգման տիպեր 3) ճիշտ է ներկայացնում ոռոգման գործընթացը, 4) ճիշտ է ներկայացնում ջրման տարբեր եղանակների ազդեցությունն ու արդյունքները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային և գործնական առաջադրանքների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքները ոռոգման համակարգերի, ոռոգման տեսակների, ոռոգման տիպերի, ոռոգման գործընթացների, ոռոգման տարբեր եղանակների ազդեցության ու արդյունավետության վերաբերյալ, իսկ գործնական առաջադրանքների միջոցով ուսանողը պետք է կիրառի վերլուծություն SWOT մեթոդը ոռոգման եղանակի ընտրություն կատարելիս: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ ոռոգման համակարգերը, ոռոգումը Հայաստանում, ▪ ոռոգման տեսակները, նրանց առավելություններն ու թերությունները, ▪ ավանդական մակերևութային ոռոգում, ենթահողային ոռոգում, անձրևացում, կաթիլային ոռոգում: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային և գործնական առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ, ոչ էական թերություններով:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ տարբեր ուսումնական և ցուցադրական նյութեր, աղյուսակներ, էլեկտրոնային նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 4 ժամ գործնական աշխատանք՝ 4 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 4	Ներկայացնել ոռոգման տարբեր եղանակների կիրառությունը մելիորացված հողերում
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում ոռոգման տարբեր եղանակների ազդեցությունը հողերի մելիորացման գործընթացում,

	2) ճիշտ է ներկայացնում դրենաժային ջրերի օգտագործման առանձնահատկությունները, 3) ճիշտ է ներկայացնում ոռոգման անձրևացման եղանակը և ազդեցությունը, 4) ճիշտ է ներկայացնում ոռոգման կաթիլային և ցողարկման եղանակներն ու ազդեցությունները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային և գործնական առաջադրանքների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքները ոռոգման տարբեր եղանակների ազդեցությունը հողերի մելիորացման գործընթացների, դրենաժային ջրերի օգտագործման առանձնահատկությունների, ոռոգման անձրևացման եղանակի, ոռոգման կաթիլային եղանակների վերաբերյալ, իսկ գործնական առաջադրանքների միջոցով ուսանողը պետք է որոշի հողում բույսի համար մատչելի ջրի քանակությունը և մշակաբույսի ջրման նորման ու եղանակը՝ հաշվի առնելով հողերի մելիորացվածության աստիճանը: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ ավանդական մակերևության, ենթահողային, կաթիլային ոռոգման և անձրևացման ազդեցությունը հողերի մելիորացման գործընթացում, ▪ ջրահեռացման համակարգեր, ▪ ոռոգման անձրևացման եղանակը՝ ստացիոնար (անշարժ) և շարժական, ▪ ոռոգման կաթիլային եղանակը՝ ժապավեն, ներդրված կաթոցիկով խողովակ, լաբիրինթով և մեմբրանով կաթոցիկներ: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային և գործնական առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ տարբեր ուսումնական և ցուցադրական նյութեր, աղյուսակներ, էլեկտրոնային նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 4 ժամ գործնական աշխատանք՝ 6 ժամ

ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԿԵՐԱՅԻՆ ՄՇԱԿԱՐՈՒՅՍԵՐԻ ԱՐՏԱԴՐԱՆՔԻ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱ»

Մոդուլի դասիչը	ԳՏԿ-5-17- 009
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել կերային մշակաբույսերի արտադրության տեխնոլոգիայի, կերային մշակաբույսերի դերի, անասուններին անհրաժեշտ քանակի տարբեր տեսակի կերերով ապահովելու, առանձին դեպքերում հողատարման դեմ պայքարի և ցանկաշրջանառություններում նրանց ունեցած դերի վերաբերյալ գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություններ:
Մոդուլի տևողությունը	54 ժամ, որից տեսական ուսուցում՝ 20 ժամ գործնական աշխատանք՝ 34 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելուց առաջ անհրաժեշտ է ուսումնասիրել ԳՏԿ-5-17-003 «Պարարտանյութեր, նրանց տեսակները և օգտագործումը» մոդուլը:
Ուսումնառության արդյունքները	Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝ 1) բնութագրի միամյա և բազմամյա կերային մշակաբույսերի հողատարացքների վար ու ցանքի գործընթացները, 2) բնութագրի բնական արոտների և խոտհարքների, մակերեսային և արմատական բարելավման տեխնոլոգիական գործընթացները, 3) բնութագրի կերերի տեսակների ստացման տեխնոլոգիաները, 4) բնութագրի կերային մշակաբույսերի աճեցման, ոռոգման, հնձի, հակավորման, տեղափոխման, պահեստավորման և պահպանման գործընթացները, 5) ներկայացնի կերային մշակաբույսերի բերքահավաքը, բերքի տեղափոխումը, պահեստավորումն ու պահպանումը, օգտագործման ձևերն ու ժամկետները:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Բնութագրել միամյա և բազմամյա կերային մշակաբույսերի հողատարացքների վար ու ցանքի գործընթացները

Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում միամյա կերային մշակաբույսերի՝ գարու, կերի ճակընդեղի, աշորայի հողատարածքների վար ու ցանքի գործընթացների սկզբունքները, 2) ճիշտ է ներկայացնում բազմամյա կերային մշակաբույսերի՝ առվույտի, կորնգանի, երեքնուկի հողատարածքների վար ու ցանքի գործընթացների սկզբունքները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային և գործնական առաջադրանքների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքները միամյա և բազմամյա կերային մշակաբույսերի հողատարածքների վար ու ցանքի գործընթացների սկզբունքների վերաբերյալ, իսկ գործնական առաջադրանքների միջոցով ուսանողը պետք է որոշի վարի խորությունը (երեսվար, սաղր, միջակ, խորը վար) և առաջադրված կերային մշակաբույսի (գարի, կերի ճակընդեղ, աշորա, առվույտ, կորնգան, երեքնուկ) համար կազմի վար ու ցանքի գործընթացներ ըստ կատարման հերթականության: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ հողի հիմնական մշակման եղանակները, ▪ վարը, նրա կատարման տեխնիկան և խորությունը, ▪ հողի մշակման համակարգը գարնանացան բույսերի համար, ▪ հողի մշակման համակարգը աշնանացան բույսերի համար, ▪ միամյա մշակաբույսերի հողատարածքների վարի ու ցանքի առանձնահատկությունները, ▪ բազմամյա մշակաբույսերի հողատարածքների վարի ու ցանքի առանձնահատկությունները: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային և գործնական առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ տարբեր ուսումնական և ցուցադրական նյութեր, աղյուսակներ, էլեկտրոնային նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, միամյա և բազմամյա կերային մշակաբույսերի վերաբերյալ պաստառներ և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված	տեսական ուսուցում՝ 4 ժամ

Ժամաքանակը	գործնական աշխատանք՝ 10 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 2	Բնութագրել բնական արոտների և խոտհարքների, մակերեսային և արմատական բարելավման տեխնոլոգիական գործընթացները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում բնական արոտների և խոտհարքների մակերեսային բարելավման տեխնոլոգիական գործընթացները, 2) ճիշտ է ներկայացնում բնական արոտների և խոտհարքների արմատական բարելավման տեխնոլոգիական գործընթացները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է հարց ու պատասխանի հիման վրա: Ուսանողը պետք է ներկայացնի բնական արոտների և խոտհարքների մակերեսային և արմատական բարելավման տեխնոլոգիական գործընթացները: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. - բնական արոտներ և խոտհարքներ, - մակերեսային բարելավման տեխնոլոգիական գործընթացները, - արմատական բարելավման տեխնոլոգիական գործընթացները: Աղյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ տարբեր ուսումնական և ցուցադրական նյութեր, աղյուսակներ, էլեկտրոնային նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, պաստառներ և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 4 ժամ գործնական աշխատանք՝ 4 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 3	Բնութագրել կերերի տեսակների ստացման տեխնոլոգիաները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ ներկայացնում կոպիտ կերերի՝ առվույտի, կորնգանի, գարու չոր մասսայի ստացման արտադրական սկզբունքները, նրանց օգտագործման ձևերը, 2) ճիշտ է ներկայացնում հյութալի կերերի՝ սիլոսի, սենաժի, կերի ճակընդեղի ստացման արտադրական

	սկզբունքները և նրանց օգտագործման ձևերը, 3) ճիշտ է ներկայացնում խտացրած կերերի ստացման և օգտագործման ձևերի, չափերի հիմնական սկզբունքները, 4) ճիշտ է մեկնաբանում հատիկային մշակաբույսերի՝ ցորենի, գարու, եգիպտացորենի ստացման և օգտագործման ձևերի ու չափերի հիմնական սկզբունքները, 5) ճիշտ է մեկնաբանում համակցված կերերի արտադրության տեխնոլոգիայի հիմնական սկզբունքները, 6) ճիշտ է մեկնաբանում անտիբիոտիկային կերերի անհրաժեշտությունը և նրանց օգտագործման ձևերն ու չափերը:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային առաջադրանքների, հարցադրումների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքները կոպիտ կերերի չոր մասսայի ստացման, հատիկային մշակաբույսերի, հյութալի, խտացրած, համակցված, անտիբիոտիկային կերերի արտադրական սկզբունքների, նրանց օգտագործման ձևերի ու չափերի վերաբերյալ, և մեկնաբանում է համակցված կերերի արտադրության տեխնոլոգիայի հիմնական սկզբունքները և անտիբիոտիկային կերերի անհրաժեշտությունը: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ կերերի տեսակները՝ կոպիտ, հյութալի, խտացրած, համակցված, անտիբիոտիկային , ▪ կոպիտ կերերի՝ առվույտի, կորնգանի, գարու չոր մասսայի ստացման արտադրական սկզբունքները, ▪ հյութալի կերերի՝ սիլոսի, սենաժի, կերի ճակընդեղի ստացման արտադրական սկզբունքները, ▪ խտացրած կերերի ստացման արտադրական սկզբունքները, ▪ համակցված կերերի արտադրության տեխնոլոգիայի սկզբունքները, ▪ անտիբիոտիկային կերերի անհրաժեշտությունը, ▪ վարը, նրա կատարման տեխնիկան և խորությունը, ▪ հողի մշակման համակարգը գարնանացան բույսերի համար, ▪ հողի մշակման համակարգը աշնանացան բույսերի համար, ▪ միամյա մշակաբույսերի հողատարածքների վարի ու ցանքի առանձնահատկությունները, ▪ բազմամյա մշակաբույսերի հողատարածքների վարի ու ցանքի առանձնահատկությունները: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային և գործնական առաջադրանքները կատարում է

	հիմնականում ճիշտ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ տարբեր ուսումնական և ցուցադրական նյութեր, աղյուսակներ, էլեկտրոնային նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, միամյա և բազմամյա կերային մշակաբույսերի վերաբերյալ պաստառներ և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 4 ժամ գործնական աշխատանք՝ 4 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 4	Բնութագրել կերային մշակաբույսերի աճեցման, ոռոգման, հնձի, հակավորման, տեղափոխման, պահեստավորման և պահպանման գործընթացները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում կերային մշակաբույսերի աճեցման, ոռոգման, հնձի ժամկետները, 2) ճիշտ է ներկայացնում կերային մշակաբույսերի հակավորման, տեղափոխման գործընթացները, 3) ճիշտ է ներկայացնում սիլոսի և սենաժի պատրաստման եղանակները և ձևերը, 4) ճիշտ է ներկայացնում կերերի պահեստավորման և որակական հատկանիշների պահպանման եղանակները և ձևերը:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է հարց ու պատասխանի հիման վրա: Ուսանողը պետք է ներկայացնի կերային մշակաբույսերի աճեցման, ոռոգման, հնձի ժամկետները, կերային մշակաբույսերի հակավորման, տեղափոխման գործընթացները, սիլոսի և սենաժի պատրաստման եղանակները և ձևերը, կերերի պահեստավորման և որակական հատկանիշների պահպանման եղանակները և ձևերը: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ կերային մշակաբույսերի աճեցում, ոռոգում, հունձ, ▪ կերային մշակաբույսերի հակավորում, տեղափոխում, ▪ սիլոսի և սենաժի պատրաստման եղանակները և ձևերը, ▪ կերերի պահեստավորում և որակական հատկանիշների պահպանում: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ տարբեր ուսումնական և ցուցադրական նյութեր, աղյուսակներ, էլեկտրոնային նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, միամյա և բազմամյա կերային մշակաբույսերի վերաբերյալ պաստառներ և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 4 ժամ գործնական աշխատանք՝ 8 ժամ
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՁԵՌՆԵՐԵՑՈՒԹՅՈՒՆ»	
Մոդուլի դասիչը	ԳՏԿ-5-17-010
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել բիզնես գործունեություն իրականացնելու համար անհրաժեշտ գործնական հմտություններ: Դրանք ներառում են ինքնուրույն բիզնես կազմակերպելու և վարելու համար անհրաժեշտ գործողությունների իրականացման հմտություններ, որոնցում հաշվի է առնված ինչպես գործարար ոլորտին հատուկ սկզբունքները, այնպես էլ բիզնես գործունեությունը կարգավորող իրավական դաշտի առանձնահատկությունները:
Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ, որից՝ տեսական ուսուցում՝ 22 ժամ գործնական աշխատանք՝ 50 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլի 1 և 2 ուսումնառության արդյունքներն ուսումնասիրելու համար սկզբնական մասնագիտական գիտելիքներ պետք չեն: Մյուս ուսումնառության արդյունքների ուսումնասիրությունը նպատակահարմար է իրականացնել որոշակի մասնագիտական մոդուլներ յուրացնելուց հետո, որպեսզի դրանց գործնական ձեռքբերումները օգտագործվեն համապատասխան ծրագրեր մշակելու համար: Տնտեսագիտության հիմունքներ առարական լինի մուտքային:
Ուսումնառության արդյունքները	Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝ 1) ներկայացնի հիմնավորված բիզնես-գաղափարի ձևավորման գործընթացը, 2) ներկայացնի կազմակերպության ստեղծման և գրանցման կարգը, կառավարման գործընթացը, 3) կատարի շուկայի հետազոտման և գնահատման գործողություններ, 4) բնութագրի կազմակերպության ռեսուրսները և գնահատի օգտագործման արդյունավետությունը,

	5) կատարի ծախսերի հաշվարկ, ձևավորի ապրանքի /ծառայության/ գինը, 6) մշակի բիզնես պլան և գործողությունների ծրագիր, 7) հաշվի հարկեր, տուրքեր, կազմի ֆինանսական հաշվետվություններ:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել հիմնավորված բիզնես-գաղափարի ձևավորման գործընթացը
Կատարման չափանիշներ	1) բիզնես-գործունեության էությունը ճիշտ է մեկնաբանում, 2) բիզնես-գործունեության տեսլականը, նպատակը և ռազմավարությունը ճիշտ է սահմանում, 3) բիզնես-գործունեության համար նախընտրելի անձնային հատկանիշների կարևորությունը հիմնավորում է, 4) բիզնես-գործունեության համար սեփական հնարավորությունների գնահատումը ճիշտ է, 5) բիզնես-գաղափարի էությունը ճիշտ է մեկնաբանում, 6) բիզնես-գաղափարի ձևավորման գործընթացի բաղադրիչների իմաստը ճիշտ է մեկնաբանում, 7) ըստ իրավիճակների հիմնավորում է ձևավորված բիզնես-գաղափարները, 8) բիզնես-գաղափարի տարբերակի գնահատումը ճիշտ է:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է խմբային քննարկումների և անհատական գործնական առաջադրանքների հիման վրա: Քննարկումների ընթացքում բացահայտվում է բիզնես-գաղափարի և բիզնես-գործունեության հիմնական հասկացությունների վերաբերյալ ուսանողների յուրացրած գիտելիքների մակարդակը, իսկ գործնական հանձնարարությունների միջոցով նրանք ըստ իրավիճակի ներկայացնում և հիմնավորում են կոնկրետ բիզնես-գաղափար, որոշակիացնում են իրենց նախընտրած գործունեության տեսակը: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ բիզնես-գաղափարը որպես բիզնես-գործունեության մեկնակետ, դրա ձևավորման նախադրյալները, ▪ բիզնես-գաղափարի իրատեսությունը հիմնավորող ցուցիչները, ▪ օրենսդրական դաշտի պահանջները հաշվի առնելու կարևորությունը,

	▪ գործարար միջավայրի օբյեկտիվ գնահատման կարևորությունը և մոտեցումները, ▪ սեփական գործարար հնարավորությունների բացահայտումը և անաչառության կարևորությունը, ▪ բիզնես-գործունեության համար նախընտրելի ոլորտի ընտրությունը, ▪ տեսլականի, նպատակի և ռազմավարության հստակ և հիմնավորված ձևակերպումը, ▪ վերջնական բիզնես-գաղափարի գնահատումը: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե քննարկումների ընթացքում ուսանողը ցուցաբերում է հիմնավորված եզրահանգումներ անելու ունակություն, իսկ գործնական առաջադրանքների ընթացքում ներկայացնում է տվյալ իրավիճակում առավել նախընտրելի ու հիմնավորված լուծումներ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Պարապմունքների անհրաժեշտ փուլերում անհրաժեշտ է կիրառել մտազրոհի տեխնիկան՝ հետագա քննարկման ուղղությունները ձևավորելու համար: Անհրաժեշտ է ունենալ ֆիլպչարտ, գունավոր թղթեր, ամրակներ, տարբեր գույնի մարկերներ, ուսուցողական իրավիճակների նկարագրեր, բիզնես-գաղափարների հաջողված օրինակներ, տեսլականի, նպատակի և ռազմավարության ուսուցողական ձևակերպումներ՝ նաև ոչ հստակ ձևակերպված:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 2 ժամ գործնական աշխատանք՝ 6 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել կազմակերպության ստեղծման և գրանցման կարգը, կառավարման գործընթացը
Կատարման չափանիշներ	1) կազմակերպության կազմակերպչա-իրավական ձևերի բնութագիրը ճիշտ է, 2) կազմակերպության աշխատանքը կարգավորող իրավական ակտերի պահանջների ընկալումը ճիշտ է, 3) կազմակերպության ստեղծման քայլերի հաջորդականությունը ճիշտ է մեկնաբանում, 4) կազմակերպության ստեղծման համար պահանջվող փաստաթղթերի ձևավորումը ճիշտ է, 5) կազմակերպության կառավարման անհրաժեշտությունը և խնդիրները ճիշտ է մեկնաբանում, 6) կառավարման ֆունկցիաների բնութագրերը ճիշտ է,

	7) կառավարման ոճերի բնութագրերը ճիշտ է, 8) կառավարման ֆունկցիոնալ բաժինների ձևավորման մոտեցումները ճիշտ է, 9) աշխատատեղերի ձևավորման և պարտականությունների բաշխման մոտեցումները հիմնավոր է, 10) աշխատողների ընտրության կարգը հիմնավոր է, 11) կազմակերպության կառավարմանն առնչվող փաստաթղթերի ձևավորումը ամբողջական և հիմնավոր է, 12) կնքվելիք պայմանագրերի կազմը և բովանդակությունը իրավաբանորեն ճիշտ է, 13) կառավարման արդյունավետության գնահատման մոտեցումները հիմնավոր է:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային առաջադրանքների և գործնական հանձնարարականների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է տարբեր կազմակերպչա-իրավական ձև ունեցող կազմակերպությունների, դրանց կառավարման առանձնահատկությունների վերաբերյալ ուսանողի գիտելիքները, իսկ գործնական հանձնարարությունների միջոցով ուսանողը պետք է տրված պայմաններին համապատասխան կազմի տարբեր փաստաթղթեր: Գործնական հանձնարարությունները նպատակահարմար է առաջադրել ըստ ուսուցման փուլերի: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ կազմակերպության հասկացությունը և բնութագիրը, ▪ կազմակերպությունների տիպերը, դրանց բնութագրիչ առանձնահատկությունները, ▪ կազմակերպությունների ստեղծման ու գրանցման կարգը, ▪ գործընթացի օրենսդրական կարգավորումը, ▪ կազմակերպության կանոնադրությունը, ▪ կազմակերպության կառավարման խնդիրները, ֆունկցիաները, ▪ կառավարման ոճերը, դրանց առանձնահատուկ գծերը, ▪ կառավարման ապարատի կառուցվածքը, ստորաբաժանումները, ▪ կառավարման բաժինների առանձնացման սկզբունքները, ▪ աշխատանքի բաժանման անհրաժեշտությունը, աշխատատեղերի ձևավորման մոտեցումները տարբեր

	մեծության կազմակերպություններում, կազմակերպության փաստաթղթային տնտեսության ընդհանուր բնութագիրը, փաստաթղթերի ձևավորման կարգը: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային առաջադրանքները կատարվում է հիմնականում ճիշտ, ոչ էական թերություններով, իսկ գործնական առաջադրանքները տրված պայմաններին համապատասխան կատարվում է ճիշտ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Ուսուցման ընթացքում անհրաժեշտ է կիրառել առանձին իրավիճակների խմբային քննարկումներ: Անհրաժեշտ է ունենալ ուսումնական ու ցուցադրական նյութեր, տարբեր փաստաթղթերի նմուշներ, առանձին կազմակերպություններում աշխատանքի բաժանման, աշխատողների ֆունկցիաների սահմանման օրինակներ:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 2 ժամ գործնական աշխատանք՝ 4 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 3	Կատարել շուկայի հետազոտման և գնահատման գործողություններ
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է մեկնաբանում «շուկա» հասկացությունը, 2) շուկայի հետազոտման անհրաժեշտությունը հիմնավորում է, 3) շուկայի հետազոտման հիմնական ուղղությունները բացահայտում է, 4) շուկայի հետազոտման գործընթացի փուլերը ճիշտ է բնութագրում, 5) ըստ փուլերի շուկայի հետազոտման մեթոդների ընտրությունը հիմնավոր է, 6) շուկայական պահանջարկի ծավալի բացահայտման մոտեցումները ճիշտ է, 7) շուկայի վրա ազդող գործոնների և գնորդի վարքագծի գնահատումը ճիշտ է, 8) շուկայական մրցակցության գնահատումը հիմնավոր է, 9) շուկայի հատվածավորումը իրատեսական է, 10) մարքեթինգի գաղափարների /4P և 7P/ նշանակությունը ճիշտ է բացահայտում,

	11) մարքեթինգային ռազմավարության մշակման մոտեցումները հիմնավորված է:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային առաջադրանքների, խմբային քննարկումների և գործնական հանձնարարությունների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվելու է շուկայի վերաբերյալ հիմնական հասկացությունների ճիշտ ընկալման ուսանողի կարողությունը, իսկ գործնական առաջադրանքների միջոցով նա կատարելու է իրավիճակին համապատասխան եզրահանգումներ /հնարավորության դեպքում կարող են օգտագործվել նաև ուսանողների ինքնուրույն դիտարկումների ու հետազոտությունների արդյունքները/: Արդյունքները անհրաժեշտ է քննարկել խմբում: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ շուկայի բնութագիրը, շուկայի հետազոտության անհրաժեշտությունը և հիմնական ուղղությունները, ▪ շուկայի հետազոտության գործընթացը, շուկայական պահանջարկի գնահատումը, ▪ շուկայի վրա ազդող գործոնները, գնորդի վարքագիծը, ▪ մրցակցություն, դրա գնահատումը, շուկայի հատվածավորումը, ▪ մարքեթինգի 4 և 7 P-երը, մարքեթինգային ռազմավարության էությունը և մշակման կարևորությունը: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե ուսանողը թեսթային և գործնական առաջադրանքները ընդհանուր առմամբ ճիշտ է կատարում, իսկ խմբային քննարկումների ընթացքում ցուցաբերում է իրավիճակին հիմնավորված արձագանքելու ունակություններ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Ամբողջ ուսուցման ընթացքում ըստ իրավիճակների անհրաժեշտ է կիրառել մտազրոհի տեխնիկան: Անհրաժեշտ է ունենալ ուսումնական նյութեր, շուկայական իրավիճակների նկարագրեր, տիպական իրավիճակներում առավել հիմնավորված լուծումների օրինակներ, գործնական կիրառություն ունեցող փաստաթղթերի նմուշներ:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 4 ժամ գործնական աշխատանք՝ 8 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 4	Բնութագրել կազմակերպության ռեսուրսները և գնահատել օգտագործման արդյունավետությունը

Կատարման չափանիշներ	1) կազմակերպության ռեսուրսների կազմը և կառուցվածքը ճիշտ է բացահայտում, 2) կազմակերպության ռեսուրսների խմբերի միջև օպտիմալ հարաբերակցության ապահովման անհրաժեշտությունը հիմնավորում է, 3) նյութական ռեսուրսների խմբերի տնտեսագիտական բնութագրերը ճիշտ է, 4) աշխատանքային ռեսուրսների բնութագիրը և դրանց առընչվող ցուցանիշների մեկնաբանությունը ճիշտ է, 5) աշխատանքի տեխնիկական նորմավորման էությունը ճիշտ է բացատրում, նորմաների մեծության ձևավորման մեխանիզմը ճիշտ է ներկայացնում, 6) ֆինանսական ռեսուրսների հետ կապված հասկացությունների բացատրությունը ճիշտ է, 7) ֆինանսական ռեսուրսների համալրման աղբյուրների առանձնահատկությունները ճիշտ է մեկնաբանում, 8) ռեսուրսների պահանջվելիք մեծության հաշվարկման մոտեցումները հիմնավոր է, 9) հիմնական կապիտալի առանձին խմբերի օգտագործման արդյունավետության ցուցանիշների հաշվարկը և արդյունքների գնահատումը ճիշտ է, 10) շրջանառու կապիտալի օգտագործման արդյունավետության ցուցանիշների հաշվարկը և արդյունքների գնահատումը ճիշտ է, 11) աշխատանքային ռեսուրսների օգտագործման արդյունավետության ցուցանիշների հաշվարկը և արդյունքների գնահատումը ճիշտ է, 12) ռեսուրսների օգտագործման վերաբերյալ պարզ վերլուծական գործողությունները և ըստ արդյունքների եզրահանգումները հիմնավոր է:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է խմբային քննարկումների և գործնական առաջադրանքների հիման վրա: Ուսանողներին հանձնարարվելու է ըստ ռեսուրսների տարբեր խմբերի հաշվել առավել ընդհանուր նշանակություն ունեցող ցուցանիշները: Նպատակահարմար է գործնական առաջադրանքները հանձնարարել փուլերով՝ ըստ ռեսուրսների խմբերի: Քննարկումների ընթացքում նրանք ոչ միայն գնահատելու են ստացված արդյունքները, այլ նաև առաջարկելու են լուծումների սեփական տարբերակները:

	Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. - կազմակերպության ռեսուրսների ընդհանուր բնութագիրը, - նյութական, աշխատանքային և ֆինանսական ռեսուրսներ, դրանց կազմը, - հիմնական կապիտալ և շրջանառու կապիտալ: Ֆինանսական ռեսուրսներ, - ռեսուրսների մեծությունը բնութագրող ցուցանիշները, - ռեսուրսների օգտագործման մակարդակը բնութագրող ցուցանիշները: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե առաջադրանքները մեթոդապես ճիշտ են կատարվում:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ուսումնական նյութեր, գործնական հանձնարարությունների փաթեթներ:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 4 ժամ գործնական աշխատանք՝ 6 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 5	Կատարել ծախսերի հաշվարկ, ձևավորել ապրանքի /ծառայության/ գինը
Կատարման չափանիշներ	1) <<ծախս>> հասկացության բովանդակությունը ճիշտ է մեկնաբանում, 2) տարբերակում է ծախսերի խմբերը, 3) ծախսերը հիմնավորող փաստաթղթերի տեսակները և վավերապայմանները ճիշտ է ներկայացնում, 4) ծախսերի տարբեր խմբերի հաշվապահական ձևակերպումները ճիշտ է, 5) ապրանքների տարբեր տեսակների և ծառայությունների տարբեր խմբերի համար պահանջվող ծախսերի կազմը հիմնավոր է ներկայացնում, 6) ապրանքի կամ ծառայության ինքնարժեքի մեջ ներառվող ծախսերի հոդվածները ճիշտ է ներկայացնում, 7) ինքնարժեքի տարբեր հոդվածների մեծության հաշվարկման մեթոդաբանությունը ճիշտ է կիրառում, 8) հաշվում է ապրանքի կամ ծառայության միավորի ինքնարժեքը, 9) ինքնարժեքի իջեցման հնարավորությունները ճիշտ է գնահատում, 10) ինքնարժեք-շուկայական գին մարժայի տարբերության հիմնավորումը ճիշտ է,

	11) անհատական գնից շուկայական գնի անցման տրամաբանությունը բացատրում է:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է շարունակական գործնական առաջադրանքի հիման վրա: Ուսանողներին հանձնարարվելու է ըստ ծախսերի առանձին հոդվածների կատարել միավոր արտադրանքի կամ ծառայության համար դրանց հաշվարկներ և որոշել ինքնարժեքն ու գինը: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ արտադրանքի թողարկման կամ ծառայությունների մատուցման հետ կապված ծախսերի հասկացությունը, ▪ ուղղակի և անուղղակի ծախսեր, կայուն և փոփոխական ծախսեր, ▪ ծախսերի մեծության հաշվարկման մեթոդաբանությունը, ▪ ծախսերի հաշվապահական ձևակերպման կարգը, ▪ անալիտիկ և սինթետիկ հաշվառման կազմակերպումը, ▪ միավորի ինքնարժեքի ծախսային հոդվածները, ▪ ինքնարժեքի հաշվարկը, շահույթի նորմայի հասկացությունը և կիրառումը, ▪ արտադրանքի գնի մեծության հաշվարկը, անհատական գնից շուկայական գնին անցման գործընթացը: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե հաշվարկները կատարվում է ճիշտ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ուսումնական նյութեր, մեթոդական ցուցումներ, գործնական հանձնարարությունների փաթեթներ, հաշվարկների կատարման ընթացքում օգտագործվող օրինակելի ձևաթղթեր:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 4 ժամ գործնական աշխատանք՝ 8 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 6	Մշակել բիզնես պլան և գործողությունների ծրագիր
Կատարման չափանիշներ	1) բիզնես գործունեության համար բիզնես պլանի անհրաժեշտությունը հիմնավորում է, 2) բիզնես պլանի բաժինների բովանդակության մեկնաբանությունները ճիշտ է, 3) բիզնես պլանի մշակման համար անհրաժեշտ ելակետային տվյալների կազմը և ձեռք բերման աղբյուրները ճիշտ է

	ներկայացնում, 4) ճիշտ է կատարում SWOT վերլուծություն, 5) SWOT վերլուծության արդյունքները կիրառում է բիզնես պլանը մշակելու գործընթացում, 6) բիզնես պլանով նախատեսվող միջոցառումները հիմնավորված է, 7) բիզնես պլանի կատարումն ապահովող գործողությունների ծրագիրը, ժամանակացույցը հիմնավոր է, 8) բիզնես պլանի կատարումն ապահովող ռեսուրսների մեծությունները ճիշտ է սահմանվել, 9) բիզնես պլանով նախատեսված միջոցառումների իրականացման ռիսկերը և դրանց հաղթահարման քայլերը հիմնավոր են:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է կազմված բիզնես պլանի հիման վրա, որում պետք է արտացոլված լինեն նախատեսված բիզնես գործունեության վերաբերյալ բոլոր հայտնի տեղեկությունները: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ բիզնես պլանի բովանդակությունը և բաժիններում ներառվող հարցերը, ▪ բիզնես պլանի կազմման համար անհրաժեշտ ելակետային տվյալները, դրանց աղբյուրները, ▪ SWOT վերլուծության արդյունքների կիրառումը պլանը կազմելու ժամանակ, ▪ բիզնես պլանի կատարման գործողությունների ծրագիրը, դրա կազմման մոտեցումները, ▪ գործողությունների ժամանակացույցը, ▪ պլանի կատարման հնարավոր ռիսկերը, դրանց հաղթահարման միջոցառումները: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե պլանը կազմված է ճիշտ և հիմնավորված:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ բիզնես պլանի բովանդակությանը համապատասխան ձևաթղթեր, մեթոդական հանձնարարականներ, պլանը կազմելու համար օգտագործվող ելակետային տվյալներ:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 4 ժամ գործնական աշխատանք՝ 10 ժամ

Ուսումնառության արդյունք 7	Հաշվել հարկեր, տուրքեր, կազմել ֆինանսական հաշվետվություններ
Կատարման չափանիշներ	1) հարկային օրենսդրության հիմնական դրույթները ճիշտ է մեկնաբանում, 2) հարկային օրենսդրության հիմնական հասկացությունները ճիշտ է բացատրում, 3) հարկերի և տուրքերի մեծությունը հաշվելու համար կիրառվող ելակետային ցուցանիշների հաշվարկը ճիշտ է կատարում, 4) հարկերի և տուրքերի մեծությունը ճիշտ է հաշվարկում, 5) հարկերի վճարման ժամկետների գնահատումը համապատասխանում է օրենսդրության պահանջներին, 6) ֆինանսական հաշվետվությունների կազմը ճիշտ է ներկայացնում, 7) անհրաժեշտ ֆինանսական հաշվետվությունները ճիշտ է լրացնում, 8) ստուգումների իրականացման իրավական ակտերի պահանջները ճիշտ է բացատրում, 9) ստուգումների հետ կապված տնտեսվարողի իրավունքներն ու պարտականությունները ճիշտ է ներկայացնում:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է շարունակական գործնական առաջադրանքների կատարման հիման վրա: Ուսանողներին հանձնարարվելու է հաշվել հարկերի և տուրքերի գումարները, լրացնել ֆինանսական հաշվետվություններ: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ Հայաստանի Հանրապետությունում կիրառվող հարկերի և տուրքերի տեսակները, դրանց տնտեսական նշանակությունը, ▪ հարկային օրենսդրության հիմնական դրույթները, ▪ հարկերի հաշվարկման կարգը և դրույթաչափերը, ▪ հարկատուների պատասխանատվությունը հարկային օրենսդրության պահանջների պահպանման համար, ▪ ֆինանսական հաշվետվությունների տեսակները, հաշվետվությունների լրացման և ներկայացման կարգը, ▪ ստուգումների անցկացումը, կարգը: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե ուսանողը առաջադրանքները ճիշտ է կատարում:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ուսումնական նյութեր, հարկերի վերաբերյալ օրենքներ և նորմատիվ փաստաթղթեր, մեթոդական նյութեր, հաշվետվությունների ձևաթղթեր, հաշվարկները կատարելու համար օգտագործվող ելակետային նյութերի փաթեթներ:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 2 ժամ գործնական աշխատանք՝ 8 ժամ
ՄՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՎԻՃԱԿԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ»	
Մոդուլի դասիչը	ԳՏԿ-5-17-011
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել գյուղատնտեսության վիճակագրության հիմնական հասկացությունների, մեթոդների, բացարձակ և հարաբերական միջին մեծությունների, վիճակագրական բաշխումների, ընտրանքային դիտարկման, սոցիալ-տնտեսական երևույթների փոխադարձ կապերի, դինամիկ շարքերի, ինդեքսների և դրանց օգտագործման վերաբերյալ գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություններ:
Մոդուլի տևողությունը	68 ժամ, որից տեսական ուսուցում՝ 22 ժամ գործնական աշխատանք՝ 46 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելուց առաջ անհրաժեշտ է ուսումնասիրել ԳՏԿ-5-17-10 «Ձեռներեցություն» մոդուլը:
Ուսումնառության արդյունքները	Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝ 1) ներկայացնի վիճակագրական հիմնական մեծությունները, վիճակագրական բաշխումները, ընտրանքային դիտարկման, սոցիալ-տնտեսական երևույթների փոխադարձ կապերը, դինամիկ շարքերի, ինդեքսների և դրանց օգտագործման վիճակագրական ցուցանիշների խմբավորման մեթոդները և տարբեր գործոնների ազդեցության պատճառա-հետևանքային կապերը, 2) ներկայացնի արտադրական և տնտեսական գործունեության հիմնական ցուցանիշների վրա ազդող

	գործոնները և կատարի ցանքատարածությունների և բերքատվության, անասնազվխաքանակի և մթերատվության վերլուծություն, 3) հավաքի տեղեկատու նյութեր, կազմի ժամանակային շարքեր և կատարի դրա գնահատումը:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել վիճակագրական հիմնական մեծությունները, վիճակագրական բաշխումները, ընտրանքային դիտարկման, սոցիալ-տնտեսական երևույթների փոխադարձ կապերը, դինամիկ շարքերի, ինդեքսների և դրանց օգտագործման վիճակագրական ցուցանիշների խմբավորման մեթոդները և տարբեր գործոնների ազդեցության պատճառ-հետևանքային կապերը:
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է կատարում վիճակագրական դիտարկումներ, 2) ճիշտ է լրացնում վիճակագրական փաստաթղթերը, 3) ճիշտ է հաշվարկում հարաբերական և բացարձակ միջին մեծությունները, 4) ճիշտ է կազմում դինամիկայի շարքերը:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային և գործնական առաջադրանքների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքները վիճակագրական դիտարկումների, վիճակագրական փաստաթղթերի լրացման, հարաբերական և բացարձակ միջին մեծությունների հաշվարկի, դինամիկայի շարքերի կազմման վերաբերյալ, իսկ գործնական առաջադրանքների (ցուցանիշների և տվյալների) միջոցով ուսանողը պետք է կատարի վիճակագրական դիտարկումներ, լրացնի վիճակագրական փաստաթղթեր, հաշվարկի հարաբերական և բացարձակ միջին մեծություններ, կազմի դինամիկայի շարքեր: Գործնական առաջադրանքները նպատակահարմար է առաջադրել ըստ ուսուցման փուլերի: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ վիճակագրական հիմնական մեծությունները, ▪ վիճակագրական բաշխումները,

	▪ վիճակագրական փաստաթղթերը, ▪ ընտրանքային դիտարկում և սոցիալ-տնտեսական երևույթները, ▪ հարաբերական և բացարձակ միջին մեծությունները, ▪ դինամիկ շարքեր, ինդեքսների և դրանց օգտագործման վիճակագրական ցուցանիշների խմբավորման մեթոդները, Աղյուսքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային և գործնական առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, էլեկտրոնային նյութեր, խնդիրների ժողովածու, վիճակագրական աղյուսակներ, գրաֆիկներ, գյուղացիական տնտեսության վերաբերյալ կոնկրետ տվյալներ և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 8 ժամ գործնական աշխատանք՝ 14 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել արտադրական և տնտեսական գործունեության հիմնական ցուցանիշների վրա ազդող գործոնները և կատարել ցանքատարածությունների և բերքատվության, անասնազբիսաքանակի և մթերատվության վերլուծություն:
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է կատարում վիճակագրական վերլուծություն, 2) ճիշտ է հաշվարկում բուսաբուծության ճյուղի ցուցանիշները՝ ցանքատարածությունների, բերքի, բերքատվության, համախառն բերքի փոփոխությունները, 3) ճիշտ է որոշում վարիացիայի ցուցանիշները, ինդեքսները, 4) ճիշտ է բնութագրում անասնաբուծության ճյուղի ցուցանիշները՝ հոտի վերարտադրության, մթերատվության, գլխաքանակի շարժի փոփոխությունները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային և գործնական առաջադրանքների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքները վիճակագրական վերլուծության, բուսաբուծական և անասնաբուծական ճյուղի ցուցանիշների հաշվարկի, վարիացիայի ցուցանիշների, ինդեքսների վերաբերյալ, իսկ գործնական

	առաջադրանքների միջոցով ուսանողը պետք է կատարի խմբավորում, հաշվարկի միջին մեծություններ, որոնք տիպական կլինեն տվյալ տեղին (որտեղ է կատարվել հետազոտությունը) և ժամանակին (երբ է անցկացվել հետազոտությունը), կատարի վիճակագրական վերլուծություն՝ վիճակագրական բանաձևերի միջոցով: Գործնական առաջադրանքները նպատակահարմար է առաջադրել ըստ ուսուցման փուլերի: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ վիճակագրական վերլուծություն, ▪ արտադրական և տնտեսական գործունեության հիմնական ցուցանիշների վրա ազդող գործոնները, ▪ բուսաբուծության ճյուղի ցուցանիշների (ցանքատարածությունների, բերքի, բերքատվության, համախառն բերքի փոփոխությունների) հաշվարկ, ▪ անասնաբուծության ճյուղի ցուցանիշների (հոտի վերարտադրության, մթերատվության, գլխաքանակի շարժի փոփոխությունների) հաշվարկ, Աղյուսքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային և գործնական առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, էլեկտրոնային նյութեր, խնդիրների ժողովածու, վիճակագրական աղյուսակներ, գրաֆիկներ, վիճակագրական հաշվետվության ձևեր և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 8 ժամ գործնական աշխատանք՝ 18 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 3	Հավաքել տեղեկատու նյութեր, կազմել ժամանակային շարքեր և կատարել դրա գնահատումը
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է բնութագրում ժամանակային շարքը, 2) ճիշտ է կազմում դինամիկ շարքեր և կատարում թվային բնութագրիչների գնահատում:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային և գործնական անհատական առաջադրանքների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքները ժամանակային շարքի, դինամիկ շարքերի և թվային

	բնութագրիչների վերաբերյալ, իսկ գործնական առաջադրանքների միջոցով ուսանողը պետք է հավաքի տեղեկատու նյութեր տարածաշրջանի գյուղացիական տնտեսությունների վերաբերյալ և հաշվարկի տվյալ հիմնական գործոնների վիճակագրական ցուցանիշները: Գործնական առաջադրանքները նպատակահարմար է առաջադրել ըստ ուսուցման փուլերի: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ տեղեկատու նյութերի հավաքում, ▪ ժամանակային շարքեր, ▪ դինամիկ շարքեր և թվային բնութագրիչների գնահատում: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային և գործնական առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, էլեկտրոնային նյութեր, խնդիրների ժողովածու, տեղեկատու նյութեր տարբեր ոլորտների վերաբերյալ, գյուղացիական տնտեսությունների փաստացի վիճակագրական տվյալներ, տեխնիկական միջոցներ, աշխատանքային տետրեր և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 6 ժամ գործնական աշխատանք՝ 14 ժամ
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԲԵՌՆԵՐԻ ԵՎ ԱՐՏԱԴՐԱՆՔԻ ՏԵՂԱՓՈԽՈՒՄ, ՊԱՀԵՍՏԱՎՈՐՈՒՄ, ԲԱՇԽՈՒՄ»	
Մոդուլի դասիչը	ԳՏԿ-5-17-012
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել տրանսպորտի դերի, բեռների տեսակի, նրանց քանակի և չափերի, բեռնափոխադրումների ծավալի որոշման, երթուղիների կազմման, բեռնման և բեռնաթափման ձևերի և միջոցների, ինչպես նաև բեռների և արտադրանքի պահեստավորման վերաբերյալ գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություններ:

Մոդուլի տևողությունը	54 ժամ, որից տեսական ուսուցում՝ 22 ժամ գործնական աշխատանք՝ 32 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելուց առաջ անհրաժեշտ է ուսումնասիրել ԳՏԿ-5-17-006 «Գյուղատնտեսական մեքենաների և սարքավորումների շահագործում» և ԳՏԿ-5-17-007 «Պտղի և խաղողի արտադրության տեխնոլոգիա» մոդուլները:
Ուսումնառության արդյունքները	Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝ 1) ներկայացնի տրանսպորտային միջոցների տեսակները, նրանց կառուցվածքը և հնարավորությունները, 2) ներկայացնի բեռնման և բեռնաթափման միջոցների տեսակները և կառուցվածքը, 3) ներկայացնի բեռների տեսակները, նրանց բեռնման, տեղափոխման և բեռնաթափման անվտանգության կանոնները, 4) ներկայացնի փոխադրումների, շարժման երթուղիների տեսակները, բեռնաշրջանառության, բեռնահոսքերի և բեռնափոխադրումների ծավալների որոշման գործընթացը, 5) ներկայացնի գյուղատնտեսական արտադրանքի և տարբեր տեսակի բեռների տեղափոխման համար անհրաժեշտ կոնտեյներների, արկղերի, բալոնների և այլ փաթեթավորման միջոցների տեսակները, նրանց չափերը և նշանակությունը:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել տրանսպորտային միջոցների տեսակները, նրանց կառուցվածքը և հնարավորությունները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է որոշում տրանսպորտային միջոցների տեսակները, կառուցվածքը, տեխնիկական ցուցանիշները և նշանակությունը, 2) ճիշտ է որոշում տրանսպորտային միջոցների շահագործման ցուցանիշները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է հարց ու պատասխանի հիման վրա: Ուսանողը պետք է ներկայացնի տրանսպորտային միջոցների տեսակները, կառուցվածքը, տեխնիկական ցուցանիշները և նշանակությունը,

	շահագործման ցուցանիշները: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ տրանսպորտային միջոցների տեսակները, ▪ տրանսպորտային միջոցների կառուցվածքը, ▪ տրանսպորտային միջոցների վ տեխնիկական ցուցանիշները և նշանակությունը, ▪ տրանսպորտային միջոցների շահագործման ցուցանիշները: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ, ոչ էական թերություններով:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, տեխնիկական ցուցանիշներ փաստաթղթեր, էլեկտրոնային նյութեր և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 4 ժամ գործնական աշխատանք՝ 6 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել բեռնման և բեռնաթափման միջոցների տեսակները և կառուցվածքը
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է որոշում բեռնման և բեռնաթափման միջոցների տեսակները, նրանց կառուցվածքը, տեխնիկական ցուցանիշները, 2) ճիշտ է որոշում բեռնման և բեռնաթափման միջոցների շահագործման ցուցանիշները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային առաջադրանքների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքի կիրառման կարողությունը բեռնման և բեռնաթափման միջոցների տեսակների, նրանց կառուցվածքի, տեխնիկական ցուցանիշների, բեռնման և բեռնաթափման միջոցների շահագործման ցուցանիշների վերաբերյալ: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները.

	▪ բեռնման և բեռնաթափման միջոցների տեսակները, ▪ բեռնման և բեռնաթափման միջոցների կառուցվածքը, ▪ բեռնման և բեռնաթափման միջոցների տեխնիկական ցուցանիշները, ▪ բեռնման և բեռնաթափման միջոցների շահագործման ցուցանիշները: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային առաջադրանքները կատարում են հիմնականում ճիշտ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, տեխնիկական ցուցանիշներ փաստաթղթեր, էլեկտրոնային նյութեր և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 4 ժամ գործնական աշխատանք՝ 6 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 3	Ներկայացնել բեռների տեսակները, նրանց բեռնման, տեղափոխման և բեռնաթափման անվտանգության կանոնները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում բեռների տեսակները, նրանց հատկությունները, հնարավոր եզրաչափի սահմանային արժեքները, 2) ճիշտ է ներկայացնում բեռների բեռնման, տեղափոխման և բեռնաթափման անվտանգության կանոնները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային առաջադրանքների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքները բեռների տեսակների, նրանց հատկությունների, հնարավոր եզրաչափի սահմանային արժեքների, բեռների բեռնման, տեղափոխման և բեռնաթափման անվտանգության կանոնների վերաբերյալ: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ բեռների տեսակները, ▪ բեռների հատկությունները, հնարավոր եզրաչափի սահմանային արժեքները, ▪ բեռների բեռնման, տեղափոխման և բեռնաթափման անվտանգության կանոնները: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային առաջադրանքները կատարում են հիմնականում ճիշտ:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, տեխնիկական ցուցանիշներ փաստաթղթեր, էլեկտրոնային նյութեր և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 4 ժամ գործնական աշխատանք՝ 6 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 4	Ներկայացնել փոխադրումների, շարժման երթուղիների տեսակները, բեռնաշրջանառության, բեռնահոսքերի և բեռնափոխադրումների ծավալների որոշման գործընթացը
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում բեռնափոխադրումների և երթուղիների տեսակները, 2) ճիշտ է ներկայացնում բեռնաշրջանառության, բեռնահոսքերի և բեռնափոխադրումների ծավալների որոշման գործընթացը:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային առաջադրանքների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքի կիրառման կարողությունը բեռնափոխադրումների և երթուղիների տեսակների, բեռնաշրջանառության, բեռնահոսքերի և բեռնափոխադրումների ծավալների որոշման գործընթացի վերաբերյալ: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ բեռնափոխադրումների և երթուղիների տեսակները, ▪ բեռնաշրջանառության, ▪ բեռնահոսքերի և բեռնափոխադրումների ծավալների որոշում: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային առաջադրանքները կատարում են հիմնականում ճիշտ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, տեխնիկական ցուցանիշներ փաստաթղթեր, էլեկտրոնային նյութեր և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված	տեսական ուսուցում՝ 6 ժամ

Ժամաքանակը	գործնական աշխատանք՝ 8 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 5	Ներկայացնել գյուղատնտեսական արտադրանքի և տարբեր տեսակի բեռների տեղափոխման համար անհրաժեշտ կոնտեյներների, արկղների, բալոնների և այլ փաթեթավորման միջոցների տեսակները, նրանց չափերը և նշանակությունը
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում գյուղատնտեսական արտադրանքի տեսակները, 2) ճիշտ է ներկայացնում տարբեր տեսակի բեռների տեղափոխման անհրաժեշտ կոնտեյներների, արկղների, բալոնների և այլ փաթեթավորման միջոցների տեսակները, չափերը և նշանակությունը:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային առաջադրանքների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքները գյուղատնտեսական արտադրանքի տեսակների, տարբեր տեսակի բեռների տեղափոխման անհրաժեշտ կոնտեյներների, արկղների, բալոնների և այլ փաթեթավորման միջոցների տեսակների, չափերի և նշանակության վերաբերյալ: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ գյուղատնտեսական արտադրանքի տեսակները, ▪ գյուղատնտեսական արտադրանքի և տարբեր տեսակի բեռների տեղափոխման համար անհրաժեշտ կոնտեյներների, արկղների, բալոնների և այլ փաթեթավորման միջոցների տեսակները, ▪ գյուղատնտեսական արտադրանքի և տարբեր տեսակի բեռների տեղափոխման համար անհրաժեշտ միջոցների չափերը և նշանակությունը: Աղյուսքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, տեխնիկական ցուցանիշներ փաստաթղթեր, էլեկտրոնային նյութեր և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված	տեսական ուսուցում՝ 4 ժամ

Ժամաքանակը	գործնական աշխատանք՝ 6 ժամ
ՄՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԱՐՏԱԴՐԱՆՔԻ ՓԱԹԵԹԱՎՈՐՈՒՄ ԵՎ ՄԱՐՔԵԹԻՆԳ»	
Մոդուլի դասիչը	ԳՏԿ-5-17-013
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել գյուղատնտեսական արտադրանքի սպառման առավել արդյունավետ մեթոդների, մարքեթինգային ռազմավարությունների կիրառման, համապատասխան փաթեթավորման մշակման, շուկաների և արտադրվող գյուղատնտեսական մթերքի ճիշտ ընտրության, պահանջարկի և առաջարկի վերաբերյալ գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություններ:
Մոդուլի տևողությունը	36 ժամ, որից տեսական ուսուցում՝ 16 ժամ գործնական աշխատանք՝ 20 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար սկզբնական մասնագիտական գիտելիքներ պետք չեն:
Ուսումնառության արդյունքները	Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝ 1) բնութագրի մարքեթինգի էության, նպատակի, դերի, մոտեցումների, կառավարման գործընթացի և մարքեթինգի համալիրի չորս հիմնատարերը, 2) ներկայացնի մարքեթինգային տեղեկատվական համակարգերի և հետազոտությունների էությունն ու մեթոդները, մարքեթինգային միջավայրը, 3) ներկայացնի ապրանքների ստեղծման գործընթացի, ապրանքատեսակի, փաթեթավորման էության, գնի որոշման և քաղաքականության սկզբունքները, 4) ներկայացնի ապրանքների շուկայահանման մեթոդների, մանրաձախ և մեծաձախ առևտրի առանձնահատկությունների, վաճառքի խթանման ձևերը և մեթոդները:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:

Ուսումնառության արդյունք 1	Բնութագրել մարքեթինգի էության, նպատակի, դերի, մոտեցումների, կառավարման գործընթացի և մարքեթինգի համալիրի չորս հիմնատարրերը
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է սահմանում մարքեթինգի էությունը և դերը, 2) ճիշտ է ներկայացնում մարքեթինգի կառավարման հինգ մոտեցումները, 3) ճիշտ է սահմանում մարքեթինգի համալիրը և չորս հիմնատարրերը /չորս P-երը/, 4) ճիշտ է շարադրում մարքեթինգային գործունեությունը կարգավորող օրենսդրության և օրենսդրական ակտերի բովանդակությունը;
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է հարց ու պատասխանի հիման վրա: Ուսանողը պետք է ներկայացնի մարքեթինգի էությունը և դերը, մարքեթինգի կառավարման հինգ մոտեցումները, մարքեթինգի համալիրը և չորս հիմնատարրերը /չորս P-երը/, մարքեթինգային գործունեությունը կարգավորող օրենսդրության և օրենսդրական ակտերի բովանդակությունը: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ մարքեթինգի էությունը, նպատակը և դերը, ▪ մարքեթինգի կառավարման մոտեցումները, ▪ մարքեթինգի համալիր չորս հիմնատարրերը, ▪ մարքեթինգային գործունեությունը կարգավորող օրենսդրության և օրենսդրական ակտեր: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ, ոչ էական թերություններով:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, մասնագիտական ձեռնարկներ, էլեկտրոնային նյութեր և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 4 ժամ գործնական աշխատանք՝ 6 ժամ

Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել մարքեթինգային տեղեկատվական համակարգերի և հետազոտությունների էությունն ու մեթոդները, մարքեթինգային միջավայրը
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է բնութագրում կազմակերպության մարքետինգային ռազմավարության մշակման համար տեղեկատվության կարևորությունը, 2) ճիշտ է ներկայացնում մարքեթինգային տեղեկատվական համակարգի բաղկացուցիչները, 3) ճիշտ է թվարկում մարքեթինգային հետազոտության անցկացման փուլերը, 4) ճիշտ է ներկայացնում տեղեկատվության հավաքագրման մեթոդների դրական և բացասական կողմերը, 5) ճիշտ է թվարկում կազմակերպության ներքին և արտաքին միջավայրի հիմնական գործոնները, 6) ճիշտ է թվարկում շուկաների բաղդատման /սեզմենտացիան/ և առանձին որմնախորշի ընտրության նպատակը, ապրանքների դիրքորոշման /positioning/ գործընթացը, 7) ճիշտ է ներկայացնում սպառողների վարքագծի չորս հիմնական գործոնները, 8) ճիշտ է ներկայացնում սպառողի կողմից գնման որոշումը կայացնելու գործընթացի փուլերը:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է հարց ու պատասխանի հիման վրա: Ուսանողը պետք է ներկայացնի մարքեթինգային տեղեկատվական համակարգերի և հետազոտությունների էությունն ու մեթոդները, մարքեթինգային միջավայրը: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ մարքետինգային ռազմավարության, ▪ մարքեթինգային տեղեկատվական համակարգի բաղկացուցիչները, ▪ մարքեթինգային հետազոտության փուլերը, ▪ կազմակերպության ներքին և արտաքին միջավայրի հիմնական գործոնները, ▪ սպառողների վարքագծի գործոնները, ▪ գնման գործընթացի փուլերը: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ, ոչ էական

	թերություններով:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, մասնագիտական ձեռնարկներ, էլեկտրոնային նյութեր և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 4 ժամ գործնական աշխատանք՝ 4 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 3	Ներկայացնել ապրանքների ստեղծման գործընթացի, ապրանքատեսակի, փաթեթավորման էության, գնի որոշման և քաղաքականության սկզբունքները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում ապրանքի սահմանումը, և դրանց դասակարգման հիմնական ձևերը, 2) ճիշտ է պարզաբանում ապրանքանիշերի ստեղծման նպատակը, 3) ճիշտ է ներկայացնում ապրանքի փաթեթավորման դերը և գրանշումները, 4) գիտի գյուղատնտեսական ապրանքների փաթեթավորման առանձնահատկությունները, 5) ճիշտ է ներկայացնում փաթեթավորման ստեղծման գործընթացը, փուլերը, փաթեթավորման նախագծերի գնահատման հիմնական չափանիշները, 6) ճիշտ է ներկայացնում փաթեթավորման վրա նշվող անհրաժեշտ տեղեկատվությունը, 7) ճիշտ է ներկայացնում շուկայական մրցակցության չորս հիմնական տիպերը, 8) ճիշտ է ներկայացնում ապրանքի պահանջարկի և գնի նախնական որոշման մեթոդները, գնային քաղաքականության էությունը, 9) ճիշտ է ներկայացնում վերջնական գնի որոշման վրա ազդող երեք գործոնները, 10) ճիշտ է ներկայացնում գեղչերի հիմնական տեսակները և կիրառման ձևերը:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է հարց ու պատասխանի հիման վրա: Ուսանողը պետք է ներկայացնի ապրանքների ստեղծման գործընթացի, ապրանքատեսակի, փաթեթավորման էության, գնի որոշման և քաղաքականության սկզբունքները:

Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային և գործնական առաջադրանքների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքները բանջարաբոստանային մշակաբույսերի առանձին սորտերի վեգետացիայի տևողության և մշակության ժամկետների վերաբերյալ, իսկ գործնական աշխատանքի միջոցով ուսանողը պետք է տրված բանջարաբոստանային կուլտուրաները տարբերակի ըստ բույսերի կյանքի տևողության՝ նշելով միամյա, երկամյա և բազմամյա բուսատեսակները: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ բանջարաբոստանային մշակաբույսերի առանձին սորտերի վեգետացիայի տևողությունը, ▪ միամյա-մոնոկարպ բանջարաբոստանային մշակաբույսեր, ▪ երկամյա-մոնոկարպ բանջարաբոստանային մշակաբույսեր, ▪ բազմամյա-պոլիկարպ բանջարաբոստանային մշակաբույսեր, ▪ բանջարաբոստանային մշակաբույսերի առանձին սորտերի մշակության ժամկետները: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային և գործնական առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, մասնագիտական ձեռնարկներ, բանջարաբոստանային մշակաբույսերի պլակատներ, դիտակտիկ նյութեր, էլեկտրոնային նյութեր և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 6 ժամ գործնական աշխատանք՝ 10 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 3	Ներկայացնել աճի տարբեր փուլերում ունեցած պահանջները կախված բաց և պաշտպանված գրունտի պայմաններից
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում բանջարաբոստանային մշակաբույսերի աճի տարբեր փուլերում ունեցած պահանջները բաց գրունտի պայմաններում, 2) ճիշտ է ներկայացնում բանջարաբոստանային մշակաբույսերի աճի տարբեր փուլերում ունեցած պահանջները փակ

	գրունտի պայմաններում:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է հարց ու պատասխանի հիման վրա: Ուսանողը պետք է ներկայացնի բանջարաբոստանային մշակաբույսերի աճի տարբեր փուլերում ունեցած պահանջները բաց և փակ գրունտի պայմաններում: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ բանջարաբոստանային մշակաբույսերի աճի տարբեր փուլերում ունեցած պահանջները (ջերմություն, խոնավություն, լույս, օդ և սննդանյութեր), ▪ բանջարաբոստանային մշակաբույսերի աճի տարբեր փուլերում ունեցած պահանջները բաց գրունտի պայմաններում, ▪ բանջարաբոստանային մշակաբույսերի աճի տարբեր փուլերում ունեցած պահանջները փակ գրունտի պայմաններում: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ, ոչ էական թերություններով:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, մասնագիտական ձեռնարկներ, բանջարաբոստանային մշակաբույսերի պլակատներ, դիտակտիկ նյութեր, էլեկտրոնային նյութեր և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 6 ժամ գործնական աշխատանք՝ 10 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 4	Ներկայացնել բերքահավաքի ժամկետները, բերքահավաքի, բերքի տեղափոխման և պահեստավորման գործընթացները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում բերքահավաքի ժամկետների որոշման ձևերը, 2) ճիշտ է ներկայացնում բերքահավաքի գործընթացները, կազմակերպչական, տեխնիկական և օժանդակ միջոցները,

	3) ճիշտ է ներկայացնում բերքի տեղափոխման տրանսպորտային, բեռնող և բեռնաթափող միջոցները, 4) ճիշտ է ներկայացնում պահեստավորման համար անհրաժեշտ պայմանները և ռեժիմները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային և գործնական առաջադրանքների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքները բերքահավաքի ժամկետների, գործընթացների, կազմակերպչական, տեխնիկական և օժանդակ միջոցների, բերքի տեղափոխման տրանսպորտային, բեռնող և բեռնաթափող միջոցների, պահեստավորման համար անհրաժեշտ պայմանների և ռեժիմների վերաբերյալ, իսկ գործնական աշխատանքի միջոցով ուսանողը պետք է կատարի բերքահավաքի գործընթացներ, կազմակերպի տեխնիկական և օժանդակ միջոցառումներ, մասնակցի բերքի տեղափոխմանը՝ աշխատելով բերքի տեղափոխման մեքենաներով, բեռնող և բեռնաթափող միջոցներով: Գործնական առաջադրանքները նպատակահարմար է առաջադրել ըստ ուսուցման փուլերի և իրականացնել դաշտում: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ բերքահավաքի ժամկետների որոշման ձևերը, ▪ բերքահավաքի գործընթացները, ▪ բերքահավաքի կազմակերպչական, տեխնիկական և օժանդակ միջոցները, ▪ բերքի պահեստավորում, ▪ բերքի տեղափոխման տրանսպորտային, բեռնող և բեռնաթափող միջոցները: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային և գործնական առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, մասնագիտական ձեռնարկներ, բանջարաբուստանային մշակաբույսերի պլակատներ, դիտակտիկ նյութեր, էլեկտրոնային նյութեր և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 6 ժամ գործնական աշխատանք՝ 10 ժամ

Ուսումնառության արդյունք 5	Ներկայացնել բանջարաբուստանային մշակաբույսերի մշակության մեքենայացման և խնամքի գործընթացները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում հողի նախապատրաստման՝ հողի հիմնական, մակերեսային և միջշարային մշակման գործընթացները, անհրաժեշտ մեքենաներն ու գործիքները, 2) ճիշտ է ներկայացնում բույսերի պաշտպանության, սնուցման գործընթացները և անհրաժեշտ տեխնիկական միջոցները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային և գործնական առաջադրանքների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքները հողի նախապատրաստման գործընթացների, անհրաժեշտ մեքենաների ու գործիքների, բույսերի պաշտպանության, սնուցման գործընթացների և անհրաժեշտ տեխնիկական միջոցների վերաբերյալ, իսկ գործնական աշխատանքի միջոցով ուսանողը պետք է տիրապետի մշակության տեխնիկական միջոցներին՝ տրակտորների և տրանսպորտային միջոցների, բույսերի պաշպանության և սնուցման համար անհրաժեշտ տեխնիկական միջոցներին: Գործնական առաջադրանքները նպատակահարմար է առաջադրել ըստ ուսուցման փուլերի և իրականացնել դաշտում: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ հողի նախապատրաստման գործընթացները, ▪ հողի նախապատրաստման գործընթացներին անհրաժեշտ մեքենաներն ու գործիքները, ▪ բույսերի պաշտպանության անհրաժեշտ տեխնիկական միջոցները, ▪ բույսերի սնուցման գործընթացներին անհրաժեշտ տեխնիկական միջոցները: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային և գործնական առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, մասնագիտական ձեռնարկներ, բանջարաբուստանային մշակաբույսերի պլակատներ, դիտակտիկ նյութեր, էլեկտրոնային նյութեր և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված	տեսական ուսուցում՝ 4 ժամ

Ժամաքանակը	գործնական աշխատանք՝ 10 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 6	Ներկայացնել փակ գրունտում մշակաբույսերի ցանքսի, մշակման և սածիլների ձևով աճեցման գործընթացները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում մշակաբույսերի սերմերի նախապատրաստման գործընթացը, 2) ճիշտ է ներկայացնում տարբեր մշակաբույսերի ցանքսի նորմաները և ցանքսի ձևերը, 3) ճիշտ է ներկայացնում սածիլների մշակման ագրոտեխնիկական պահանջները, 4) ճիշտ է ներկայացնում սածիլների աճեցման գործընթացները, 5) ճիշտ է ներկայացնում փակ գրունտից սածիլների հանման, տեղափոխման և սածիլման գործընթացները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային և գործնական առաջադրանքների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքները մշակաբույսերի սերմերի նախապատրաստման գործընթացի, տարբեր մշակաբույսերի ցանքսի նորմաների և ցանքսի ձևերի, սածիլների մշակման ագրոտեխնիկական պահանջների, սածիլների աճեցման գործընթացների, փակ գրունտից սածիլների հանման, տեղափոխման և սածիլման գործընթացների վերաբերյալ, իսկ գործնական աշխատանքի միջոցով ուսանողը պետք է կատարի փակ գրունտից սածիլների հանման և սածիլման գործընթացներ: Գործնական առաջադրանքները նպատակահարմար է առաջադրել ըստ ուսուցման փուլերի և իրականացնել ջերմոցներում: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ մշակաբույսերի սերմերի նախապատրաստում, ▪ տարբեր մշակաբույսերի ցանքսի նորմաները և ցանքսի ձևերը, ▪ սածիլների մշակում և աճեցում, ▪ փակ գրունտից սածիլների հանում, տեղափոխում և սածիլում: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային և գործնական առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, մասնագիտական ձեռնարկներ, բանջարաբուստանային

	մշակաբույսերի պլակատներ, դիտակտիկ նյութեր, էլեկտրոնային նյութեր և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 6 ժամ գործնական աշխատանք՝ 14 ժամ
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԲՈՒՅՍԵՐԻ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆ»	
Մոդուլի դասիչը	ԳՏԿ-5-17-015
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել գյուղատնտեսական մշակաբույսերի տարածված հիվանդությունների և վնասատուների տեսակների, պայքարի միջոցառումների, թունաքիմիկատների հատկությունների, թունանյութի պատրաստման տեխնոլոգիաների, դրանց հետ աշխատելու ձևերի, անվտանգության կանոնների և նոր արտադրված բուժանյութերի վերաբերյալ գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություններ:
Մոդուլի տևողությունը	102 ժամ, որից տեսական ուսուցում՝ 40 ժամ գործնական աշխատանք՝ 62 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելուց առաջ անհրաժեշտ է ուսումնասիրել ԳՏԿ-5-17-007 «Պտղի և խաղողի արտադրության տեխնոլոգիա» մոդուլը:
Ուսումնառության արդյունքները	Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝ 1) ներկայացնի բույսերի հիվանդությունները և նրա դեմ պայքարի մեթոդները, 2) ներկայացնի բույսերի վնասատուները և նրա դեմ պայքարի մեթոդները, 3) ներկայացնի թունաքիմիկատների հատկությունները, դրանց հետ աշխատելու ձևերն ու անվտանգության կանոնները, 4) ներկայացնի հացահատիկի, բանջարեղենի և կարտոֆիլի հիվանդությունները պահպանման ժամանակ և պայքար դրանց դեմ:

Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել բույսերի հիվանդությունները և նրա դեմ պայքարի մեթոդները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում հացահատիկային մշակաբույսերի, բանջարաբուստանային մշակաբույսերի, տեխնիկական մշակաբույսերի, պտղատուների, խաղողի վազի և կարտոֆիլի հիվանդությունները և իրականացնում պայքարի համապատասխան միջոցառումները, 2) ճիշտ է ներկայացնում սնկային և ինֆեկցիոն հիվանդությունները և պայքարը հարուցիչների դեմ:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային և գործնական առաջադրանքների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքները հացահատիկային մշակաբույսերի, բանջարաբուստանային մշակաբույսերի, տեխնիկական մշակաբույսերի, պտղատուների, խաղողի վազի և կարտոֆիլի հիվանդությունների և դրանց դեմ պայքարի համապատասխան միջոցառումների, սնկային և ինֆեկցիոն հիվանդությունների և հարուցիչների դեմ պայքարի վերաբերյալ, իսկ գործնական աշխատանքի միջոցով ուսանողը պետք է կատարի տարբեր մշակաբույսերի հիվանդություններին անհրաժեշտ բուժանյութի ընտրություն և որոշի յուրաքանչյուր հիվանդության համար կիրառվող չափաբաժինը: Գործնական առաջադրանքները նպատակահարմար է առաջադրել ըստ ուսուցման փուլերի: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ բույսերի հիվանդությունները հիվանդությունները և պայքարի միջոցառումները, ▪ հացահատիկային մշակաբույսերի հիվանդությունները և պայքարի միջոցառումները, ▪ բանջարաբուստանային մշակաբույսերի հիվանդությունները և պայքարի միջոցառումները, ▪ կարտոֆիլի հիվանդությունները և պայքարի միջոցառումները, ▪ տեխնիկական մշակաբույսերի հիվանդությունները և պայքարի միջոցառումները, ▪ պտղատուների հիվանդությունները և պայքարի միջոցառումները, ▪ խաղողի վազի հիվանդությունները և պայքարի միջոցառումները, ▪ սնկային և ինֆեկցիոն հիվանդությունները:

	Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային և գործնական առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ, թույլ է տալիս ոչ էական սխալներ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, մասնագիտական ձեռնարկներ, տարբեր մշակաբույսեր և բուժանյութեր, չափիչ գործիքներ, էլեկտրոնային նյութեր և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 10 ժամ գործնական աշխատանք՝ 18 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել բույսերի վնասատուները և նրա դեմ պայքարի մեթոդները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում տարբեր մշակաբույսերի վնասատուները և կարողանում է իրականացնել նրանց դեմ պայքարի միջոցառումներ, 2) ճիշտ է ներկայացնում կորիզավորների, ընդավորների վնասատուների և նրանց դեմ պայքարի միջոցառումները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային և գործնական առաջադրանքների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքները տարբեր մշակաբույսերի, վնասատուների և նրանց դեմ պայքարի միջոցառումների, կորիզավորների, ընդավորների վնասատուների և նրանց դեմ պայքարի միջոցառումների վերաբերյալ, իսկ գործնական աշխատանքի միջոցով ուսանողը պետք է կատարի տարբեր մշակաբույսերի խմբերին բնորոշ վնասատուների տարբերակում /մշակաբույսերի (հացահատիկային լվիճներ), կարտոֆիլի (կոլորադյուն բզեզ), բանջարաբոստանային մշակաբույսեր (վնասակար բվիկներ), պոմիդորի, տաքդեղի, վարունգի (լվիճներ, ուստայնատիզեր), պտղատուների (լվիճներ, վահանակիրներ, տզեր), խաղողի (ոռ կյուզակեր, տիզ, տրիպս), տեխնիկական մշակաբույսերի (արջուկ, նեմատոզա, կարադրինային թրթուր, լվիճներ և տրիպսներ)/ և առաջարկի համապատասխան անհրաժեշտ պայքարի միջոցառումներ: Գործնական առաջադրանքները նպատակահարմար է առաջադրել ըստ ուսուցման փուլերի: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ մշակաբույսերի, պտուղատուների վնասատուները,

	▪ մշակաբույսերի, պտուղատուների վնասատուների դեմ պայքարի միջոցառումները, ▪ մշակաբույսերին, պտուղատուներին վնասող կենդանիների գլխավոր խմբերը՝ տզեր, միջատներ, լվիճներ, մկնանման կրծողներ: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային և գործնական առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ, թույլ է տալիս ոչ էական սխալներ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, մասնագիտական ձեռնարկներ, տարբեր դեղանյութեր, էլեկտրոնային նյութեր և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 10 ժամ գործնական աշխատանք՝ 18 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 3	Ներկայացնել թունաքիմիկատների հատկությունները, դրանց հետ աշխատելու ձևերն ու անվտանգության կանոնները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում թունաքիմիկատների հատկությունները, 2) ճիշտ է ներկայացնում թունանյութի պատրաստման տեխնոլոգիաները, 3) ճիշտ է ներկայացնում թունաքիմիկատների հետ աշխատելու ձևերն ու անվտանգության կանոնները, 4) գիտի ժամանակակից սերնդի բուժանյութերի տեսակները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է հարց ու պատասխանի հիման վրա: Ուսանողը պետք է ներկայացնի թունաքիմիկատների հատկությունները, թունանյութի պատրաստման տեխնոլոգիաները, թունաքիմիկատների հետ աշխատելու ձևերն ու անվտանգության կանոնները և գիտի ժամանակակից սերնդի բուժանյութերի տեսակները: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ թունաքիմիկատներ, նրանց հատկությունները, ▪ թունանյութի պատրաստում, ▪ թունաքիմիկատների հետ աշխատելու ձևերն ու անվտանգության կանոնները,

	▪ Ժամանակակից սերնդի բուժանյութեր: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ, ոչ էական թերություններով:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, մասնագիտական ձեռնարկներ, տարբեր թունաքիմիկատների նմուշներ, էլեկտրոնային նյութեր և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 10 ժամ գործնական աշխատանք՝ 10 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 4	Ներկայացնել հացահատիկի, բանջարեղենի և կարտոֆիլի հիվանդությունները պահպանման ժամանակ և պայքար դրանց դեմ
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում ֆիզիոլոգիական և կենսաբանական պրոցեսները հացահատիկի, բանջարեղենի և կարտոֆիլի պահպանման ընթացքում և պայքարի միջոցառումները, 2) ճիշտ է ներկայացնում միկրոբիոլոգիական պրոցեսները հացահատիկի, բանջարեղենի և կարտոֆիլի պահպանման ընթացքում:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային և գործնական առաջադրանքների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքները հացահատիկի, բանջարեղենի և կարտոֆիլի պահպանման ընթացքում ֆիզիոլոգիական, կենսաբանական և միկրոբիոլոգիական պրոցեսների և դրանց դեմ պայքարի միջոցառումների վերաբերյալ, իսկ գործնական աշխատանքի միջոցով ուսանողը պետք է իրականացնի պայքարի միջոցառումներ հացահատիկի, բանջարեղենի և կարտոֆիլի պահպանման ընթացքում: Գործնական առաջադրանքները նպատակահարմար է առաջադրել ըստ ուսուցման փուլերի: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ մշակաբույսերի հիվանդությունները պահպանման ժամանակ և պայքարի միջոցառումները, ▪ հացահատիկի հիվանդությունները պահպանման ժամանակ և պայքարի միջոցառումները,

	- բանջարեղենի հիվանդությունները պահպանման ժամանակ և պայքարի միջոցառումները, - կարտոֆիլի հիվանդությունները պահպանման ժամանակ և պայքարի միջոցառումները: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային և գործնական առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ, թույլ է տալիս ոչ էական սխալներ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, մասնագիտական ձեռնարկներ, դիդակտիկ նյութեր, հերբարիումներ, էլեկտրոնային նյութեր և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 10 ժամ գործնական աշխատանք՝ 16 ժամ
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՑԱՆՔԱՇՐՋԱՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԵՐԸ ԵՎ ՆՐԱՆՑ ԱՌԱՆՁՆԱՀԱՏԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ»	
Մոդուլի դասիչը	ԳՏԿ-5-17-016
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել ցանկաշրջանառության մեջ տարբեր մշակաբույսերի և ցելերի նշանակության, մենամշակաբույսի վնասակարության, նախորդող մշակաբույսի ընտրության, ցանքաշրջանառության ագրոտեխնիկայի, կերային դաշտային և հատուկ ցանքաշրջանառությունների կիրառման պայմանների, ջրովի, անջրտի և մելորացված հողերում կիրառվող ցանկաշրջանառությունների, նրանց սահմանման և նախագծման վերաբերյալ գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություններ:
Մոդուլի տևողությունը	84 ժամ, որից տեսական ուսուցում՝ 38 ժամ գործնական աշխատանք՝ 46 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելուց առաջ անհրաժեշտ է ուսումնասիրել ԳՏԿ-5-17-002 «Հողի մշակման համակարգերը» մոդուլը:
Ուսումնառության արդյունքները	Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝

	1) ներկայացնի մենամշակաբույսի վնասակարությունը և նախորդող մշակաբույսի դերը և ընտրությունը, 2) ներկայացնի ցանքաշրջանառությունների տեսակները և նրանց կիրառման պայմանները, 3) ներկայացնի ցանքաշրջանառության ագրոտեխնիկական հիմնավորումները և տնտեսական արդյունավետության ցուցանիշները, 4) ներկայացնի կերային, դաշտային և հատուկ ցանքաշրջանառությունների կիրառման պայմանները և նշանակությունը, 5) ներկայացնի ջրովի, անջրդի և մելիորացված հողերում կիրառվող ցանքաշրջանառությունները:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել մենամշակաբույսի վնասակարությունը և նախորդող մշակաբույսի դերը և ընտրությունը
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում նույն դաշտում անընդմեջ նույն մշակաբույսի մշակման վնասակարությունը, 2) ճիշտ է ներկայացնում նախորդող մշակաբույսի դերը և ընտրությունը և նրանց ազդեցությունը հողի բերրիության վրա:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է հարց ու պատասխանի հիման վրա: Ուսանողը պետք է ներկայացնի նույն դաշտում անընդմեջ նույն մշակաբույսի մշակման վնասակարությունը, մշակաբույսի դերը և ընտրությունը և նրանց ազդեցությունը հողի բերրիության վրա: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ մենամշակաբույսերը գյուղատնտեսության մեջ, ▪ նույն դաշտում անընդմեջ միևնույն մշակաբույսի մշակման վնասակարությունը, ▪ գյուղատնտեսության մեջ նախորդող մշակաբույսի դերը և ընտրությունը, ▪ նախորդող մշակաբույսի ազդեցությունը հողի բերրիության վրա: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ

	ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, մասնագիտական ձեռնարկներ, դիդակտիկ նյութեր, էլեկտրոնային նյութեր և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 8 ժամ գործնական աշխատանք՝ 10 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել ցանքաշրջանառությունների տեսակները և նրանց կիրառման պայմանները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում ցանքաշրջանառությունների տեսակները, 2) ճիշտ է ներկայացնում ցանքաշրջանառությունների կիրառման պայմանները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է հարց ու պատասխանի հիման վրա: Ուսանողը պետք է ներկայացնի ցանքաշրջանառությունների տեսակները, ցանքաշրջանառությունների կիրառման պայմանները: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ ցանքաշրջանառությունների տեսակները և անհրաժեշտությունը, ▪ ցանքաշրջանառությունների կիրառման պայմանները: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, մասնագիտական ձեռնարկներ, դիդակտիկ նյութեր, էլեկտրոնային նյութեր և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 8 ժամ գործնական աշխատանք՝ 10 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 3	Ներկայացնել ցանքաշրջանառության ագրոտեխնիկական հիմնավորումները և տնտեսական արդյունավետության ցուցանիշները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում ցանքաշրջանառության ագրոտեխնիկական հիմնավորումները, 2) ճիշտ է ներկայացնում ցանքաշրջանառությունների տնտեսական արդյունավետության ցուցանիշները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է հարց ու պատասխանի հիման վրա: Ուսանողը պետք է ներկայացնի

	ցանքաշրջանառության ագրոտեխնիկական հիմնավորումները և տնտեսական արդյունավետության ցուցանիշները: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ ցանքաշրջանառության ագրոտեխնիկան, ▪ ցանքաշրջանառությունների տնտեսական արդյունավետության: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, մասնագիտական ձեռնարկներ, դիդակտիկ նյութեր, էլեկտրոնային նյութեր և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 8 ժամ գործնական աշխատանք՝ 8 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 4	Ներկայացնել կերային, դաշտային և հատուկ ցանքաշրջանառությունների կիրառման պայմանները և նշանակությունը
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում կերային, դաշտային և հատուկ ցանքաշրջանառությունների կիրառման պայմանները, 2) ճիշտ է ներկայացնում կերային, դաշտային և հատուկ ցանկաշրջանառությունների նշանակությունը:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է հարց ու պատասխանի հիման վրա: Ուսանողը պետք է ներկայացնի կերային, դաշտային և հատուկ ցանքաշրջանառությունների կիրառման պայմանները և նշանակությունը: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ հատուկ ցանքաշրջանառությունների պայմանները և նշանակությունը, ▪ կերային ցանքաշրջանառությունների պայմանները և նշանակությունը, ▪ դաշտային ցանքաշրջանառություններ պայմանները և նշանակությունը: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, մասնագիտական ձեռնարկներ, դիդակտիկ նյութեր,

	էլեկտրոնային նյութեր և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 8 ժամ գործնական աշխատանք՝ 8 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 5	Ներկայացնել ջրովի, անջրդի և մելիորացված հողերում կիրառվող ցանքաշրջանառությունները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում ջրովի և անջրտի պայմաններում կիրառվող ցանքաշրջանառությունները, 2) ճիշտ է ներկայացնում մելիորացված հողերում կիրառվող ցանքաշրջանառությունները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է հարց ու պատասխանի հիման վրա: Ուսանողը պետք է ներկայացնի ջրովի, անջրդի և մելիորացված հողերում կիրառվող ցանքաշրջանառությունները: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ ջրովի պայմաններում կիրառվող ցանքաշրջանառությունները, ▪ անջրտի պայմաններում կիրառվող ցանքաշրջանառությունները, ▪ մելիորացված հողերում կիրառվող ցանքաշրջանառությունները: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, մասնագիտական ձեռնարկներ, դիդակտիկ նյութեր, էլեկտրոնային նյութեր և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 6 ժամ գործնական աշխատանք՝ 10 ժամ
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆԸ ՎՆԱՍ ՊԱՏՃԱՌՈՂ ԲՆԱԿԱՆ ԵՎ ՄԱՐԴԱԾԻՆ ԱՂԵՏՆԵՐ»	
Մոդուլի դասիչը	ԳՏԿ-5-17-017
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել գյուղատնտեսությանը վնաս պատճառող բնական և մարդածին աղետների, գյուղատնտեսությունը սպառնացող աղետների դեմ պայքարի ու կանխարգելման միջոցների, այդ աղետների ռիսկերի նվազման (կանխարգելման) գործընթացների վերաբերյալ գիտելիքները գործնականում

	կիրառելու և գյուղատնտեսությանը վնաս պատճառող բնական և մարդածին աղետների ռիսակայնությունը գնահատելու կարողություններ:
Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ, որից տեսական ուսուցում՝ 30 ժամ գործնական աշխատանք՝ 42 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելուց առաջ անհրաժեշտ է ուսումնասիրել ԳՏԿ-5-17-008 «Մելորատիվ աշխատանքներ և ոռոգման համակարգեր» և ԳՏԿ-5-17-015 «Բույսերի պաշտպանություն» մոդուլները:
Ուսումնառության արդյունքները	Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝ 1) ներկայացնի գյուղատնտեսությանը սպառնացող բնական և մարդածին աղետները, 2) նկարագրի գյուղատնտեսությանը սպառնացող բնական և մարդածին աղետների դեմ պայքարի ու կանխարգելման միջոցները, 3) գնահատի տնտեսությանը վնաս պատճառող բնական և մարդածին աղետների ռիսակայնությունը:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել գյուղատնտեսությանը սպառնացող բնական և մարդածին աղետները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում հողերի էրոզայի տեսակները, 2) ճիշտ է ներկայացնում անապատացման բնական գործոնները՝ երաշտներն ու խորշակները, 3) ճիշտ է ներկայացնում ցրտահարության տեսակները և առաջացումը, 4) ճիշտ է ներկայացնում կարկտահարության երևույթը, 5) ճիշտ է ներկայացնում սողանքների, փլուզումների և քարաթափման առաջացման պատճառները, 6) ճիշտ է ներկայացնում սելավ, ամպրոպ և կայծակ երևույթները, 7) ճիշտ է ներկայացնում բնական հրդեհների, ուժեղ քամիների առաջացումը:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսային առաջադրանքների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է

	ուսանողի գիտելիքները հողերի էրոզիայի տեսակների, երաշտների ու խորշակների, ցրտահարության տեսակների և առաջացման, կարկտահարության երևույթի, սողանքների, փլուզումների և քարաթափման առաջացման պատճառները, սելավ, ամպրոպ և կայծակ երևույթների, բնական հրդեհների, ուժեղ քամիների առաջացման վերաբերյալ: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ գյուղատնտեսությանը սպառնացող բնական և մարդածին աղետները, ▪ հողերի էրոզիայի, ▪ երաշտներն ու խորշակները, ▪ ցրտահարության, ▪ կարկտահարություն, ▪ սողանքներ, փլուզումներ և քարաթափում, ▪ սելավ, ամպրոպ և կայծակ, տեսակները, ▪ բնական հրդեհներ, ուժեղ քամիներ: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, մասնագիտական ձեռնարկներ, դիդակտիկ նյութեր, էլեկտրոնային անիմացիոն նյութեր և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 12 ժամ գործնական աշխատանք՝ 14 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 2	Նկարագրել գյուղատնտեսությանը սպառնացող բնական և մարդածին աղետների դեմ պայքարի ու կանխարգելման միջոցները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է նկարագրում հողերի էրոզիայի դեմ պայքարի միջոցները, 2) ճիշտ է նկարագրում անապատացման բնական գործոնների դեմ պայքարի միջոցները,

	3) ճիշտ է նկարագրում ցրտահարության դեմ պայքարի միջոցները, 4) ճիշտ է նկարագրում հակակարկտային մեթոդները, 5) ճիշտ է նկարագրում սողանքների կանխարգելման միջոցառումները, 6) ճիշտ է նկարագրում սողանքների հակասելավային միջոցառումները, 7) ճիշտ է նկարագրում բնական հրդեհների, ուժեղ քամիների դեմ պայքարի միջոցառումները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային առաջադրանքների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքները հողերի էրոզիայի, անապատացման բնական գործոնների և ցրտահարության դեմ պայքարի միջոցների, հակակարկտային մեթոդների, սողանքների հակասելավային կանխարգելման, բնական հրդեհների և ուժեղ քամիների դեմ պայքարի միջոցառումների վերաբերյալ: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ հողերի էրոզիայի դեմ պայքարի միջոցները, ▪ անապատացման բնական գործոնների դեմ պայքարի միջոցները, ▪ ցրտահարության դեմ պայքարի միջոցները, ▪ հակակարկտային մեթոդները, ▪ սողանքների կանխարգելում և հակասելավային միջոցառումները, ▪ բնական հրդեհների, ուժեղ քամիների դեմ պայքարի միջոցառումները: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, մասնագիտական ձեռնարկներ, դիդակտիկ նյութեր, էլեկտրոնային անիմացիոն նյութեր և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 12 ժամ գործնական աշխատանք՝ 14 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 3	Գնահատել տնտեսությանը վնաս պատճառող բնական և մարդածին աղետների ռիսկայնությունը

Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է նկարագրում գյուղատնտեսությանը սպառնացող հիմնական բնական վտանգները, 2) ճիշտ է նկարագրում Հայաստանի գյուղատնտեսությանը սպառնացող հիմնական բնական վտանգները, 3) ճիշտ է բնութագրում կլիմայի փոփոխության հետևանքով աղետների հաճախականության և ինտենսիվության ավելացումը, 4) ճիշտ է ներկայացնում Հայաստանում գյուղատնտեսական ռիսկերի համառոտ վերլուծություն, 5) ճիշտ է գնահատում վտանգավոր երևույթների պատճառով գյուղատնտեսությանը հասցված վնասի չափը:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային և գործնական առաջադրանքների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքները գյուղատնտեսությանը սպառնացող հիմնական բնական վտանգների, կլիմայի փոփոխության հետևանքով աղետների հաճախականության և ինտենսիվության ավելացման, Հայաստանում գյուղատնտեսական ռիսկերի համառոտ վերլուծության վերաբերյալ, իսկ գործնական աշխատանքի միջոցով ուսանողը պետք է իրականացնի տարածաշրջանի գյուղացիական տնտեսությունների վերաբերյալ ռիսկերի համառոտ վերլուծություն և գնահատի վտանգավոր երևույթների պատճառով տվյալ գյուղատնտեսությանը հասցված վնասի չափը: Գործնական առաջադրանքները նպատակահարմար է առաջադրել ըստ ուսուցման փուլերի: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ գյուղատնտեսությանը սպառնացող հիմնական բնական վտանգները, ▪ Հայաստանի գյուղատնտեսությանը սպառնացող հիմնական բնական վտանգները, ▪ կլիմայի փոփոխության հետևանքով աղետների հաճախականության և ինտենսիվության ավելացումը, ▪ Հայաստանում գյուղատնտեսական ռիսկերի համառոտ վերլուծություն, ▪ վտանգավոր երևույթների պատճառով գյուղատնտեսությանը հասցված վնասի չափի գնահատում: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային և գործնական առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ, թույլ է տալիս ոչ էական սխալներ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, մասնագիտական ձեռնարկներ, դիդակտիկ նյութեր,

	էլեկտրոնային անիմացիոն նյութեր, տեղեկատվական նյութեր և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 6 ժամ գործնական աշխատանք՝ 14 ժամ
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԱՆԱՄՆԱՊԱՀԱԿԱՆ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ»	
Մոդուլի դասիչը	ԳՏԿ-5-17-018
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել գյուղատնտեսական կենդանիների և թռչունների տեսակների աճեցման ու զարգացման գործընթացների, անասնաբուծության ճյուղերում արտադրվող հիմնական մթերքների և օժանդակ արտադրանքների ստացման տեխնոլոգիական գործընթացների վերաբերյալ գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություններ:
Մոդուլի տևողությունը	102 ժամ, որից տեսական ուսուցում՝ 38 ժամ գործնական աշխատանք՝ 64 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար սկզբնական մասնագիտական գիտելիքներ պետք չեն:
Ուսումնառության արդյունքները	Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝ 1) ներկայացնի տավարաբուծության կազմակերպման գործընթացները, 2) ներկայացնի խոզաբուծության կազմակերպման գործընթացները, 3) ներկայացնի ոչխարաբուծության կազմակերպման գործընթացները, 4) ներկայացնի թռչնաբուծության կազմակերպման գործընթացները, 5) ներկայացնի ձկնաբուծության կազմակերպման գործընթացները, 6) ներկայացնի մեղվաբուծության կազմակերպման գործընթացները:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:

Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել տավարաբուծության կազմակերպման գործընթացները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում խոշոր եղջերավոր անասունների առանձին ցեղերի մթերատվության ուղղությունները, 2) ճիշտ է ներկայացնում խոշոր եղջերավոր անասունների բնական և արհեստական վերարտադրության կազմակերպման գործընթացները, 3) ճիշտ է ներկայացնում տավարաբուծությունից ստացվող կաթի, մսի, օժանդակ արտադրանքների ստացման տեխնոլոգիական գործընթացները, 4) ճիշտ է ներկայացնում կաթի, մսի արտադրության կազմակերպման գործընթացները, 5) ճիշտ է ներկայացնում տավարի մատղաշի բուծման կազմակերպման գործընթացները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային առաջադրանքների, խմբային քննարկումների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքի կիրառման կարողությունը խոշոր եղջերավոր անասունների առանձին ցեղերի մթերատվության ուղղությունների, բնական և արհեստական վերարտադրության կազմակերպման, տավարաբուծությունից ստացվող կաթի, մսի, օժանդակ արտադրանքների ստացման տեխնոլոգիայի և տավարի մատղաշի բուծման կազմակերպման գործընթացների վերաբերյալ: Քննարկումների ընթացքում գնահատելու են առաջարկված գործընթացները և առաջարկելու են գործընթացների կազմակերպման սեփական տարբերակները: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ տավարաբուծություն. ▪ խոշոր եղջերավոր անասունների առանձին ցեղերի մթերատվության ուղղությունները, ▪ խոշոր եղջերավոր անասունների բնական և արհեստական վերարտադրության կազմակերպման գործընթացները, ▪ տավարաբուծությունից ստացվող կաթի, մսի, օժանդակ արտադրանքների ստացման տեխնոլոգիան, ▪ կաթի, մսի արտադրության կազմակերպում, ▪ տավարի մատղաշի բուծում: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ,

	քննարկումների ընթացքում ցուցաբերում է իրավիճակին հիմնավորված արձագանքելու ունակություններ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, մասնագիտական ձեռնարկներ, պլակատներ, դիդակտիկ նյութեր, էլեկտրոնային անիմացիոն նյութեր, տեղեկատվական նյութեր և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 8 ժամ գործնական աշխատանք՝ 12 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել խոզաբուծության կազմակերպման գործընթացները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է բնութագրում խոզերի ցեղերի տեսակները և դրանց առանձնահատկությունները, 2) ճիշտ է ներկայացնում խոզերի բնական և արհեստական վերարտադրության կազմակերպման գործընթացները, 3) ճիշտ է ներկայացնում խոզերի բտման տեսակները և կազմակերպման գործընթացները, 4) ճիշտ է ներկայացնում խոզերի պահվածքի եղանակները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային առաջադրանքների, խմբային քննարկումների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքի կիրառման կարողությունը խոզերի ցեղերի տեսակների և դրանց առանձնահատկությունների, խոզերի բնական և արհեստական վերարտադրության կազմակերպման գործընթացների, խոզերի բտման տեսակների, կազմակերպման գործընթացների և պահվածքի եղանակների վերաբերյալ: Քննարկումների ընթացքում գնահատելու են առաջարկված գործընթացները և առաջարկելու են գործընթացների կազմակերպման սեփական տարբերակները: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ խոզաբուծություն, ▪ խոզերի ցեղերի տեսակները և դրանց առանձնահատկությունները, ▪ խոզերի բնական և արհեստական վերարտադրության կազմակերպման գործընթացները, ▪ խոզերի բտման տեսակները և կազմակերպման գործընթացները, ▪ խոզերի պահվածքի եղանակները:

	Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ, քննարկումների ընթացքում ցուցաբերում է իրավիճակին հիմնավորված արձագանքելու ունակություններ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, մասնագիտական ձեռնարկներ, պլակատներ, դիդակտիկ նյութեր, էլեկտրոնային անիմացիոն նյութեր, տեղեկատվական նյութեր և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 6 ժամ գործնական աշխատանք՝ 12 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 3	Ներկայացնել ոչխարաբուծության կազմակերպման գործընթացները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է բնութագրում ՀՀ-ում տարածված ոչխարների ցեղերը և դրանց մթերատվության հատկանիշները, 2) ճիշտ է ներկայացնում ոչխարների և այծերի բնական և արհեստական վերարտադրության կազմակերպման գործընթացները, 3) ճիշտ է ներկայացնում ոչխարների սեռահասակային խմբերը և պահվածքի եղանակները, 4) կարողանում է կազմակերպել առանձին արտադրական խմբեր, 5) ճիշտ է հաշվարկում ոչխարաբուծական ճյուղից ստացվող մթերքների տնտեսական արդյունավետությունը:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային առաջադրանքների, խմբային քննարկումների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքի կիրառման կարողությունը ոչխարների ցեղերի և դրանց մթերատվության հատկանիշների, ոչխարների և այծերի բնական և արհեստական վերարտադրության կազմակերպման գործընթացների, ոչխարների սեռահասակային խմբերի և պահվածքի եղանակների, ոչխարաբուծական ճյուղից ստացվող մթերքների տնտեսական արդյունավետության վերաբերյալ: Քննարկումների ընթացքում գնահատելու են առաջարկված գործընթացները և առաջարկելու են գործընթացների կազմակերպման սեփական տարբերակները: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ ոչխարաբուծություն,

	▪ ՀՀ- ում տարածված ոչխարների ցեղերը, ▪ ոչխարների ցեղերի մթերատվության հատկանիշները, ▪ ոչխարների և այծերի բնական և արհեստական վերարտադրության կազմակերպման գործընթացները, ▪ ոչխարների սեռահասակային խմբերը և պահվածքի եղանակները, առանձին արտադրական խմբերը, ▪ ոչխարաբուծական ճյուղից ստացվող մթերքների տնտեսական արդյունավետությունը: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ, քննարկումների ընթացքում ցուցաբերում է իրավիճակին հիմնավորված արձագանքելու ունակություններ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, մասնագիտական ձեռնարկներ, պլակատներ, դիդակտիկ նյութեր, էլեկտրոնային անիմացիոն նյութեր, տեղեկատվական նյութեր և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 6 ժամ գործնական աշխատանք՝ 10 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 4	Ներկայացնել թոչնաբուծության կազմակերպման գործընթացները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է բնութագրում թոչունների տեսակները, ցեղերը և դրանց մթերատվության հատկանիշները, 2) ճիշտ է ներկայացնում թոչունների պահվածքի եղանակները և հիմնական տեխնոլոգիական գործընթացները, 3) ճիշտ է ներկայացնում թոչնաբուծության հիմնական աշխատանքային գործընթացները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային առաջադրանքների, խմբային քննարկումների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքի կիրառման կարողությունը թոչունների տեսակների, ցեղերի և դրանց մթերատվության հատկանիշների, պահվածքի եղանակների և հիմնական տեխնոլոգիական գործընթացների, թոչնաբուծության հիմնական աշխատանքային գործընթացների վերաբերյալ: Քննարկումների ընթացքում գնահատելու են առաջարկված գործընթացները և առաջարկելու են գործընթացների կազմակերպման սեփական տարբերակները:

	Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ թոշնաբուծություն, ▪ թռչունների տեսակները, ցեղերը և դրանց մթերատվության հատկանիշները, ▪ թռչունների պահվածքի եղանակները և հիմնական տեխնոլոգիական գործընթացները, ▪ թոշնաբուծության հիմնական աշխատանքային գործընթացները: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ, քննարկումների ընթացքում ցուցաբերում է իրավիճակին հիմնավորված արձագանքելու ունակություններ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, մասնագիտական ձեռնարկներ, պլակատներ, դիդակտիկ նյութեր, էլեկտրոնային անիմացիոն նյութեր, տեղեկատվական նյութեր և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 6 ժամ գործնական աշխատանք՝ 12 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 5	Ներկայացնել ձկնաբուծության կազմակերպման գործընթացները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է բնութագրում ՀՀ-ում տարածված ձկնատեսակները և դրանց շուկայական գնահատականը: 2) ճիշտ է ներկայացնում ձկնաբուծության հիմնական գործընթացները, 3) ճիշտ է ներկայացնում ձկան արտադրության կազմակերպման գործընթացները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային առաջադրանքների, խմբային քննարկումների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքի կիրառման կարողությունը ՀՀ-ում տարածված ձկնատեսակների, ձկնաբուծության հիմնական գործընթացների, ձկան արտադրության կազմակերպման գործընթացների վերաբերյալ: Քննարկումների ընթացքում գնահատելու են առաջարկված գործընթացները և առաջարկելու են գործընթացների կազմակերպման սեփական տարբերակները: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ ձկնաբուծության,

	▪ ձկնաբուծության հիմնական գործընթացները, ▪ ՀՀ-ում տարածված ձկնատեսակները և դրանց շուկայական գնահատումը, ▪ ձկան արտադրության կազմակերպման գործընթացները: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ, քննարկումների ընթացքում ցուցաբերում է իրավիճակին հիմնավորված արձագանքելու ունակություններ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, մասնագիտական ձեռնարկներ, պլակատներ, դիդակտիկ նյութեր, էլեկտրոնային անիմացիոն նյութեր, տեղեկատվական նյութեր և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 6 ժամ գործնական աշխատանք՝ 8 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 6	Ներկայացնել մեղվաբուծության կազմակերպման գործընթացները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է բնութագրում մեղուների կենսաբանությունը և մեղվաընտանիքի կազմը, 2) ճիշտ է ներկայացնում մեղվաբուծության կերային բազան, 3) ճիշտ է ներկայացնում մեղվաբուծական գույքը, գործիքները և սարքավորումները, 4) ճիշտ է ներկայացնում մեղվաբուծական աշխատանքների կազմակերպում:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային առաջադրանքների, խմբային քննարկումների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքի կիրառման կարողությունը մեղուների կենսաբանության և մեղվաընտանիքի կազմի, մեղվաբուծության կերային բազայի, մեղվաբուծական գույք, գործիքներ և սարքավորումների, մեղվաբուծական աշխատանքների կազմակերպման վերաբերյալ: Քննարկումների ընթացքում գնահատելու են առաջարկված գործընթացները և առաջարկելու են գործընթացների կազմակերպման սեփական տարբերակները: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ մեղվաբուծության,

	▪ մեղունների կենսաբանությունը և մեղվաընտանիքի կազմը, ▪ մեղվաբուծության կերային բազան, ▪ մեղվաբուծական գույքը, գործիքները և սարքավորումները, ▪ մեղվաբուծական աշխատանքների կազմակերպում: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ, քննարկումների ընթացքում ցուցաբերում է իրավիճակին հիմնավորված արձագանքելու ունակություններ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, մասնագիտական ձեռնարկներ, պլակատներ, դիդակտիկ նյութեր, էլեկտրոնային անիմացիոն նյութեր, տեղեկատվական նյութեր և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 6 ժամ գործնական աշխատանք՝ 10 ժամ
ՄՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԿԵՆԴԱՆԻՆԵՐԻ ԿԵՐԱԿՐՈՒՄ ԵՎ ԽՆԱՄՔ»	
Մոդուլի դասիչը	ԳՏԿ-5-17-019
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել գյուղատնտեսական կենդանիների պահվածքի, խնամքի, կերակրման գործընթացների, տարբեր արտադրական ուղղություն ունեցող ֆերմաներում առանձին սեռահասակային խմբերի խնամքի և պահվածքի տեխնոլոգիաների վերաբերյալ գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություններ:
Մոդուլի տևողությունը	84 ժամ, որից տեսական ուսուցում՝ 24 ժամ գործնական աշխատանք՝ 60 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելուց առաջ անհրաժեշտ է ուսումնասիրել ԳՏԿ-5-17-018 «Անասնապահական արտադրություն կազմակերպում» մոդուլը:

Ուսումնառության արդյունքները	Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝ 1) ներկայացնի տավարի պահվածքի տեխնոլոգիաները և խնամքը, 2) ներկայացնի մանր եղջերավոր կենդանիների պահվածքի տեխնոլոգիաները և խնամքը, 3) ներկայացնի խոզերի պահվածքի տեխնոլոգիաները և խնամքը, 4) ներկայացնի թռչունների պահվածքի տեխնոլոգիաները և խնամքը, 5) ներկայացնի մեղուների պահվածքի տեխնոլոգիաները և խնամքը, 6) ներկայացնի ձկների պահվածքի տեխնոլոգիաները և խնամքը:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել տավարի պահվածքի տեխնոլոգիաները և խնամքը
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում տավարի պահվածքի մսուրա-արոտային և շուրջ տարվա-մսուրային համակարգերը, 2) ճիշտ է ներկայացնում տավարի /արտադրող ցուլեր, կուլեր, մատղաշ/ պահվածքի տիպերը և խնամքի աշխատանքները, 3) ճիշտ է ներկայացնում տավարի տարբեր սեռահասակային խմբերի կերակրման և խնամքի առանձնահատկությունները, 4) ճիշտ է ներկայացնում հորթերի խնամքի և կերակրման գործընթացները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային և գործնական առաջադրանքների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքները տավարի պահվածքի համակարգերի, տիպեր և խնամքի աշխատանքների, տավարի տարբեր սեռահասակային խմբերի կերակրման և խնամքի առանձնահատկությունների, հորթերի խնամքի և կերակրման գործընթացների վերաբերյալ, իսկ գործնական աշխատանքի միջոցով ուսանողը պետք է կատարի տավարի տարբեր սեռահասակային խմբերի, հորթերի կերակրման և խնամքի աշխատանքներ: Գործնական առաջադրանքների նպատակահարմար է առաջադրել ըստ ուսուցման փուլերի: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները.

	▪ տավարի պահվածքի տեխնոլոգիաները և խնամքը, ▪ մսուրա-արոտային և շուրջ տարվա-մսուրային համակարգերը, ▪ տավարի /արտադրող ցուլեր, կովեր, մատղաշ/ պահվածքի տիպերը և խնամքի աշխատանքները, ▪ տավարի տարբեր սեռահասակային խմբերի կերակրման և խնամքի առանձնահատկությունները, ▪ հորթերի խնամքի և կերակրման գործընթացները: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային և գործնական առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ, թույլ է տալիս ոչ էական թերություններ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, մասնագիտական ձեռնարկներ, պլակատներ, դիդակտիկ նյութեր, էլեկտրոնային անիմացիոն նյութեր, տեղեկատվական նյութեր և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 4 ժամ գործնական աշխատանք՝ 10 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել մանր եղջերավոր կենդանիների պահվածքի տեխնոլոգիաները և խնամքը
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում մանր եղջերավոր կենդանիների պահվածքի տեխնոլոգիաները, խնամքը և կերակրման առանձնահատկությունները, 2) ճիշտ է ներկայացնում տարբեր սեռահասակային խմբերի պահվածքի և խնամքի առանձնահատկությունները, 3) ճիշտ է ներկայացնում գառների խնամքի, կերակրման գործընթացները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային և գործնական առաջադրանքների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքները մանր եղջերավոր կենդանիների, տարբեր սեռահասակային խմբերի, գառների պահվածքի տեխնոլոգիաների, խնամքի և կերակրման առանձնահատկությունների վերաբերյալ, իսկ գործնական աշխատանքի միջոցով ուսանողը պետք է կատարի մանր եղջերավոր կենդանիների, տարբեր սեռահասակային խմբերի, գառների կերակրման և խնամքի աշխատանքներ: Գործնական առաջադրանքների նպատակահարմար է առաջադրել ըստ ուսուցման փուլերի:

	Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ մանր եղջերավոր կենդանիների պահվածքի տեխնոլոգիաները և խնամքը, ▪ մանր եղջերավոր կենդանիների կերակրման առանձնահատկությունները, ▪ տարբեր սեռահասակային խմբերի պահվածքի և խնամքի առանձնահատկությունները, ▪ գառների խնամքի, կերակրման գործընթացները: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային և գործնական առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ, թույլ է տալիս ոչ էական թերություններ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, մասնագիտական ձեռնարկներ, պլակատներ, դիդակտիկ նյութեր, էլեկտրոնային անիմացիոն նյութեր, տեղեկատվական նյութեր և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 4 ժամ գործնական աշխատանք՝ 10 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 3	Ներկայացնել խոզերի պահվածքի տեխնոլոգիաները և խնամքը
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում մայր խոզերի խնամքի և կերակրման տեխնոլոգիաները, 2) ճիշտ է ներկայացնում տարբեր արտադրական ուղղություն ունեցող խոզերի խնամքի ու կերակրման պահանջները, 3) ճիշտ է ներկայացնում խոզերի առանձին սեռահասակային խմբերի կերակրման տեխնոլոգիաները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային և գործնական առաջադրանքների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքները մայր խոզերի, տարբեր արտադրական ուղղություն ունեցող խոզերի, առանձին սեռահասակային խմբերի խնամքի և կերակրման տեխնոլոգիաների վերաբերյալ, իսկ գործնական աշխատանքի միջոցով ուսանողը պետք է կատարի մայր խոզերի, տարբեր արտադրական ուղղություն ունեցող խոզերի, առանձին սեռահասակային խմբերի կերակրման և խնամքի աշխատանքներ: Գործնական առաջադրանքների նպատակահարմար է առաջադրել ըստ ուսուցման փուլերի: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները.

	▪ խոզերի պահվածքի տեխնոլոգիաները և խնամքը, ▪ մայր խոզերի խնամքը և կերակրման տեխնոլոգիաները, ▪ տարբեր արտադրական ուղղություն ունեցող խնամքը և կերակրման տեխնոլոգիաները, ▪ խոզերի առանձին սեռահասակային խմբերի խնամքը և կերակրման տեխնոլոգիաները: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային և գործնական առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ, թույլ է տալիս ոչ էական թերություններ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, մասնագիտական ձեռնարկներ, պլակատներ, դիդակտիկ նյութեր, էլեկտրոնային անիմացիոն նյութեր, տեղեկատվական նյութեր և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 4 ժամ գործնական աշխատանք՝ 10 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 4	Ներկայացնել թռչունների պահվածքի տեխնոլոգիաները և խնամքը
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում թռչունների առանձին տեսակների խնամքի և պահվածքի առանձնահատկությունները, 2) ճիշտ է ներկայացնում ածան հավերի խնամքի և կերակրման տեխնոլոգիական հիմնական պահանջները, 3) ճիշտ է ներկայացնում մսային և մսաձվային ուղղություն ունեցող թռչնատեսակների կերակրման և խնամքի գործընթացները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային և գործնական առաջադրանքների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքները թռչունների առանձին տեսակների խնամքի և պահվածքի առանձնահատկությունների, ածան հավերի, մսային և մսաձվային ուղղություն ունեցող թռչնատեսակների կերակրման և խնամքի գործընթացների վերաբերյալ, իսկ գործնական աշխատանքի միջոցով ուսանողը պետք է կատարի թռչունների առանձին տեսակների, ածան հավերի, մսային և մսաձվային ուղղություն ունեցող թռչնատեսակների կերակրման և խնամքի աշխատանքներ: Գործնական առաջադրանքների նպատակահարմար է առաջադրել ըստ ուսուցման փուլերի:

	Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ թոշունների պահվածքի տեխնոլոգիաները և խնամքը, ▪ թոշունների առանձին տեսակների խնամքի և պահվածքի առանձնահատկությունները, ▪ ածան հավերի խնամքի և կերակրման տեխնոլոգիական հիմնական պահանջները, ▪ մսային և մսաձվային ուղություն ունեցող թռչնատեսակների կերակրման և խնամքի գործընթացները: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային և գործնական առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ, թույլ է տալիս ոչ էական թերություններ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, մասնագիտական ձեռնարկներ, պլակատներ, դիդակտիկ նյութեր, էլեկտրոնային անիմացիոն նյութեր, տեղեկատվական նյութեր և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 4 ժամ գործնական աշխատանք՝ 10 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 5	Ներկայացնել մեղուների պահվածքի տեխնոլոգիաները և խնամքը
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում մեղվաընտանիքի առանձնահատկությունները, 2) ճիշտ է ներկայացնում մեղուների առանձին տեսակների խնամքի և պահվածքի առանձնահատկությունները, 3) ճիշտ է ներկայացնում մեղուների խնամքի և կերակրման տեխնոլոգիական հիմնական պահանջները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային և գործնական առաջադրանքների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքի կիրառման կարողությունը մեղվաընտանիքի առանձնահատկությունների, մեղուների առանձին տեսակների խնամքի և կերակրման տեխնոլոգիական պահանջների վերաբերյալ, իսկ գործնական աշխատանքի միջոցով ուսանողը պետք է կատարի մեղուների առանձին տեսակների կերակրման և խնամքի աշխատանքներ: Գործնական առաջադրանքների նպատակահարմար է առաջադրել ըստ ուսուցման փուլերի: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները.

	▪ մեղուների պահվածքի տեխնոլոգիաները և խնամքը, ▪ մեղվաընտանիքի առանձնահատկությունները ▪ մեղուների առանձին տեսակների խնամքի և պահվածքի առանձնահատկությունները, ▪ մեղուների խնամքի և կերակրման տեխնոլոգիական հիմնական պահանջները: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային և գործնական առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ, թույլ է տալիս ոչ էական թերություններ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, մասնագիտական ձեռնարկներ, պլակատներ, դիդակտիկ նյութեր, էլեկտրոնային անիմացիոն նյութեր, տեղեկատվական նյութեր և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 4 ժամ գործնական աշխատանք՝ 10 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 6	Ներկայացնել ձկների պահվածքի տեխնոլոգիաները և խնամքը
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում ձկների առանձնահատկությունները, 2) ճիշտ է ներկայացնում ձկների կերակրման համար օգտագործվող կերերի տեսակները, 3) ճիշտ է ներկայացնում ջերմասեր և սառչոյա ձկների տարբեր սեռահասակային խմբերի կերակրման տեխնոլոգիաները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային և գործնական առաջադրանքների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքները ձկների առանձնահատկությունների, ձկների կերակրման համար օգտագործվող կերերի տեսակների, ջերմասեր և սառչոյա ձկների տարբեր սեռահասակային խմբերի կերակրման տեխնոլոգիաների վերաբերյալ, իսկ գործնական աշխատանքի միջոցով ուսանողը պետք է կատարի ջերմասեր և սառչոյա ձկների տարբեր սեռահասակային խմբերի կերակրման կերակրման և խնամքի աշխատանքներ: Գործնական առաջադրանքների նպատակահարմար է առաջադրել ըստ ուսուցման փուլերի: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները.

	▪ ձկների պահվածքի տեխնոլոգիաները և խնամքը, ▪ ձկների առանձնահատկությունները, ▪ ձկների կերակրման համար օգտագործվող կերերի տեսակները, ▪ ջերմասեր և սառչոյա ձկների տարբեր սեռահասակային խմբերի կերակրման տեխնոլոգիաները: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային և գործնական առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ, թույլ է տալիս ոչ էական թերություններ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, մասնագիտական ձեռնարկներ, պլակատներ, դիդակտիկ նյութեր, էլեկտրոնային անիմացիոն նյութեր, տեղեկատվական նյութեր և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 4 ժամ գործնական աշխատանք՝ 10 ժամ
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԱՆԱՍՆԱԲՈՒԾԱԿԱՆ ԾԱԳՈՒՄ ՈՒՆԵՑՈՂ ՄԹԵՐՔՆԵՐԻ ՊԱՀՊԱՆՈՒՄ ԵՎ ՎԵՐԱՄՇԱԿՈՒՄ»	
Մոդուլի դասիչը	ԳՏԿ-5-17-020
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել անասնաբուժական մթերքների պահպանման, վերամշակման տեխնոլոգիական գործընթացների և առանձնահատկությունների վերաբերյալ գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություններ:
Մոդուլի տևողությունը	90 ժամ, որից տեսական ուսուցում՝ 42 ժամ գործնական աշխատանք՝ 48 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելուց առաջ անհրաժեշտ է ուսումնասիրել ԳՏԿ-5-17-019 «Գյուղատնտեսական կենդանիների կերակրում և խնամք» մոդուլը:
Ուսումնառության արդյունքները	Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝

	1) ներկայացնի տավարաբուժական արտադրամթերքների պահպանման տեխնոլոգիաները, 2) ներկայացնի խոզաբուժական մթերքների պահպանման տեխնոլոգիան, 3) ներկայացնի մանր եղջերավոր կենդանիներից ստացված մթերքների պահպանման տեխնոլոգիան, 4) ներկայացնի թռչնամթերքների պահպանման տեխնոլոգիան, 5) ներկայացնի մեղվամթերքների՝ մեղրի պահպանման տեխնոլոգիան, 6) ներկայացնի ձկնամթերքի պահպանման տեխնոլոգիան:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել տավարաբուժական արտադրամթերքների պահպանման տեխնոլոգիաները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում կաթնամթերքի պահպանման տեխնոլոգիական գործընթացները և հիմնական պահանջները, 2) ճիշտ է ներկայացնում տավարաբուժական օժանդակ արտադրանքների տեխնոլոգիական գործընթացները, 3) ճիշտ է ներկայացնում տավարի մսի պահպանման և վերամշակման տեխնոլոգիաները, 4) ճիշտ է ներկայացնում կաշվի մշակման և պահպանման եղանակները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային առաջադրանքների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքները կաթնամթերքի պահպանման տեխնոլոգիական գործընթացների և հիմնական պահանջների, տավարաբուժական օժանդակ արտադրանքների, տավարի մսի պահպանման և վերամշակման տեխնոլոգիական գործընթացների, կաշվի մշակման և պահպանման եղանակների վերաբերյալ: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ տավարաբուժական արտադրամթերքների պահպանման տեխնոլոգիաները, ▪ կաթնամթերքի պահպանման տեխնոլոգիական գործընթացները, ▪ տավարաբուժական օժանդակ արտադրանքների տեխնոլոգիական գործընթացները, ▪ կաշվի մշակում և պահպանում:

	Աղյուսքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային առաջադրանքները կատարվում է հիմնականում ճիշտ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, մասնագիտական ձեռնարկներ, պլակատներ, դիդակտիկ նյութեր, էլեկտրոնային անիմացիոն նյութեր, տեղեկատվական նյութեր և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 8 ժամ գործնական աշխատանք՝ 8 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել խոզաբուծական մթերքների պահպանման տեխնոլոգիան
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում խոզի մսի, ճարպի պահպանման և վերամշակման տեխնոլոգիաները, 2) ճիշտ է ներկայացնում խոզի կաշվի նախնական մշակման և պահպանման եղանակները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային առաջադրանքների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքները խոզի մսի, ճարպի պահպանման և վերամշակման տեխնոլոգիաների, խոզի կաշվի նախնական մշակման և պահպանման եղանակների վերաբերյալ: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ խոզաբուծական մթերքների պահպանման տեխնոլոգիան, ▪ խոզի մսի, ճարպի պահպանում և վերամշակում, ▪ խոզի կաշվի նախնական մշակում և պահպանում: Աղյուսքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային առաջադրանքները կատարվում է հիմնականում ճիշտ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, մասնագիտական ձեռնարկներ, պլակատներ, դիդակտիկ նյութեր, էլեկտրոնային անիմացիոն նյութեր, տեղեկատվական նյութեր և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված	տեսական ուսուցում՝ 8 ժամ

Ժամաքանակը	գործնական աշխատանք՝ 8 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 3	Ներկայացնել մանր եղջերավոր կենդանիներից ստացված մթերքների պահպանման տեխնոլոգիան
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում մանր եղջերավոր կենդանիներից ստացվող կաթի, մսի պահպանման և վերամշակման տեխնոլոգիաները, 2) ճիշտ է ներկայացնում բրդի և մորթու նախնական մշակման և պահպանման տեխնոլոգիաները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային առաջադրանքների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքները մանր եղջերավոր կենդանիներից ստացվող կաթի, մսի պահպանման և վերամշակման տեխնոլոգիաների, բրդի և մորթու նախնական մշակման և պահպանման տեխնոլոգիաների վերաբերյալ: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ մանր եղջերավոր կենդանիներից ստացված մթերքների պահպանման տեխնոլոգիան, ▪ մանր եղջերավոր կենդանիներից ստացվող կաթի, մսի պահպանում և վերամշակում, ▪ բրդի և մորթու նախնական մշակում և պահպանում: Աղյուսքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային առաջադրանքները կատարվում է հիմնականում ճիշտ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, մասնագիտական ձեռնարկներ, պլակատներ, դիդակտիկ նյութեր, էլեկտրոնային անիմացիոն նյութեր, տեղեկատվական նյութեր և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 8 ժամ գործնական աշխատանք՝ 8 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 4	Ներկայացնել թռչնամթերքների պահպանման տեխնոլոգիան
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում թռչնամսի ստացումն՝ մորթի գործընթացը, մսի վերամշակման և պահպանման տեխնոլոգիան, 2) ճիշտ է ներկայացնում հավի ձվի և մսի որակական ցուցանիշները,

	3) ճիշտ է ներկայացնում թոշնափետուրի և աղվամագի ստացման գործընթացի սկզբունքները, վերամշակումն ու պահպանումը:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային առաջադրանքների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքները թոշնամսի ստացումը՝ մորթի գործընթացի, մսի վերամշակման և պահպանման տեխնոլոգիան, հավի ձվի և մսի որակական ցուցանիշների, թոշնափետուրի և աղվամագի ստացման գործընթացի սկզբունքների, վերամշակման ու պահպանման վերաբերյալ: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ թոշնամթերքների պահպանման տեխնոլոգիան, ▪ թոշնամսի ստացումը՝ մորթի գործընթացը, ▪ մսի վերամշակում և պահպանում, ▪ հավի ձվի և մսի որակական ցուցանիշները, ▪ թոշնափետուրի և աղվամագի ստացման գործընթացի սկզբունքները, վերամշակումն ու պահպանումը: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային առաջադրանքները կատարվում է հիմնականում ճիշտ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, մասնագիտական ձեռնարկներ, պլակատներ, դիդակտիկ նյութեր, էլեկտրոնային անիմացիոն նյութեր, տեղեկատվական նյութեր և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 6 ժամ գործնական աշխատանք՝ 8 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 5	Ներկայացնել մեղվամթերքների՝ մեղրի պահպանման տեխնոլոգիան
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում մեղվամթերքի արտադրության տեխնոլոգիական կառուցվածքը, 2) ճիշտ է ներկայացնում վերամշակման ենթակա մեղրամթերքը, 3) ճիշտ է ներկայացնում ապրանքային մեղրի պահպանման և պահեստավորման առանձնահատկությունները:

Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային առաջադրանքների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքները մեղվամթերքի արտադրության տեխնոլոգիական կառուցվածքի, վերամշակման ենթակա մեղրամթերքի, ապրանքային մեղրի պահպանման և պահեստավորման առանձնահատկությունների վերաբերյալ: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ մեղվամթերքների՝ մեղրի պահպանման տեխնոլոգիան, ▪ մեղվամթերքի արտադրության տեխնոլոգիական կառուցվածքը, ▪ վերամշակման ենթակա մեղրամթերքը, ▪ ապրանքային մեղրի պահպանման և պահեստավորման առանձնահատկությունները: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային առաջադրանքները կատարվում է հիմնականում ճիշտ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, մասնագիտական ձեռնարկներ, պլակատներ, դիդակտիկ նյութեր, էլեկտրոնային անիմացիոն նյութեր, տեղեկատվական նյութեր և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 6 ժամ գործնական աշխատանք՝ 8 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 6	Ներկայացնել ձկնամթերքի պահպանման տեխնոլոգիան
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում ձկնամսի ստացումն, վերամշակման և պահպանման տեխնոլոգիան, 2) ճիշտ է ներկայացնում ձկնամսի որակական ցուցանիշները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային առաջադրանքների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքները ձկնամսի ստացումն, վերամշակման և պահպանման տեխնոլոգիայի, ձկնամսի որակական ցուցանիշների վերաբերյալ: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները.

	▪ ձկնամթերքի պահպանման տեխնոլոգիան, ▪ ձկնամսի ստացում, վերամշակում և պահպանում, ▪ ձկնամսի որակական ցուցանիշները: Աղյուսքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային առաջադրանքները կատարվում է հիմնականում ճիշտ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Աղյուսքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, մասնագիտական ձեռնարկներ, պլակատներ, դիդակտիկ նյութեր, էլեկտրոնային անիմացիոն նյութեր, տեղեկատվական նյութեր և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 6 ժամ գործնական աշխատանք՝ 8 ժամ
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԿԵՆՂԱՆԻՆԵՐԻ ՀԻՎԱՆԴՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԲՈՒԺՄԱՆ և ՎԱՐԱԿԻ ՏԱՐԱԾՄԱՆ ԿԱՆԽԱՐԳԵԼՄԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ»	
Մոդուլի դասիչը	ԳԿՏ 5-17-021
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել գյուղատնտեսական կենդանիների հիվանդությունների բուժման և վարակի տարածման կանխարգելման պայքարի միջոցառումների կազմակերպման վերաբերյալ գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություններ:
Մոդուլի տևողությունը	90 ժամ, որից տեսական ուսուցում՝ 40 ժամ գործնական աշխատանք՝ 50 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելուց առաջ անհրաժեշտ է ուսումնասիրել ԳԿՏ-5-17-020 «Անասնաբուժական ծագում ունեցող մթերքների պահպանում և վերամշակում» մոդուլը:
Ուսումնառության արդյունքները	Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝ 1) ներկայացնի խոշոր եղջերավոր և մանր եղջերավոր կենդանիների ինֆեկցիոն, ինվազիոն, վիրաբուժական,

	գինեկոլոգիական և թերապևտիկ հիվանդությունների բուժման և վարակի տարածման կանխարգելիչ աշխատանքների կազմակերպումը, 2) ներկայացնի խոզերի ինֆեկցիոն, ինվազիոն, գինեկոլոգիական և թերապևտիկ հիվանդությունների բուժման և վարակի տարածման կանխարգելիչ աշխատանքների կազմակերպումը, 3) ներկայացնի թռչունների ինֆեկցիոն, ինվազիոն և թերապևտիկ հիվանդությունների բուժման և վարակի տարածման կանխարգելիչ աշխատանքների կազմակերպումը, 4) ներկայացնի մեղունների հիվանդությունների բուժման և վարակի տարածման կանխարգելիչ աշխատանքների կազմակերպումը, 5) ներկայացնի ձկների հիվանդությունների բուժման և վարակի տարածման կանխարգելիչ աշխատանքների կազմակերպումը:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել խոշոր եղջերավոր և մանր եղջերավոր կենդանիների ինֆեկցիոն, ինվազիոն, վիրաբուժական, գինեկոլոգիական և թերապևտիկ հիվանդությունների բուժման և վարակի տարածման կանխարգելիչ աշխատանքների կազմակերպումը
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում խոշոր եղջերավոր կենդանիների հիվանդությունների ախտորոշման նշանները, բուժման և կանխարգելման աշխատանքային գործընթացները, 2) ճիշտ է ներկայացնում խոշոր եղջերավոր կենդանիների ինֆեկցիոն և ինվազիոն հիվանդությունների ժամանակ անհրաժեշտ կանխարգելիչ միջոցառումները, 3) ճիշտ է ներկայացնում արոտային պահվածքի ժամանակ հաճախ հանդիպող վիրաբուժական և թերապևտիկ հիվանդությունների բուժման և կանխարգելման գործողությունները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի գնահատումն իրականացվելու է հարց ու պատասխանի միջոցով: Ուսանողին կհանձնարարվի բնութագրել խոշոր եղջերավոր կենդանիների հիվանդությունների ախտորոշման նշանները, բուժման և կանխարգելման

	աշխատանքային գործընթացները, ներկայացնել խոշոր եղջերավոր կենդանիների ինֆեկցիոն և ինվազիոն հիվանդությունների ժամանակ անհրաժեշտ կանխարգելիչ միջոցառումները, արոտային պահվածքի ժամանակ հաճախ հանդիպող վիրաբուժական և թերապևտիկ հիվանդությունների բուժման և կանխարգելման գործողությունները: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ խոշոր եղջերավոր կենդանիների ինֆեկցիոն, ինվազիոն, վիրաբուժական, գինեկոլոգիական և թերապևտիկ հիվանդությունները, ▪ մանր եղջերավոր կենդանիների ինֆեկցիոն, ինվազիոն, վիրաբուժական, գինեկոլոգիական և թերապևտիկ հիվանդությունները, ▪ խոշոր եղջերավոր կենդանիների հիվանդությունների բուժումը և վարակի տարածման կանխարգելիչ աշխատանքների կազմակերպումը, ▪ մանր եղջերավոր կենդանիների հիվանդությունների բուժումը և վարակի տարածման կանխարգելիչ աշխատանքների կազմակերպումը, ▪ արոտային պահվածքի ժամանակ հաճախ հանդիպող վիրաբուժական և թերապևտիկ հիվանդությունները: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե բոլոր առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, մասնագիտական ձեռնարկներ, պլակատներ, դիդակտիկ նյութեր, էլեկտրոնային անիմացիոն նյութեր, տեղեկատվական նյութեր, ախտահանիչ արգելափակոցներ, համապատասխան անհրաժեշտ դեղորայք, ախտահանիչ նյութեր, արտահագուստ և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 8 ժամ գործնական աշխատանք՝ 12 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել խոզերի ինֆեկցիոն, ինվազիոն, գինեկոլոգիական և թերապևտիկ հիվանդությունների բուժման և վարակի տարածման կանխարգելիչ աշխատանքների կազմակերպումը

Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում խոզերի հիվանդությունների ախտորոշման նշանները, 2) ճիշտ է ներկայացնում խոզերի վարակի կանխարգելման համար նախատեսված աշխատանքային գործընթացները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի գնահատումն իրականացվելու է հարց ու պատասխանի միջոցով: Ուսանողին կհանձնարարվի բնութագրել խոզերի հիվանդությունների ախտորոշման նշանները, ներկայացնել խոզերի վարակի կանխարգելման համար նախատեսված աշխատանքային գործընթացները: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ խոզերի ինֆեկցիոն, ինվազիոն, գինեկոլոգիական և թերապևտիկ հիվանդություններ, ▪ խոզերի հիվանդությունների ախտորոշման նշանները, ▪ խոզերի վարակի կանխարգելման համար նախատեսված աշխատանքային գործընթացները: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե բոլոր առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, մասնագիտական ձեռնարկներ, պլակատներ, դիդակտիկ նյութեր, էլեկտրոնային անիմացիոն նյութեր, տեղեկատվական նյութեր, ախտահանիչ արգելափակոցներ, համապատասխան անհրաժեշտ դեղորայք, ախտահանիչ նյութեր, արտահագուստ և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 8 ժամ գործնական աշխատանք՝ 12 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 3	Ներկայացնել թռչունների ինֆեկցիոն, ինվազիոն և թերապևտիկ հիվանդությունների բուժման և վարակի տարածման կանխարգելիչ աշխատանքների կազմակերպումը
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում թռչունների հիվանդությունների ախտորոշման նշանները, 2) ճիշտ է ներկայացնում թռչունների վարակի կանխարգելման համար նախատեսված աշխատանքային գործընթացները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի գնահատումն իրականացվելու է հարց ու պատասխանի միջոցով: Ուսանողին կհանձնարարվի բնութագրել

	խոշոր թռչունների հիվանդությունների ախտորոշման նշանները, ներկայացնել թռչունների վարակի կանխարգելման համար նախատեսված աշխատանքային գործընթացները: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ թռչունների ինֆեկցիոն, ինվազիոն և թերապևտիկ հիվանդություններ, ▪ թռչունների հիվանդությունների ախտորոշման նշանները, ▪ թռչունների հիվանդությունների բուժման և վարակի տարածման կանխարգելիչ աշխատանքների կազմակերպումը: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե բոլոր առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, մասնագիտական ձեռնարկներ, պլակատներ, դիդակտիկ նյութեր, էլեկտրոնային անիմացիոն նյութեր, տեղեկատվական նյութեր, ախտահանիչ արգելափակոցներ, համապատասխան անհրաժեշտ դեղորայք, ախտահանիչ նյութեր, արտահագուստ և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 8 ժամ գործնական աշխատանք՝ 10 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 4	Ներկայացնել մեղուների հիվանդությունների բուժման և վարակի տարածման կանխարգելիչ աշխատանքների կազմակերպումը
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում մեղուների հիվանդությունները, 2) ճիշտ է ներկայացնում մեղուների հիվանդությունների դեմ պայքարի միջոցառումները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի գնահատումն իրականացվելու է հարց ու պատասխանի միջոցով: Ուսանողին կհանձնարարվի բնութագրել մեղուների հիվանդությունները և ներկայացնել մեղուների հիվանդությունների դեմ պայքարի միջոցառումները: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ մեղուների հիվանդությունները, ▪ մեղուների հիվանդությունների դեմ պայքարի միջոցառումները,

	մեղուների հիվանդությունների բուժման և վարակի տարածման կանխարգելիչ աշխատանքների կազմակերպումը: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե բոլոր առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, մասնագիտական ձեռնարկներ, պլակատներ, դիդակտիկ նյութեր, էլեկտրոնային անիմացիոն նյութեր, տեղեկատվական նյութեր, ախտահանիչ արգելափակոցներ, համապատասխան անհրաժեշտ դեղորայք, ախտահանիչ նյութեր, արտահագուստ և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 8 ժամ գործնական աշխատանք՝ 8 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 5	Ներկայացնել ձկների հիվանդությունների բուժման և վարակի տարածման կանխարգելիչ աշխատանքների կազմակերպումը
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում ձկների հիվանդությունները, 2) ճիշտ է ներկայացնում ձկների հիվանդությունների ախտանիշները, 3) ճիշտ է ներկայացնում ձկների հիվանդությունների դեմ ուղղված կանխարգելման միջոցառումները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի գնահատումն իրականացվելու է հարց ու պատասխանի միջոցով: Ուսանողին կհանձնարարվի բնութագրել ձկների հիվանդությունները, բուժման և կանխարգելման աշխատանքային գործընթացները, ներկայացնել ձկների հիվանդությունների ախտանիշները, հիվանդությունների դեմ ուղղված կանխարգելման միջոցառումները: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. - ձկների հիվանդությունները, - ձկների հիվանդությունների ախտանիշները, - ձկների հիվանդությունների դեմ ուղղված կանխարգելման միջոցառումները, - ձկների հիվանդությունների բուժման և վարակի տարածման կանխարգելիչ աշխատանքների կազմակերպումը: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե բոլոր առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, մասնագիտական ձեռնարկներ, պլակատներ, դիդակտիկ նյութեր, էլեկտրոնային անիմացիոն նյութեր, տեղեկատվական նյութեր, ախտահանիչ արգելափակոցներ, համապատասխան անհրաժեշտ դեղորայք, ախտահանիչ նյութեր, արտահագուստ և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 8 ժամ գործնական աշխատանք՝ 8 ժամ
ՄՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԱԱՀ-Ի ԷԿՈՆՈՄԻԿԱՅԻ ՔԱՆԱԿԱԿԱՆ և ՈՐԱԿԱԿԱՆ ԲՆՈՒԹԱԳՐՈՒՄԸ»	
Մոդուլի դասիչը	ԳՏԿ-5-17-022
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել շուկայական էկոնոմիկայի և տնտեսավարման բազմաձևության պայմաններում ագրարային ոլորտի ռեսուրսներով ապահովվածության, գնահատման, արտադրության վարման միջոցների, ագրարային ոլորտի տնտեսական օրինաչափությունների, առանձին ճյուղերի վիճակի զարգացման ուղիների, ներդրումների պահանջի և արդյունավետության, աշխատանքի արտադրողականության բարձրացման և ինքնարժեքի իջեցման և ռեսուրսաօգտագործման տնտեսական արդյունավետության գնահատման վերաբերյալ գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություններ:
Մոդուլի տևողությունը	102 ժամ, որից տեսական ուսուցում՝ 34 ժամ գործնական աշխատանք՝ 68 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելուց առաջ անհրաժեշտ է ուսումնասիրել ԳՏԿ-5-17-011 «Վիճակագրություն և տնտեսական գործունեության վերլուծություն» մոդուլը:
Ուսումնառության արդյունքները	Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝ 1) ներկայացնի ագրարային ոլորտի տնտեսական օրինաչափությունները և կիրառվող հիմնական հասկացությունները, 2) ներկայացնի ռեսուրսների պահանջի հաշվարկման և գնահատման կարգը և ընդլայնված վերարտադրության

	համամասնությունները, արտադրության մասնագիտացման և տեղաբաշխման գործոնները, 3) ներկայացնի կապիտալ ներդրումների ծավալների հաշվարկման կարգը և այն տեղաբաշխում առավել արդյունավետ ուղղություններով, 4) ներկայացնի առանձին ճյուղերի քանակական, որակական և արդյունավետության ցուցանիշները, 5) ներկայացնի աշխատանքի արտադրողականության, ֆոնդերի օգտագործման, ֆոնդաապահովվածության և տնտեսական արդյունավետության հիմնական ցուցանիշները:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել ագրարային ոլորտի տնտեսական օրինաչափությունները և կիրառվող հիմնական հասկացությունները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում վերջին տարիներին ագրարային ոլորտի տնտեսական բարեփոխումների էությունը, 2) ճիշտ է ներկայացնում սեփականաշնորհման, հողային ռեֆորմների, ջրօգտագործման, արտադրանքի իրացման և վերամշակման ոլորտներում ներկայացնում ժամանակակից խնդիրները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի գնահատումն իրականացվելու է հարց ու պատասխանի միջոցով: Ուսանողին կհանձնարարվի բնութագրել վերջին տարիներին ագրարային ոլորտի տնտեսական բարեփոխումների էությունը, սեփականաշնորհման, հողային ռեֆորմների, ջրօգտագործման, արտադրանքի իրացման և վերամշակման ոլորտներում ներկայացնում ժամանակակից խնդիրները: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ ագրարային ոլորտի տնտեսական օրինաչափությունները, ▪ ագրարային ոլորտի տնտեսական հիմնական հասկացությունները, ▪ սեփականաշնորհում, հողային ռեֆորմներ, ▪ ջրօգտագործման, արտադրանքի իրացման և վերամշակման ոլորտի խնդիրները, ▪ ագրարային ոլորտի տնտեսական բարեփոխումներ: Աղյուսքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե բոլոր առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, մասնագիտական ձեռնարկներ, պլակատներ, դիդակտիկ նյութեր, էլեկտրոնային անիմացիոն նյութեր, տեղեկատվական նյութեր, հրահանգներ, որոշումներ և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 10 ժամ գործնական աշխատանք՝ 12 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել ռեսուրսների պահանջի հաշվարկման և գնահատման կարգը և ընդլայնված վերարտադրության համամասնությունները, արտադրության մասնագիտացման և տեղաբաշխման գործոնները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում տարածաշրջանի տնտեսությունում առկա արտադրական ռեսուրսների վիճակը, դերն ու նշանակությունը, դրանց ընդլայնման հնարավորությունները, 2) ճիշտ է բնութագրում արտադրության մասնագիտացման և տեղաբաշխման գործոնները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային և գործնական առաջադրանքների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքի կիրառման կարողությունը տարածաշրջանի տնտեսությունում առկա արտադրական ռեսուրսների վիճակի, դերի ու նշանակության, դրանց ընդլայնման հնարավորությունների, արտադրության մասնագիտացման և տեղաբաշխման գործոնների վերաբերյալ, իսկ գործնական աշխատանքի միջոցով ուսանողը պետք է իրականացնի տարածաշրջանի գյուղացիական տնտեսությունների առկա արտադրական ռեսուրսների վիճակի, դերի ու նշանակության, դրանց ընդլայնման հնարավորությունների հաշվարկում և գնահատում: Գործնական առաջադրանքները նպատակահարմար է առաջադրել ըստ ուսուցման փուլերի: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ ռեսուրսների պահանջի հաշվարկման և գնահատման կարգը, ▪ տարածաշրջանի տնտեսությունում առկա արտադրական ռեսուրսների վիճակը, դերն ու նշանակությունը, դրանց ընդլայնման հնարավորությունները, ▪ ռեսուրսների համամասնությունները, արտադրության մասնագիտացման և տեղաբաշխման

	▪ գյուղատնտեսական ճյուղերի տնտեսական արդյունավետության ցուցանիշները, ▪ գյուղատնտեսական ճյուղերի քանակական, որակական ցուցանիշները: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային և գործնական առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ, թույլ է տալիս ոչ էական սխալներ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, մասնագիտական ձեռնարկներ, գծապատկերներ, գրաֆիկներ, նորմատիվային և վիճակագրական տեղեկատվական նյութեր, տնտեսության փաստացի տվյալներ և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 6 ժամ գործնական աշխատանք՝ 14 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 5	Ներկայացնել աշխատանքի արտադրողականության, ֆոնդերի օգտագործման, ֆոնդաապահովվածության և տնտեսական արդյունավետության հիմնական ցուցանիշները:
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է հաշվարկում աշխատանքի արտադրողականության, արտադրանքի ինքնարժեքի ցուցանիշները, 2) ճիշտ է հաշվարկում ֆոնդահատույցի, ֆոնդատարության, ֆոնդաապահովվածության ցուցանիշները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային և գործնական առաջադրանքների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքի կիրառման կարողությունը աշխատանքի արտադրողականության, ֆոնդերի օգտագործման, ֆոնդաապահովվածության և տնտեսական արդյունավետության հիմնական ցուցանիշների վերաբերյալ, իսկ գործնական աշխատանքի միջոցով ուսանողը պետք է իրականացնի աշխատանքի արտադրողականության, արտադրանքի ինքնարժեքի ցուցանիշների, ֆոնդահատույցի, ֆոնդատարության, ֆոնդաապահովվածության ցուցանիշների հաշվարկ: Գործնական առաջադրանքները նպատակահարմար է առաջադրել ըստ ուսուցման փուլերի: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ աշխատանքի արտադրողականության, արտադրանքի ինքնարժեք, ▪ ֆոնդերի օգտագործում, ֆոնդահատույց, ֆոնդատարության,

	▪ ֆոնդաապահովվածություն: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային և գործնական առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ, թույլ է տալիս ոչ էական սխալներ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, մասնագիտական ձեռնարկներ, գծապատկերներ, գրաֆիկներ, նորմատիվային և վիճկագրական տեղեկատվական նյութեր, տնտեսության փաստացի տվյալներ և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 6 ժամ գործնական աշխատանք՝ 14 ժամ
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՊԼԱՆԱՎՈՐՈՒՄ»	
Մոդուլի դասիչը	ԳՏԿ-5-17-023
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել բուսաբուծության և անասնաբուժական ճյուղերի հիմնական արտադրական ցուցանիշների պլանավորման, արտադրանքի արտադրության, ծախսերի հաշվարկման ու պլանավորման, կենդանիների մթերատվության և կերի պահանջի ու հոտի շարժի, ճյուղային և ընդհանուր բյուջեների կազմման վերաբերյալ գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություններ:
Մոդուլի տևողությունը	78 ժամ, որից տեսական ուսուցում՝ 30 ժամ գործնական աշխատանք՝ 48 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելուց առաջ անհրաժեշտ է ուսումնասիրել ԳՏԿ-5-17-022 «ԱԱՀ-ի էկոնոմիկայի քանակական և որակական բնութագրումը» մոդուլը:
Ուսումնառության արդյունքները	Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝ 1) պլանավորի բուսաբուժական ճյուղի ագրոտեխնիկական միջոցառումները և հաշվարկի տնտեսական

	արդյունավետությունը, 2) պլանավորի անասնաբուժական ճյուղի հիմնական արտադրատնտեսական ցուցանիշները և ճյուղում իրականացվող միջոցառումների արդյունավետությունը, 3) պլանավորի ծախսեր, կազմի մասնակի և ընդհանուր բյուջեներ:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Պլանավորել բուսաբուժական ճյուղի ագրոտեխնիկական միջոցառումները և հաշվարկել տնտեսական արդյունավետությունը
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է կատարում սերմերի, տնկանյութերի, պարարտանյութերի պահանջի հաշվարկը, 2) ճիշտ է պլանավորում գյուղատնտեսական մշակաբույսերի բերքատվությունը, 3) ճիշտ է հաշվարկում ագրոտեխնիկական միջոցառումների տնտեսական արդյունավետությունը:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային առաջադրանքների, խմբային քննարկումների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքի կիրառման կարողությունը սերմերի, տնկանյութերի, պարարտանյութերի պահանջի հաշվարկի, գյուղատնտեսական մշակաբույսերի բերքատվության պլանավորման, ագրոտեխնիկական միջոցառումների տնտեսական արդյունավետությունը հաշվարկի վերաբերյալ: Քննարկումների ընթացքում ուսանողը պետք է հնարավորություն ունենա պլանավորել և ինքնուրույն որոշումներ կայացնել, նախաձեռնություն և ինքնուրույնություն ցուցաբերել և միասնաբար աշխատել խմբերում: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. - բուսաբուժական ճյուղի ագրոտեխնիկական միջոցառումները և տնտեսական արդյունավետությունը, - սերմերի, տնկանյութերի, պարարտանյութերի պահանջի հաշվարկը, - գյուղատնտեսական մշակաբույսերի բերքատվությունը պլանավորում, - ագրոտեխնիկական միջոցառումների տնտեսական արդյունավետության հաշվարկ: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ,

	քննարկումների ընթացքում ցուցաբերում է իրավիճակին հիմնավորված արձագանքելու ունակություններ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, մասնագիտական ձեռնարկներ, նորմատիվային և վիճկագրական տեղեկատվական նյութեր, նորմատիվային նյութեր, աշխատանքային տետրեր և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 10 ժամ գործնական աշխատանք՝ 16 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 2	Պլանավորել անասնաբուժական ճյուղի հիմնական արտադրատնտեսական ցուցանիշները և ճյուղում իրականացվող միջոցառումների արդյունավետությունը
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է հաշվարկում կերերի պահանջը, 2) ճիշտ է պլանավորում անասնաբուժական ճյուղի հիմնական արտադրատնտեսական ցուցանիշները, 3) ճիշտ է ներկայացնում անասնաբուժության աշխատատար գործընթացների տնտեսական արդյունավետության ցուցանիշները և հաշվարկման մեթոդիկան:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային և գործնական առաջադրանքների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքի կիրառման կարողությունը կերերի պահանջի հաշվարկի, անասնաբուժական ճյուղի հիմնական արտադրատնտեսական ցուցանիշներին պլանավորման, անասնաբուժության աշխատատար գործընթացների տնտեսական արդյունավետության ցուցանիշների և հաշվարկման մեթոդիկայի Վերաբերյալ, իսկ գործնական աշխատանքի միջոցով ուսանողը պետք է իրականացնի անասնաբուժական ճյուղի հիմնական արտադրատնտեսական ցուցանիշների արդյունավետությունը հաշվարկ: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ անասնաբուժական ճյուղի արտադրատնտեսական ցուցանիշները, ▪ անասնաբուժական ճյուղի տնտեսական արդյունավետությունը, ▪ անասնաբուժության աշխատատար գործընթացների տնտեսական արդյունավետության ցուցանիշները և հաշվարկման մեթոդիկան:

	Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային և գործնական առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, մասնագիտական ձեռնարկներ, նորմատիվային և վիճկագրական տեղեկատվական նյութեր, նյութերի ծախսի նորմաներ և նորմատիվներ, աշխատանքային տետրեր և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 10 ժամ գործնական աշխատանք՝ 16 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 3	Պլանավորել ծախսեր, կազմել մասնակի և ընդհանուր բյուջեներ
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում բուսաբուծական արտադրանքի արտադրության բյուջեների բովանդակությունը և կազման մեթոդիկան, 2) ճիշտ է ներկայացնում անասնաբուծական արտադրանքի արտադրության բյուջեների բովանդակությունը և կազմման մեթոդիկան, 3) ճիշտ է ներկայացնում տնտեսության ընդհանուր բյուջեների բովանդակությունը և կազմման մեթոդիկան:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային և գործնական առաջադրանքների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքի կիրառման կարողությունը բուսաբուծական և անասնաբուծական արտադրանքի արտադրության բյուջեների բովանդակության և կազմման մեթոդիկայի, տնտեսության ընդհանուր բյուջեների բովանդակության և կազմման մեթոդիկայի վերաբերյալ, իսկ գործնական աշխատանքի միջոցով ուսանողը պետք է պլանավորի ծախսերը, կազմի մասնակի և ընդհանուր բյուջեներ: Գործնական առաջադրանքները նպատակահարմար է առաջադրել ըստ ուսուցման փուլերի: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. - բուսաբուծական արտադրանքի արտադրության բյուջեների բովանդակությունը և կազման մեթոդիկան, - անասնաբուծական արտադրանքի արտադրության բյուջեների բովանդակությունը և կազմման մեթոդիկան,

	▪ տնտեսության ընդհանուր բյուջեների բովանդակությունը և կազմման մեթոդիկան: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային և գործնական առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ, թույլ է տալիս ոչ էական սխալներ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, մասնագիտական ձեռնարկներ, նորմատիվային և վիճակագրական տեղեկատվական նյութեր, նորմատիվային նյութեր, գրաֆիկներ, աշխատանքային տետրեր և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 10 ժամ գործնական աշխատանք՝ 16 ժամ
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ»	
Մոդուլի դասիչը	ԳՏԿ-5-17-024
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել ագրարային ոլորտում բուսաբուծության և անասնաբուծության արտադրության գործընթացների պլանավորման, արտադրանքի իրացման, պահպանման կազմակերպման խնդիրների, սկզբունքների և մեթոդների, ինչպես նաև տնտեսության ընդհանուր ռեսուրսային ներուժի օգտագործման կազմակերպման վերաբերյալ գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություններ:
Մոդուլի տևողությունը	90 ժամ, որից տեսական ուսուցում՝ 34 ժամ գործնական աշխատանք՝ 56 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելուց առաջ անհրաժեշտ է ուսումնասիրել ԳՏԿ-5-17-022 «ԱԱՀ-ի էկոնոմիկայի քանակական և որակական բնութագրումը» մոդուլը:
Ուսումնառության արդյունքները	Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝ 1) ներկայացնի բուսաբուծական ճյուղի կազմակերպման առանձնահատկությունները և տեղաբաշխման սկզբունքները,

	2) ներկայացնի անասնաբուժական ճյուղի կազմակերպման առանձնահատկությունները և աշխատանքային գործընթացների կազմակերպման սկզբունքները, 3) ներկայացնի աշխատանքային կոլեկտիվների կազմակերպման սկզբունքները, մեթոդները և աշխատանքի վարձատրության կարգը և խթանմամբ համակարգերը, 4) ներկայացնի տնտեսության ընդհանուր ռեսուրսային ներուժի (հողային, աշխատանքային, արտադրական, ֆինանսական) օգտագործման կազմակերպման սկզբունքները:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել բուսաբուժական ճյուղի կազմակերպման առանձնահատկությունները և տեղաբաշխման սկզբունքները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում հիմնական մշակաբույսերի տեխնոլոգիական գործընթացները, 2) ճիշտ է ներկայացնում բուսաբուժական ճյուղում աշխատանքի կազմակերպման հիմնական սկզբունքները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսային առաջադրանքների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքները հիմնական մշակաբույսերի տեխնոլոգիական գործընթացների, բուսաբուժական ճյուղում աշխատանքի կազմակերպման հիմնական սկզբունքների վերաբերյալ: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. - բուսաբուժական ճյուղի կազմակերպման առանձնահատկությունները, - տեղաբաշխման սկզբունքները, - մշակաբույսերի տեխնոլոգիական գործընթացները, - բուսաբուժական ճյուղում աշխատանքի կազմակերպման հիմնական սկզբունքները: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսային առաջադրանքները կատարվում է հիմնականում ճիշտ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, մասնագիտական ձեռնարկներ, նորմատիվային և վիճակագրական տեղեկատվական նյութեր, նորմատիվային նյութեր, աղյուսակներ, գյուղացիական տնտեսությունների

	վերաբերյալ տեղեկատու նյութեր, տեխնիկական միջոցներ, աշխատանքային տետրեր, տեխնոլոգիական քարտերի բլանկներ և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 10 ժամ գործնական աշխատանք՝ 14 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել անասնաբուժական ճյուղի կազմակերպման առանձնահատկությունները և աշխատանքային գործընթացների կազմակերպման սկզբունքները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում անասնաբուժական ճյուղի կազմակերպման առանձնահատկությունները, 2) ճիշտ է հաշվարկում տարբեր կատեգորիայի աշխատողների (կթվոր, նախրապահ) պահանջի հաշվարկը և ապահովվածությունը, 3) ճիշտ է ներկայացնում հիմնական աշխատանքային գործընթացների կազմակերպման սկզբունքները անասնաբուժության մեջ:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային և գործնական առաջադրանքների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքի կիրառման կարողությունը անասնաբուժական ճյուղի կազմակերպման առանձնահատկությունների, անասնաբուժության մեջ հիմնական աշխատանքային գործընթացների կազմակերպման սկզբունքների վերաբերյալ, իսկ գործնական աշխատանքի միջոցով ուսանողը պետք է հաշվարկի տարբեր կատեգորիայի աշխատողների (կթվոր, նախրապահ) պահանջի և ապահովվածության հաշվարկ: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. - անասնաբուժական ճյուղի կազմակերպման առանձնահատկությունները, - անասնաբուժական ճյուղի աշխատանքային գործընթացների կազմակերպման սկզբունքները, - աշխատողների պահանջի հաշվարկը, ապահովվածությունը, - հիմնական աշխատանքային գործընթացների կազմակերպումը անասնաբուժության մեջ: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային և գործնական առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ, թույլ է տալիս ոչ էական սխալներ:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, մասնագիտական ձեռնարկներ, նորմատիվային և վիճկագրական տեղեկատվական նյութեր, նորմատիվային նյութեր, աղյուսակներ, գյուղացիական տնտեսությունների վերաբերյալ տեղեկատու նյութեր, տեխնիկական միջոցներ, աշխատանքային տետրեր, տեխնոլոգիական քարտերի բլանկներ և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 8 ժամ գործնական աշխատանք՝ 14 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 3	Ներկայացնել աշխատանքային կոլեկտիվների կազմակերպման սկզբունքները, մեթոդները և աշխատանքի վարձատրության կարգը և խթանմամբ համակարգերը
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում կոլեկտիվների կազմակերպման հիմնական սկզբունքները, 2) ճիշտ է ներկայացնում կիրառվող նյութական խթանման համակարգերը, 3) ճիշտ է հաշվարկում առանձին կատեգորիայի աշխատողների աշխատանքի վարձատրությունը:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային և գործնական առաջադրանքների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքի կիրառման կարողությունը աշխատանքային կոլեկտիվների կազմակերպման սկզբունքների, մեթոդների և աշխատանքի վարձատրության կարգի և խթանմամբ համակարգերի վերաբերյալ, իսկ գործնական աշխատանքի միջոցով ուսանողը պետք է կատարի առանձին կատեգորիայի աշխատողների աշխատավարձի հաշվարկ և կիրառի խթանման համակարգեր: Գործնական առաջադրանքները նպատակահարմար է առաջադրել ըստ ուսուցման փուլերի: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ աշխատանքային կոլեկտիվների կազմակերպման սկզբունքները, ▪ աշխատանքային կոլեկտիվների կազմակերպման մեթոդները, ▪ աշխատանքի վարձատրության կարգը և խթանմամբ համակարգերը, ▪ առանձին կատեգորիայի աշխատողների աշխատանքի վարձատրությունը:

	Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային և գործնական առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ, թույլ է տալիս ոչ էական սխալներ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, մասնագիտական ձեռնարկներ, նորմատիվային և վիճկագրական տեղեկատվական նյութեր, նորմատիվային նյութեր, աղյուսակներ, գյուղացիական տնտեսությունների վերաբերյալ տեղեկատու նյութեր, տեխնիկական միջոցներ, աշխատանքային տետրեր և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 8 ժամ գործնական աշխատանք՝ 14 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 4	Ներկայացնել տնտեսության ընդհանուր ռեսուրսային ներուժի (հողային, աշխատանքային, արտադրական, ֆինանսական) օգտագործման կազմակերպման սկզբունքները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է բնութագրում տնտեսության ռեսուրսային ներուժի տարրերը, 2) հստակ ներկայացնում է հողատեսքերի առանձնահատկությունների, հողաշինարարության և հակաէռզոգիոն միջոցառումները, հողի տնօրինման, օգտագործման և վարձակալության կարգը, 3) ճիշտ է ներկայացնում արտադրամիջոցների կազմը, կառուցվածքը և դրանց արդյունավետ օգտագործման ցուցանիշները, 4) ճիշտ է ներկայացնում աշխատանքային ռեսուրսների կազմը և կառուցվածքը և օգտագործման կազմակերպման սկզբունքները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային և գործնական առաջադրանքների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքները տնտեսության ռեսուրսային ներուժի տարրերի, հողատեսքերի առանձնահատկությունների, հողաշինարարության և հակաէռզոգիոն միջոցառումների, հողի տնօրինման, օգտագործման և վարձակալության կարգի, արտադրամիջոցների կազմի, կառուցվածքի և դրանց արդյունավետ օգտագործման ցուցանիշների, աշխատանքային ռեսուրսների կազմի, կառուցվածքի և օգտագործման կազմակերպման սկզբունքների վերաբերյալ, իսկ գործնական աշխատանքի միջոցով ուսանողը պետք է ելակետային

	տվյալներից՝ ըստ ռեսուրսների տեսակների, մշակի ռեսուրսների օգտագործման հիմնավոր առաջարկություններ և սահմանի ինչպես ռեսուրսների, այնպես էլ դրանց առանձին տարրերի միջև ռացիոնալ կառուցվածք: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ տնտեսության ընդհանուր ռեսուրսային ներուժը (հողային, աշխատանքային, արտադրական, ֆինանսական), ▪ ռեսուրսների կազմակերպման սկզբունքները, ▪ հողի տնօրինման, օգտագործման և վարձակալության կարգը, ▪ արտադրամիջոցների կազմը, կառուցվածքը և դրանց արդյունավետ օգտագործումը, ▪ աշխատանքային ռեսուրսների կազմը և կառուցվածքը և օգտագործման կազմակերպում: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային և գործնական առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ, թույլ է տալիս ոչ էական սխալներ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, մասնագիտական ձեռնարկներ, նորմատիվային և վիճկագրական տեղեկատվական նյութեր, նորմատիվային նյութեր, աղյուսակներ, գյուղացիական տնտեսությունների վերաբերյալ տեղեկատու նյութեր, տեխնիկական միջոցներ, աշխատանքային տետրեր, տեխնոլոգիական քարտերի բլանկներ և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 8 ժամ գործնական աշխատանք՝ 14 ժամ
ՄՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ»	
Մոդուլի դասիչը	ԳՏԿ-5-17-025
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել կառավարման հասկացության, գործառույթների և մեթոդների, տնտեսության շրջակա ու ներքին միջավայրի գործոնների ազդեցության պայմաններում կառավարման գործընթացի մասին գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություններ:
Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ, որից

	տեսական ուսուցում՝ 32 ժամ գործնական աշխատանք՝ 40 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելուց առաջ անհրաժեշտ է ուսումնասիրել ԳՏԿ-5-17-023 «Տնտեսական գործունեության պլանավորում» և ԳՏԿ-5-17-024 «Գյուղատնտեսական արտադրության կազմակերպում» մոդուլները:
Ուսումնառության արդյունքները	Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝ 1) ներկայացնի կառավարման սկզբունքները, դերը, օրենքները ու օրինաչափություններ, 2) ներկայացնի ռազմավարական պլանավորման գործառույթները և դրանց էությունը, 3) ներկայացնի կառավարման որպես գործընթացի և կազմակերպության ներքին և արտաքին միջավայրը, 4) ներկայացնի ռազմավարական մենեջմենթի գաղափարը և մեթոդները:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել կառավարման սկզբունքները, դերը, օրենքները ու օրինաչափությունները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում կառավարման էությունը, մեթոդաբանությունը, սկզբունքները, դերը և զարգացման փուլերը, 2) ճիշտ է ներկայացնում կառավարման օրենքներն ու օրինաչափությունները, 3) ճիշտ է ներկայացնում կառավարչի դերը և նշանակությունը տնտեսության համակարգում և, մասնավորապես, ագրոպարենային ոլորտում, 4) ճիշտ է ներկայացնում շուկայական տնտեսության և կառավարման հարաբերությունները, կազմակերպության ձևերը, 5) ճիշտ է ներկայացնում կազմակերպությունների կառավարման առանձնահատկությունները ՀՀ ագրոպարենային համակարգում, 6) ճիշտ է ներկայացնում կառավարման մոտեցումները՝ /համակարգային, իրավիճակային և գործընթացային/, 7) ճիշտ է ներկայացնում կառավարման մակարդակները, ղեկավարման ոճերը, կառավարման կոմունիկացիաները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է հարց ու պատասխանի հիման վրա: Ուսանողը պետք է ներկայացնի

	կառավարման էությունը, մեթոդաբանությունը, սկզբունքները, դերը և զարգացման փուլերը, կառավարման օրենքներն ու օրինաչափությունները, կառավարչի դերը և նշանակությունը տնտեսության համակարգում, շուկայական տնտեսության և կառավարման հարաբերությունները, կազմակերպության ձևերը, կազմակերպությունների կառավարման առանձնահատկությունները ՀՀ ագրոպարենային համակարգում, կառավարման մոտեցումները, մակարդակները, ղեկավարման ոճերը, կառավարման կոմունիկացիաները: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ կառավարման էությունը, մեթոդաբանությունը, սկզբունքները, ▪ կառավարման օրենքներն ու օրինաչափությունները, ▪ կառավարչի դերը և նշանակությունը, ▪ կազմակերպության ձևերը, կառավարման առանձնահատկությունները, ▪ կառավարման առանձնահատկությունները ՀՀ ագրոպարենային համակարգում, ▪ կառավարման մոտեցումները՝ /համակարգային, իրավիճակային և գործընթացային/, ▪ կառավարման մակարդակները, ղեկավարման ոճերը, կառավարման կոմունիկացիաները: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ, ոչ էական թերություններով:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, մասնագիտական ձեռնարկներ, նորմատիվային և վիճկագրական տեղեկատվական նյութեր, գյուղացիական տնտեսությունների վերաբերյալ տեղեկատու նյութեր և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 8 ժամ գործնական աշխատանք՝ 10 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել ռազմավարական պլանավորման գործառույթները և դրանց էությունը
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում կառավարման գործընթացի, կառավարման գործառույթների էությունը և դրանց

	դասակարգումը, 2) ճիշտ է ներկայացնում ռազմավարական պլանավորման գործառույթի նպատակը, ձևերը և սկզբունքները, 3) ճիշտ է ներկայացնում ռազմավարական պլանավորման գործընթացի կազմակերպման մեթոդները և տեսակները, 5) ճիշտ է ներկայացնում կազմակերպության առաքելությունը և նպատակները, 6) ճիշտ է ներկայացնում ռազմավարական որոշումների ընդունման գործընթացը, 7) ճիշտ է ներկայացնում կազմակերպման գործառույթի նպատակը, ձևերը և սկզբունքները, կառավարման կառուցվածքները ՀՀ ագրոպարենային համակարգի կազմակերպություններում, 8) ճիշտ է ներկայացնում խրախուսման /մոտիվացիա/ գործառույթի նպատակը, ձևերը և սկզբունքները, հիմնական տեսությունները, և մոտիվացիայի կիրառումը ՀՀ ագրոպարենային համակարգի կազմակերպություններում, 9) ճիշտ է ներկայացնում վերահսկման գործառույթի նպատակը, ձևերը և սկզբունքները, առանձնահատկությունները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է հարց ու պատասխանի հիման վրա: Ուսանողը պետք է ներկայացնի կառավարման գործընթացի, կառավարման գործառույթների էությունը և դրանց դասակարգումը, ռազմավարական պլանավորման գործառույթի նպատակը, ձևերը և սկզբունքները, ռազմավարական պլանավորման գործընթացի կազմակերպման մեթոդները և տեսակները, կազմակերպության առաքելությունը և նպատակները, կազմակերպման գործառույթի նպատակը, ձևերը և սկզբունքները, խրախուսման /մոտիվացիա/ գործառույթի նպատակը, ձևերը և սկզբունքները, հիմնական տեսությունները, վերահսկման գործառույթի նպատակը, ձևերը և սկզբունքները, առանձնահատկությունները: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ կառավարման գործընթացի, կառավարման գործառույթների էությունը և դրանց դասակարգումը, ▪ ռազմավարական պլանավորման գործառույթի նպատակը, ձևերը և սկզբունքները, ▪ կազմակերպության առաքելությունը և նպատակները, ▪ կազմակերպման գործառույթի նպատակը, ձևերը և սկզբունքները, ▪ կառավարման կառուցվածքները ՀՀ ագրոպարենային համակարգի կազմակերպություններում,

	▪ խրախուսման /մոտիվացիա/ գործառույթի նպատակը, ձևերը և սկզբունքները ▪ մոտիվացիայի կիրառումը ՀՀ ագրոպարենային համակարգի կազմակերպություններում, ▪ վերահսկման գործառույթի նպատակը, ձևերը և սկզբունքները: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ, ոչ էական թերություններով:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, մասնագիտական ձեռնարկներ, նորմատիվային և վիճակագրական տեղեկատվական նյութեր, գյուղացիական տնտեսությունների վերաբերյալ տեղեկատու նյութեր և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 8 ժամ գործնական աշխատանք՝ 10 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 3	Ներկայացնել կառավարման որպես գործընթացի և կազմակերպության ներքին և արտաքին միջավայրը
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում կառավարման մեթոդները և կոմունիկացիաները, 2) ճիշտ է ներկայացնում կառավարչական որոշումների ընդունման և իրագործման կարգը, 3) ճիշտ է ներկայացնում ՀՀ տնտեսության հանրային կառավարման համակարգը, 4) ճիշտ է ներկայացնում խմբերի կառավարման գործընթացը, իշխանության բնութագիրը, 5) ճիշտ է ներկայացնում կոնֆլիկտների, փոփոխությունների և սթրեսների կառավարման էությունը, 6) ճիշտ է ներկայացնում արտադրության կառավարման հիմունքները, 7) ճիշտ է ներկայացնում կազմակերպության արտաքին և ներքին միջավայրի նշանակությունը և բնորոշումները, 8) ճիշտ է ներկայացնում արտաքին միջավայրի ուղակի և անուղակի ազդեցության գործոնները, 9) ճիշտ է ներկայացնում ներքին միջավայրի փոփոխականները, կառուցվածքը, խնդիրները, տեխնոլոգիաները և մարդկային գործոնի նշանակությունը, 10) ճիշտ է ներկայացնում ներքին և արտաքին միջավայրների փոխհարաբերակցությունը և դրա նշանակությունը:

Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է հարց ու պատասխանի հիման վրա: Ուսանողը պետք է ներկայացնի կառավարման մեթոդները և կոմունիկացիաները, ՀՀ տնտեսության հանրային կառավարման համակարգը, կոնֆլիկտների, փոփոխությունների և սթրեսների կառավարման էությունը, արտադրության կառավարման հիմունքները, կազմակերպության արտաքին և ներքին միջավայրի նշանակությունը և բնորոշումները: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ կառավարման մեթոդները և կոմունիկացիաները, ▪ կառավարչական որոշումների ընդունման և իրագործման կարգը, ▪ ՀՀ տնտեսության հանրային կառավարման համակարգը, ▪ կոնֆլիկտների, փոփոխությունների և սթրեսների կառավարման էությունը, ▪ արտադրության կառավարման հիմունքները, ▪ կազմակերպության արտաքին և ներքին միջավայրի նշանակությունը և բնորոշումները, ▪ արտաքին միջավայրի ուղակի և անուղակի ազդեցության գործոնները, ▪ ներքին միջավայրի փոփոխականները, կառուցվածքը, խնդիրները, տեխնոլոգիաները և մարդկային գործոնի նշանակությունը, ▪ ներքին և արտաքին միջավայրների փոխհարաբերակցությունը և դրա նշանակությունը: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ, ոչ էական թերություններով:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, մասնագիտական ձեռնարկներ, նորմատիվային և վիճկագրական տեղեկատվական նյութեր, գյուղացիական տնտեսությունների վերաբերյալ տեղեկատու նյութեր և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 8 ժամ գործնական աշխատանք՝ 10 ժամ

Ուսումնառության արդյունք 4	Ներկայացնել ռազմավարական մենեջմենթի գաղափարը և մեթոդները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում ռազմավարական մենեջմենթի մոդելները և մեթոդոլոգիան, 2) ճիշտ է ներկայացնում կազմակերպության հիմնական նպատակները և խնդիրները, 3) ճիշտ ներկայացնում ռազմավարական որոշումների ընդունման գործընթացը, 4) ճիշտ է ներկայացնում ռազմավարական կառավարման բաղադրիչները, իրականացնում ռազմավարական վերլուծություն, ռազմավարական ընտրություն, 5) ճիշտ է ներկայացնում կազմակերպության մրցակցային շրջապատի կառուցվաքային վերլուծության մեթոդները/Պոտերի հինգ ուժերի մոդելը/, 6) ճիշտ է իրականացնում կազմակերպության ներքին ռեսուրսների վերլուծությունը:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է հարց ու պատասխանի հիման վրա: Ուսանողը պետք է ներկայացնի ռազմավարական մենեջմենթի մոդելները և մեթոդոլոգիան, կազմակերպության նպատակները և խնդիրները, ռազմավարական կառավարման բաղադրիչները, կազմակերպության մրցակցային շրջապատի կառուցվաքային վերլուծության մեթոդները/Պոտերի հինգ ուժերի մոդելը/, կազմակերպության ներքին ռեսուրսների վերլուծությունը: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ ռազմավարական մենեջմենթի մոդելները և մեթոդոլոգիան, ▪ կազմակերպության հիմնական նպատակները և խնդիրները, ▪ ռազմավարական որոշումների ընդունման գործընթացը, ▪ ռազմավարական կառավարման բաղադրիչները, իրականացնում ռազմավարական վերլուծություն, ռազմավարական ընտրություն, ▪ կազմակերպության մրցակցային շրջապատի կառուցվաքային վերլուծության մեթոդները/Պոտերի հինգ ուժերի մոդելը/, ▪ կազմակերպության ներքին ռեսուրսների վերլուծությունը: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ, ոչ էական

	թերություններով:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, մասնագիտական ձեռնարկներ, նորմատիվային և վիճկագրական տեղեկատվական նյութեր, գյուղացիական տնտեսությունների վերաբերյալ տեղեկատու նյութեր և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 8 ժամ գործնական աշխատանք՝ 10 ժամ
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՖԻՆԱՆՍԱՎԱՐԿԱՅԻՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆ»	
Մոդուլի դասիչը	ԳՏԿ-5-17-026
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել ֆինանսավարկային գործունեության հիմնական դրույթների, մեթոդների և խնդիրների վերաբերյալ գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություններ: Ապագա մասնագետին հաղորդել գիտելիքներ տնտեսության կարիքների ապահովման համար ֆինանսավարկային միջոցներից և գործիքներից արդյունավետ օգտվելու նպատակով: Տեղեկացնել վարկավորման գործընթացի, անկանխիկ հաշվարկների, ինվեստիցիաների, վարկային միջոցների արդյունավետ ծավալների հաշվարկման մեթոդների մասին: Ծանոթացնել Կենտրոնական բանկի ֆինանսավարկային քաղաքականությանը, փողի ֆունկցիաներին, դրամաշրջանառության օրենքին, ինֆլացիայի պատճառներին, բանկերի ֆունկցիային և բանկային բազմաթիվ գործառնություններին:
Մոդուլի տևողությունը	102 ժամ, որից տեսական ուսուցում՝ 36 ժամ գործնական աշխատանք՝ 66 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելուց առաջ անհրաժեշտ է ուսումնասիրել ԳՏԿ-5-17-025 «Գյուղատնտեսական արտադրության պլանավորում» մոդուլը:

Ուսումնառության արդյունքները	Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝ 1) ներկայացնի փողի ծագումը, էությունը, ֆունկցիաները և դրամաշրջանառության օրինաչափությունները, 2) ներկայացնի ինֆլացիայի էությունը, պատճառները և արտահայտման մեթոդները, 3) ներկայացնի բանկերի գործունեությունը, ծագումը, էությունը, գործառույթները, 4) ներկայացնի վարկերի էությունը, ծագումը, գործառույթները, տեսակները և հաշվարկման մեթոդները:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել փողի ծագումը, էությունը, ֆունկցիաները և դրամաշրջանառության օրինաչափությունները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում փողի ֆունկցիաները՝ արժեչափի, շրջանառության, վճարելամիջոցի, կուտակման միջոցը, համաշխարհային փողը, 2) ճիշտ է բնութագրում դրամաշրջանառության էությունը և կառուցվածքը, 3) ճիշտ է ներկայացնում շրջանառության մեջ փողի քանակի որոշման կարգը, և դրամաշրջանառություն էությունը:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային առաջադրանքների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքները փողի ծագման, էության, ֆունկցիաների և դրամաշրջանառության օրինաչափությունների վերաբերյալ: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ փող, փողի ծագումը, ▪ փողի ֆունկցիաները, կուտակման միջոցը, համաշխարհային փողը, ▪ դրամաշրջանառության էությունը և կառուցվածքը, ▪ շրջանառության մեջ փողի քանակի որոշման կարգը, և դրամաշրջանառություն էությունը: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ, թույլ է տալիս ոչ էական թերություններ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ

	ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, մասնագիտական ձեռնարկներ, էլեկտրոնային նյութեր և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 12 ժամ գործնական աշխատանք՝ 14 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել ինֆյացիայի էությունը, պատճառները և արտահայտման մեթոդները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում ինֆյացիայի էությունը և պատճառները, 2) ճիշտ է ներկայացնում ինֆյացիայի արտահայտման ձևերը, 3) ճիշտ է ներկայացնում դրամաշրջանառության կայունացման մեթոդները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային և գործնական առաջադրանքների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքները ինֆյացիայի էության, պատճառների և արտահայտման մեթոդների վերաբերյալ, իսկ գործնական աշխատանքի ժամանակ կբերվեն օրինակներ կապված ինֆյացիայի արտահայտման ձևերի վերաբերյալ: Գործնական առաջադրանքների նպատակահարմար է առաջադրել ըստ ուսուցման փուլերի: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ ինֆյացիայի էությունը և պատճառները, ▪ ինֆյացիայի արտահայտման ձևերը, ▪ դրամաշրջանառության կայունացման մեթոդները: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային և գործնական առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ, թույլ է տալիս ոչ էական թերություններ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, մասնագիտական ձեռնարկներ, սխեմաներ, էլեկտրոնային նյութեր և այլն:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 8 ժամ գործնական աշխատանք՝ 16 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 3	Ներկայացնել բանկերի գործունեությունը, ծագումը, էությունը, գործառույթները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում բանկերի էությունը, նրանց ծագումը և գործառույթները, 2) ճիշտ է ներկայացնում կենտրոնական բանկի գործառույթները, դրամավարկային քաղաքականությունը, 3) ճիշտ է ներկայացնում առևտրային բանկի հիմնական գործառույթները, բանկերի առևտրամիջնորդային գործառնությունները, 4) ճիշտ է ներկայացնում լիզինգային գործառնությունները, 5) ճիշտ է ներկայացնում բանկերի գործառնությունները կապված արժեթղթերի հետ, 6) ճիշտ է ներկայացնում խնայողական բանկերի էությունը և նրանց գործառույթները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային և գործնական առաջադրանքների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքները բանկերի գործունեության, ծագման, էության, գործառույթների վերաբերյալ, իսկ գործնական աշխատանքի ժամանակ պետք է կատարի բանկերի գործառույթների՝ պասիվային, ակտիվային, առևտրամիջնորդային, լիզինգային, արժեթղթերի հետ կապված գործառնությաններ: Գործնական առաջադրանքների նպատակահարմար է առաջադրել ըստ ուսուցման փուլերի: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ բանկերի էությունը, նրանց ծագումը և գործառույթները, ▪ բանկի գործառույթները, դրամավարկային քաղաքականությունը, ▪ առևտրային բանկի գործառույթները, բանկերի առևտրամիջնորդային գործառնությունները, ▪ լիզինգային գործառնությունները, ▪ բանկերի գործառնությունները կապված արժեթղթերի հետ, ▪ խնայողական բանկերի էությունը և նրանց գործառույթները: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային և գործնական առաջադրանքները կատարում է

	հիմնականում ճիշտ, թույլ է տալիս ոչ էական թերություններ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, մասնագիտական ձեռնարկներ, համապատասխան մշակումներ, էլեկտրոնային նյութեր, օրենսդրական և նորմատիվային ակտեր և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 8 ժամ գործնական աշխատանք՝ 18 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 4	Ներկայացնել վարկերի էությունը, ծագումը, գործառույթները, տեսակները և հաշվարկման մեթոդները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում վարկերի ծագումը, էությունը, գործառույթները, տեսակները, 2) ճիշտ է ներկայացնում վարկային օրենսդրությունը, 3) ճիշտ է ներկայացնում առևտրային վարկերի տեսակները և դրանց տրամադրման կարգը, 4) ճիշտ է ներկայացնում հիպոթեկային վարկի էությունը և տրամադրման կարգը, 5) ճիշտ է ներկայացնում միջազգային, պետական, սպառողական վարկերի էությունը և տրամադրման կարգը, 6) ճիշտ է ներկայացնում վարկերի վերադարձման ապահովվածության ձևերը, 7) ճիշտ է ներկայացնում անկանխիկ գործարքների էությունը, տեսակները, 8) ճիշտ է հաշվարկում անհրաժեշտ վարկային միջոցների ծավալը, 9) ճիշտ է ներկայացնում գյուղատնտեսական վարկերի առանձնահատկությունները և դերը:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսային և գործնական անհատական առաջադրանքների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքները վարկերի էության, ծագման, գործառույթների, տեսակների և հաշվարկման մեթոդների վերաբերյալ, իսկ գործնական աշխատանքի միջոցով ուսանողը պետք է կատարի հաշվարկներ կապված վարկի տոկոսի հաշվարկման և տոկոսների սեզոնային բաշխման հետ, կտրվեն առաջադրանքներ. ծանոթանալ տեղական վարկային կազմակերպություններին, կազմել դրանց ցանկը՝ նշելով ենթակայությունը, ֆունկցիաները և կառուցվածքը: Գործնական առաջադրանքների նպատակահարմար է առաջադրել ըստ ուսուցման փուլերի:

	Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. - վարկային օրենսդրությունը, - վարկերի ծագումը, էությունը, գործառույթները, տեսակները, - առևտրային վարկերի տեսակները և դրանց տրամադրման կարգը, - հիպոթեկային վարկի էությունը և տրամադրման կարգը, - միջազգային, պետական, սպառողական վարկերի էությունը և տրամադրման կարգը, - վարկերի վերադարձման ապահովվածության ձևերը, - անկանխիկ գործարքների էությունը, տեսակները, - գյուղատնտեսական վարկերի առանձնահատկությունները և դերը: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային և գործնական առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ, թույլ է տալիս ոչ էական թերություններ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, մասնագիտական ձեռնարկներ, համապատասխան մշակումներ, էլեկտրոնային նյութեր, օրենսդրական և նորմատիվային ակտեր և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 8 ժամ գործնական աշխատանք՝ 18 ժամ
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՀԱՇՎԱՊԱՀԱԿԱՆ ՀԱՇՎԱՌՈՒՄ ԵՎ ՀԱՐԿԵՐ»	
Մոդուլի դասիչը	ԳՏԿ-5-17-027
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել օպերատիվ, վիճակագրական և հաշվապահական հաշվառման, բնական, աշխատանքային և դրամական չափանիշների, հաշվառման միջոցների, դրամական միջոցների հաշվառման, նյութերի և հիմնական միջոցների հաշվառման, գույքագրման և միջոցների դուրս գրման, փաստաթղթավորման, միջոցների ծախսի և արտադրանքի ինքնարժեքի, արտադրանքի իրացման հաշվետվությունների և տնտեսական հաշվեկշռի կազմման վերաբերյալ գիտելիքները գործնականում կիրառելու

	կարողություններ:
Մոդուլի տևողությունը	102 ժամ, որից տեսական ուսուցում՝ 40 ժամ գործնական աշխատանք՝ 62 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելուց առաջ անհրաժեշտ է ուսումնասիրել ԳՏԿ-5-17-008 «Մելիորատիվ աշխատանքներ և ոռոգման համակարգեր» և ԳՏԿ-5-17-026 «Ֆինանսավարկային գործունեություն» մոդուլները:
Ուսումնառության արդյունքները	Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝ 1) ներկայացնի օպերատիվ, վիճակագրական և հաշվապահական հաշվառման առանձնահատկությունները, տեխնիկական և ձևերը, 2) ներկայացնի դրամական միջոցների, աշխատանքի վարձատրության, նյութերի ծախսի և օգտագործման հաշվառումը, արտադրության միջոցների մուտքագրման, օգտագործման և դուրս գրման հաշվառման կարգը, 3) հաշվառի բուսաբուծության, անասնաբուծության պատրաստի արտադրանքը, իրացումը, արտադրության վրա կատարվող ծախսերը, 4) հաշվառի ֆինանսական արդյունքները, բանկերի վարկերը, պարտավորությունները՝ հարկերը, կրեդիտորական և դեբիտորական պարտքերը, 5) կազմի հաշվետվություններ և հաշվեկշիռներ և ներկայացնի հաստատման:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել օպերատիվ, վիճակագրական և հաշվապահական հաշվառման առանձնահատկությունները, տեխնիկական և ձևերը
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում օպերատիվ վիճակագրական և հաշվապահական հաշվառման առանձնահատկությունները, 2) ճիշտ է ներկայացնում հաշվառման տեխնիկական, 3) ճիշտ է ներկայացնում հաշվապահական հաշվառման ձևերը և գրանցման կարգը:

	հիմնականում ճիշտ, թույլ է տալիս ոչ էական թերություններ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, մասնագիտական ձեռնարկներ, համապատասխան մշակումներ, էլեկտրոնային նյութեր, օրենսդրական և նորմատիվային ակտեր և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 8 ժամ գործնական աշխատանք՝ 18 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 4	Ներկայացնել վարկերի էությունը, ծագումը, գործառույթները, տեսակները և հաշվարկման մեթոդները
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում վարկերի ծագումը, էությունը, գործառույթները, տեսակները, 2) ճիշտ է ներկայացնում վարկային օրենսդրությունը, 3) ճիշտ է ներկայացնում առևտրային վարկերի տեսակները և դրանց տրամադրման կարգը, 4) ճիշտ է ներկայացնում հիպոթեկային վարկի էությունը և տրամադրման կարգը, 5) ճիշտ է ներկայացնում միջազգային, պետական, սպառողական վարկերի էությունը և տրամադրման կարգը, 6) ճիշտ է ներկայացնում վարկերի վերադարձման ապահովվածության ձևերը, 7) ճիշտ է ներկայացնում անկանխիկ գործարքների էությունը, տեսակները, 8) ճիշտ է հաշվարկում անհրաժեշտ վարկային միջոցների ծավալը, 9) ճիշտ է ներկայացնում գյուղատնտեսական վարկերի առանձնահատկությունները և դերը:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային և գործնական անհատական առաջադրանքների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքները վարկերի էության, ծագման, գործառույթների, տեսակների և հաշվարկման մեթոդների վերաբերյալ, իսկ գործնական աշխատանքի միջոցով ուսանողը պետք է կատարի հաշվարկներ կապված վարկի տոկոսի հաշվարկման և տոկոսների սեզոնային բաշխման հետ, կտրվեն առաջադրանքներ. ծանոթանալ տեղական վարկային կազմակերպություններին, կազմել դրանց ցանկը՝ նշելով ենթակայությունը, ֆունկցիաները և կառուցվածքը: Գործնական առաջադրանքների նպատակահարմար է առաջադրել ըստ ուսուցման փուլերի:

	Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. - վարկային օրենսդրությունը, - վարկերի ծագումը, էությունը, գործառույթները, տեսակները, - առևտրային վարկերի տեսակները և դրանց տրամադրման կարգը, - հիպոթեկային վարկի էությունը և տրամադրման կարգը, - միջազգային, պետական, սպառողական վարկերի էությունը և տրամադրման կարգը, - վարկերի վերադարձման ապահովվածության ձևերը, - անկանխիկ գործարքների էությունը, տեսակները, - գյուղատնտեսական վարկերի առանձնահատկությունները և դերը: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային և գործնական առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ, թույլ է տալիս ոչ էական թերություններ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, մասնագիտական ձեռնարկներ, համապատասխան մշակումներ, էլեկտրոնային նյութեր, օրենսդրական և նորմատիվային ակտեր և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 8 ժամ գործնական աշխատանք՝ 18 ժամ
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՀԱՇՎԱՊԱՀԱԿԱՆ ՀԱՇՎԱՌՈՒՄ ԵՎ ՀԱՐԿԵՐ»	
Մոդուլի դասիչը	ԳՏԿ-5-17-027
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել օպերատիվ, վիճակագրական և հաշվապահական հաշվառման, բնական, աշխատանքային և դրամական չափանիշների, հաշվառման միջոցների, դրամական միջոցների հաշվառման, նյութերի և հիմնական միջոցների հաշվառման, գույքագրման և միջոցների դուրս գրման, փաստաթղթավորման, միջոցների ծախսի և արտադրանքի ինքնարժեքի, արտադրանքի իրացման հաշվետվությունների և տնտեսական հաշվեկշռի կազմման վերաբերյալ գիտելիքները գործնականում կիրառելու

	կարողություններ:
Մոդուլի տևողությունը	102 ժամ, որից տեսական ուսուցում՝ 40 ժամ գործնական աշխատանք՝ 62 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելուց առաջ անհրաժեշտ է ուսումնասիրել ԳՏԿ-5-17-008 «Մելիորատիվ աշխատանքներ և ոռոգման համակարգեր» և ԳՏԿ-5-17-026 «Ֆինանսավարկային գործունեություն» մոդուլները:
Ուսումնառության արդյունքները	Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝ 1) ներկայացնի օպերատիվ, վիճակագրական և հաշվապահական հաշվառման առանձնահատկությունները, տեխնիկական և ձևերը, 2) ներկայացնի դրամական միջոցների, աշխատանքի վարձատրության, նյութերի ծախսի և օգտագործման հաշվառումը, արտադրության միջոցների մուտքագրման, օգտագործման և դուրս գրման հաշվառման կարգը, 3) հաշվառի բուսաբուծության, անասնաբուծության պատրաստի արտադրանքը, իրացումը, արտադրության վրա կատարվող ծախսերը, 4) հաշվառի ֆինանսական արդյունքները, բանկերի վարկերը, պարտավորությունները՝ հարկերը, կրեդիտորական և դեբիտորական պարտքերը, 5) կազմի հաշվետվություններ և հաշվեկշիռներ և ներկայացնի հաստատման:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել օպերատիվ, վիճակագրական և հաշվապահական հաշվառման առանձնահատկությունները, տեխնիկական և ձևերը
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում օպերատիվ վիճակագրական և հաշվապահական հաշվառման առանձնահատկությունները, 2) ճիշտ է ներկայացնում հաշվառման տեխնիկական, 3) ճիշտ է ներկայացնում հաշվապահական հաշվառման ձևերը և գրանցման կարգը:

Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային և գործնական առաջադրանքների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքի կիրառման կարողությունը օպերատիվ, վիճակագրական և հաշվապահական հաշվառման առանձնահատկությունների, տեխնիկայի և ձևերի վերաբերյալ, իսկ գործնական աշխատանքի ժամանակ պետք է կատարի օպերատիվ հաշվառման, վիճակագրական և հաշվապահական հաշվառման հիմնական փաստաթղթեր գրանցում: Գործնական առաջադրանքների նպատակահարմար է առաջադրել ըստ ուսուցման փուլերի: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ օպերատիվ վիճակագրական և հաշվապահական հաշվառման առանձնահատկությունները, ▪ հաշվառման տեխնիկան, ▪ հաշվապահական հաշվառման ձևերը և գրանցման կարգը: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային և գործնական առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ, թույլ է տալիս ոչ էական թերություններ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, մասնագիտական ձեռնարկներ, անհրաժեշտ ձևաթղթեր, մեթոդական ցուցումներ, գրականություն և նորմատիվային նյութեր, տեխնիկական միջոցներ և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 8 ժամ գործնական աշխատանք՝ 14 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել դրամական միջոցների, աշխատանքի վարձատրության, նյութերի ծախսի և օգտագործման հաշվառումը, արտադրության միջոցների մուտքագրման, օգտագործման և դուրս գրման հաշվառման կարգը
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է հաշվառում տարբեր կատեգորիայի աշխատողների աշխատանքի վարձատրությունը, 2) ճիշտ է հաշվառում օգտագործված նյութերը և կատարում ձևակերպումներ, 3) ճիշտ է ներկայացնում արտադրության հիմնական միջոցների մուտքագրման, ամորտիզացիոն հատկացումների հաշվարկման, մաշվածքի հաշվառման և դուրս գրման կարգը:

Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային և գործնական առաջադրանքների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքի կիրառման կարողությունը դրամական միջոցների, աշխատանքի վարձատրության, նյութերի ծախսի և օգտագործման հաշվառման, արտադրության միջոցների մուտքագրման, օգտագործման և դուրս գրման հաշվառման կարգի վերաբերյալ, իսկ գործնական աշխատանքի ժամանակ պետք է կատարի նորմատիվային տվյալների գրանցում, նյութերի մուտքերի և ծախսերի հաշվառում: Գործնական առաջադրանքների նպատակահարմար է առաջադրել ըստ ուսուցման փուլերի: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ տարբեր կատեգորիայի աշխատողների աշխատանքի վարձատրությունը, ▪ օգտագործված նյութերի հաշվառումը և ձևակերպումների կատարումը, ▪ արտադրության հիմնական միջոցների մուտքագրում, ամորտիզացիոն հատկացումների հաշվարկում, մաշվածքի հաշվառում և դուրս գրման կարգը: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային և գործնական առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ, թույլ է տալիս ոչ էական թերություններ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, մասնագիտական ձեռնարկներ, նորմատիվային նյութեր, գրանցամատյաններ, հաշվառման ձևեր, նորմատիվային նյութեր, աշխատանքային տետրեր, տեխնիկական միջոցներ և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 8 ժամ գործնական աշխատանք՝ 12 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 3	Հաշվառել բուսաբուծության, անասնաբուծության պատրաստի արտադրանքը, իրացումը, արտադրության վրա կատարվող ծախսերը
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է հաշվառում բուսաբուծական և անասնաբուծական ճյուղերի պատրաստի արտադրանքը, 2) ճիշտ է ներկայացնում իրացման և արտադրության ծախսերի հաշվառման կարգը:

Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային և գործնական առաջադրանքների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքի կիրառման կարողությունը բուսաբուծության, անասնաբուծության պատրաստի արտադրանքի, իրացման, արտադրության վրա կատարվող ծախսերի վերաբերյալ, իսկ գործնական աշխատանքի ժամանակ պետք է կատարի ծախսերի հաշվառում տնտեսության առանձին ճյուղերում արտադրված արտադրանքների, հաշվառման բլանկների, տվյալներ հիմնական, և օժանդակ արտադրանքների ծախսերի վերաբերյալ: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. - բուսաբուծական ճյուղի պատրաստի արտադրանքի հաշվառում, - անասնաբուծական ճյուղի պատրաստի արտադրանքի հաշվառում, - իրացման և արտադրության ծախսերի հաշվառման կարգը: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային և գործնական առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ, թույլ է տալիս ոչ էական թերություններ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, մասնագիտական ձեռնարկներ, հաշվառման փաստաթղթեր, մեթոդական ցուցումներ, գրականություն և նորմատիվային նյութեր, տեխնիկական միջոցներ և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 8 ժամ գործնական աշխատանք՝ 12 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 4	Հաշվառել ֆինանսական արդյունքները, բանկերի վարկերը, պարտավորությունները՝ հարկերը, կրեդիտորական և դեբիտորական պարտքերը
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է հաշվառում ֆինանսական արդյունքները, 2) ճիշտ է ներկայացնում փոխառու միջոցների հաշվառման մեթոդները,

	3) ճիշտ է ներկայացնում պետության և իրավաբանական անձանց հետ ունեցած պարտավորությունների հաշվառման կարգը:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային և գործնական առաջադրանքների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքի կիրառման կարողությունը ֆինանսական արդյունքների, բանկերի վարկերի, պարտավորությունների հաշվառման վերաբերյալ, իսկ գործնական աշխատանքի ժամանակ պետք է կատարի տնտեսության ֆինանսական արդյունքների, բանկերի վարկերի, պարտավորությունների, դեբիտորական, կրեդիտորական պարտքերի հաշվառում: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ հաշվառում ֆինանսական արդյունքները, ▪ փոխառու միջոցների հաշվառման մեթոդները, ▪ պետության և իրավաբանական անձանց հետ ունեցած պարտավորությունների հաշվառման կարգը: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային և գործնական առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ, թույլ է տալիս ոչ էական թերություններ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, մասնագիտական ձեռնարկներ, որոշումներ, աշխատանքային տետրեր և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 8 ժամ գործնական աշխատանք՝ 12 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 5	Կազմել հաշվետվություններ և հաշվեկշիռներ և ներկայացնել հաստատման
Կատարման չափանիշները	1) ճիշտ է կազմում տնտեսության եռամսյա, կիսամյա, տարեկան հաշվետվությունները, 2) ճիշտ է ներկայացնում հաշվեկշռի բովանդակությունը և ներկայացման ժամկետները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային և գործնական առաջադրանքների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքի կիրառման կարողությունը հաշվետվություններ կազմման, հաշվեկշիռների

	հաստատման ներկայացման վերաբերյալ, իսկ գործնական աշխատանքի ժամանակ պետք է կատարի տնտեսության հաշվեկշռի հոդվածների տվյալների հիման վրա, եռամսյա, կիսամյա հաշվետվությունների կազմում, գրանցամատյանների գրանցում: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ տնտեսության եռամսյա, կիսամյա, տարեկան հաշվետվությունները, ▪ հաշվեկշռի բովանդակությունը և ներկայացման ժամկետները: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային և գործնական առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ, թույլ է տալիս ոչ էական թերություններ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, մասնագիտական ձեռնարկներ, անհրաժեշտ ձևաթղթեր, տեխնիկական միջոցներ, հաշվետվություններ, հրահանգներ և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 8 ժամ գործնական աշխատանք՝ 12 ժամ
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ ՕԲՅԵԿՏՆԵՐԻ ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՊԱՀՊԱՆՈՒՄ»	
Մոդուլի դասիչը	ԳՏԿ-5-17-028
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել արտադրական և ոչ արտադրական նշանակության օբյեկտների նախագծման, շինարարության, շինարարական աշխատանքների մրցութային փաթեթների մշակման, շինարարամոնտաժային աշխատանքների կազմակերպման, անհրաժեշտ նյութերի պահանջի հաշվարկման կազմման, մասնակի և ընդհանուր նախահաշիվների կազմման, շինարարական աշխատանքների պայմանագրերի և կատարած աշխատանքների հաշվետվությունների ներկայացման կարողություններ:
Մոդուլի տևողությունը	84 ժամ, որից

	տեսական ուսուցում՝ 36 ժամ գործնական աշխատանք՝ 48 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելուց առաջ անհրաժեշտ է ուսումնասիրել ԳՏԿ-5-17-025 «Գյուղատնտեսական արտադրության կառավարում» մոդուլը:
Ուսումնառության արդյունքները	Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝ 1) ներկայացնի նախագծման հաջորդականությունը և անհրաժեշտ իրավական փաստաթղթերի բովանդակությունը, 2) ներկայացնի ֆերմերային տնտեսության համար անհրաժեշտ շինարարական կառույցների նախագծման նախահաշիվների կազմման կարգը և բովանդակությունը, 3) ներկայացնի տնտեսության անհրաժեշտ օբյեկտների շինարարական աշխատանքների օրացուցային պլանների կազմումը և իրականացման պայմանագրերի բովանդակությունը և կնքման կարգը, 4) ներկայացնի շինարարական օբյեկտների ավարտական ակտերի բովանդակությունը, ընդունման, գրանցման և շահագործման կարգը:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել նախագծման հաջորդականությունը և անհրաժեշտ իրավական փաստաթղթերի բովանդակությունը
Կատարման չափանիշներ	1) հստակ ներկայացնում է անհրաժեշտ օբյեկտների նախագծման և շինարարության հաջորդականությունը, 2) հստակ ներկայացնում է շինարարության նորմատիվները և իրավական հիմքերը, 3) ճիշտ է ներկայացնում շինարարական աշխատանքների նորմատիվների մշակման կարգը:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է հարց ու պատասխանի հիման վրա: Ուսանողը պետք է ներկայացնի օբյեկտների նախագծման և շինարարության հաջորդականությունը, շինարարության նորմատիվները և իրավական հիմքերը, շինարարական աշխատանքների նորմատիվների մշակման կարգը: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները.

	▪ օբյեկտների նախագծման և շինարարության հաջորդականությունը, ▪ շինարարության նորմատիվները և իրավական հիմքերը, ▪ շինարարական աշխատանքների նորմատիվների մշակման կարգը: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, մասնագիտական ձեռնարկներ, տեղեկատուներ, հրահանգներ, իրավական փաստաթղթեր նախագծային չափորոշիչներ, գործիքներ և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 10 ժամ գործնական աշխատանք՝ 12 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել ֆերմերային տնտեսության համար անհրաժեշտ շինարարական կառույցների նախագծման նախահաշիվների կազմման կարգը և բովանդակությունը
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում նախահաշիվների կազմման մեթոդները, 2) ճիշտ է հաշվարկում շինարարության համար անհրաժեշտ նյութերի պահանջը, 3) կարողանում է կազմել առանձին և ընդհանուր աշխատանքների գծով նախահաշիվներ:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային և գործնական առաջադրանքների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքի կիրառման կարողությունը ֆերմերային տնտեսության համար անհրաժեշտ շինարարական կառույցների նախագծման նախահաշիվների կազմման կարգի և բովանդակության վերաբերյալ, իսկ գործնական աշխատանքի ժամանակ պետք է կատարի ֆերմերային տնտեսության համար անհրաժեշտ շինարարական կառույցների նախագծման նախահաշիվների կազմում, շինարարության համար անհրաժեշտ նյութերի պահանջի հաշվարկքում, առանձին և ընդհանուր աշխատանքների գծով նախահաշիվների կազմում: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ նախահաշիվների կազմման մեթոդները, ▪ շինարարության համար անհրաժեշտ նյութերի պահանջը,

	▪ առանձին և ընդհանուր աշխատանքների գծով նախահաշիվներ: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային և գործնական առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ, թույլ է տալիս ոչ էական թերություններ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, մասնագիտական ձեռնարկներ, տեղեկատուներ, նորմատիվներ, տեխնիկական միջոցներ, բանվորական տետրեր, բլանկներ և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 8 ժամ գործնական աշխատանք՝ 12 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 3	Ներկայացնել տնտեսության անհրաժեշտ օբյեկտների շինարարական աշխատանքների օրացուցային պլանների կազմումը և իրականացման պայմանագրերի բովանդակությունը և կնքման կարգը
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում օրացուցային պլանների կազմման մեթոդիկան, 2) ճիշտ է կազմում ըստ ժամկետների գրաֆիկներ, 3) ճիշտ է ներկայացնում շինարարական աշխատանքների պայմանագրերի բովանդակությունը և կնքման կարգը:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է հարց ու պատասխանի հիման վրա: Ուսանողը պետք է ներկայացնի տնտեսության անհրաժեշտ օբյեկտների շինարարական աշխատանքների օրացուցային պլանների կազմումը, իրականացման պայմանագրերի բովանդակությունը և կնքման կարգը: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ օրացուցային պլանների կազմման մեթոդիկան, ▪ ըստ ժամկետների գրաֆիկներ կազմում , ▪ շինարարական աշխատանքների պայմանագրերի բովանդակությունը և կնքման կարգը: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ

	ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, մասնագիտական ձեռնարկներ, տեղեկատուներ, հրահանգներ, իրավական փաստաթղթեր նախագծային չափորոշիչներ, գործիքներ և այլն:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 8 ժամ գործնական աշխատանք՝ 12 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 4	Ներկայացնել շինարարական օբյեկտների ավարտական ակտերի բովանդակությունը, ընդունման, գրանցման և շահագործման կարգը
Կատարման չափանիշներ	1) հստակ ներկայացնում է շինարարական օբյեկտների ընթացիկ և ավարտական աշխատանքների ամփոփման ակտերը, 2) ճիշտ է ներկայացնում շինարարական օբյեկտների ընդունման, գրանցման և շահագործման պայմաններն ու կարգը:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի ձեռքբերումը գնահատվում է թեսթային և գործնական առաջադրանքների հիման վրա: Թեսթերի միջոցով ստուգվում է ուսանողի գիտելիքի կիրառման կարողությունը շինարարական օբյեկտների ավարտական ակտերի բովանդակության, ընդունման, գրանցման և շահագործման կարգի վերաբերյալ, իսկ գործնական աշխատանքի ժամանակ պետք է կատարի աշխատանքների կատարման տեղեկագրերի, իրավական փաստաթղթերի գրանցում. ակտերի կազմում: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. ▪ շինարարական օբյեկտների ընթացիկ և ավարտական աշխատանքների ամփոփման ակտերը, ▪ շինարարական օբյեկտների ընդունման, գրանցման և շահագործման պայմաններն ու կարգը: Արդյունքի ձեռքբերումը դրական է համարվում, եթե թեսթային և գործնական առաջադրանքները կատարում է հիմնականում ճիշտ, թույլ է տալիս ոչ էական թերություններ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական նյութեր, ուսումնամեթոդական գրականություն, մասնագիտական ձեռնարկներ, տեղեկատուներ, հրահանգներ, իրավական փաստաթղթեր նախագծային չափորոշիչներ, գործիքներ և այլն:

**Ուսուցման երաշխավորված
ժամաքանակը**

տեսական ուսուցում՝ 10 ժամ
գործնական աշխատանք՝ 12 ժամ